

Katolícke noviny ⁴

TRADIČNÉ NOVINY SÚČASNÉHO KREŠŤANA

ZALOŽENÉ V ROKU 1849 ■ ROČNÍK 131

■ WWW.KATOLICKENOVINY.SK

■ CENA 0,50 € ■ 31. JANUÁRA 2016

Swing vám roztancuje každú bunku

O swingu sa ťažko píše, swing sa musí počuť a cítiť jeho rytmus. Vtedy človek zabudne na starosti, dá sa niest' tónmi, trúbkou a má neodolateľnú chuť tancovať. V tomto období zažíva comeback – vo veľkých mestách sa organizujú koncerty, tančiarne a aj kurzy swingového tanca.

ILUSTRÁČNÁ SNÍMKA: ISIFA/SHUTTERSTOCK/LEV RADIN

VIAC NA STRANE 12 – 13 >>

ŠTVRTÁ NEDELA V CEZROČNOM OBDOBÍ C

PRVÉ ČÍTANIE
(Jer 1, 4 – 5. 17 – 19)

RESPONZÓRIOVÝ ŽALM
(Ž 71, 1 – 2. 3 – 4a. 5 – 6b. 15ab + 17)

DRUHÉ ČÍTANIE
(1 Kor 12, 31 – 13, 13)

EVANJELIUM
(Lk 4, 21 – 30)

DUCHOVNÁ OBNOVA

Ako povedať pravdu, aby naprávala

Svätý Otec František zdôraznil ako motto mimoriadneho Svätého roku milosrdenstva evanjeliové slová: *Buďte milosrdní, ako je milosrdný váš nebeský Otec.* Odpoveďou na prijaté Božie milosrdenstvo do nášho života môžu byť aj skutky telesného a duchovného milosrdenstva.

VIAC NA STRANE 8 – 9 >>

ROZHOVOR

Čistá tekutá voda na Marse nie je

Americká vesmírna agentúra NASA potvrdila, že na Marse sa nachádza voda. Mnohí to označili za dôkaz, že na červej planéte je život. Astronóm Juraj Tóth však takéto tvrdenia mierni. „Indície, že voda na Marse v minulosti tiekla, sme mali už dávnejšie,“ hovorí astronóm.

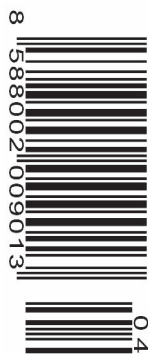
VIAC NA STRANE 10 – 11 >>

ROZHOVOR

Kostým krasokorčuliarky vymenila za reholné rúcho

Krasokorčuľovanie je zaujímavé pre svoje umelecké stvárnenie, rôzne skoky a piruety, ale je aj náročné. V čase majstrovstiev Európy v tomto zimnom športe prinášame rozhovor so slovenskou reprezentantkou v krasokorčuľovaní Luciou Hudáčekovou, v súčasnosti sestrou Máriou Pavlou OSU.

VIAC NA STRANE 20 – 21 >>

2 | Z DOMOVA

EDITORIÁL

Gaia Fanti

Niektoré udalosti dokážu nadchnúť a potešiť množstvo ľudí. Takými boli napríklad v minulosti tri návštevy sv. Jána Pavla II. na Slovensku alebo úspechy našich hokejistov a iných športovcov. Potrebujeme sa niekedy aj ako občania, i ako kresťania, povzniesť nad všednosť a pocítiť spontánnu radosť. Aj v tieto dni bolo Slovensko na nohách. Tisíce ľudí vstupovali do našich kostolov, aby si uctili relikvie sv. Terézie z Lisieux (strana 5). Mohli sme vidieť, ako táto sympatická svätica poslala z neba na Slovensko „dážď ruží“. Opäť nám povedala, čo je pre náš život najdôležitejšie a čo zbytočné.

Verím, že trocha radosti prinesieme aj víťazom predplatiteľskej súťaže KN (strana 2). I takýmto spôsobom chceme prejavovať našu vďaku vám, milí predplatelia. Aj keď ceny dostane len 50 vyžrebovaných čitateľov, dúfam, že ostatní nebudú veľmi smútiť. Veď tým, že si budete každý týždeň otvárať nové číslo KN, stávate sa šíriteľmi evanjelia, vzdelania a kultúry v našej spoločnosti. A to je naše veľké poslanie.

V týchto dňoch je na Slovensku veľa farských plesov. Možno si niekde zatancujú aj swing, o ktorom sa čosi dozvieme aj v tomto čísle nášho týždenníka (strany 12 – 13).

Staršia generácia si isto spomenie, ako sme sa v minulosti veľmi tešili na majstrovstvá v krasokorčuľovaní. Teraz ich máme opäť v Bratislave, a aj preto vám ponúkame rozhovor s rehoľnou sestrou, bývalou krasokorčuľarkou, ktorá však korčule nezavesila trvalo na klínce (strany 20 – 21).

MARIAN ŠURÁB

Poznáme výhercov veľkej predplatiteľskej súťaže

V redakcii *Katolíckych novín* sa 19. januára konalo žrebovanie výhercov predplatiteľskej súťaže o 50 hodnotných cien. Hlavnou cenou bol osobný automobil Fiat Panda. Pri žrebovaní boli v osudí lístky s identifikačným číslom predplatiteľa, na základe ktorého bola potom totožnosť výhercu dešifrovaná podľa databázy KN.

Veľká predplatiteľská súťaž prebiehala v *Katolíckych novínach* od čísla KN 44/2015. Do súťaže boli zaradení nielen noví predplatelia, ale všetci, ktorí uhradili celoročné predplatné na rok 2016 najneskôr do 31. decembra 2015. Celkový počet predplatiteľov zapojených do žrebovania bol 34 021. Počet nových odberateľov, ktorí sú prihlásení od čísla 1/2016, je 970. Hlavnou cenou bol osobný automobil Fiat Panda, ktorý do súťaže venovala spoločnosť KINEKUS, s. r. o. Na priebeh žrebovania dohliadal notár Jozef Opatovský.

Na výherkyňu prvej ceny čaká automobil Fiat Panda. Výhercov predplatiteľskej súťaže žrebovali (zľava) konateľ firmy KINEKUS, s. r. o., Štefan Súkenik, riaditeľ Spolku sv. Vojtecha Ivan Šulík a šéfredaktor KN Marian Šuráb. SNÍMKA: -JL-

VÝHERCOVIA VEĽKEJ PREDPLATITEĽSKEJ SÚŤAŽE:

- 1. cena** – Auto Fiat Panda 1,2 Plus od spoločnosti KINEKUS, s. r. o.: **Mária Sládečková** z Brestovian,
- 2. cena** – Pútnický zájazd do Svätej zeme od CK Awertour pre dve osoby: **Jozef Ivanický** z Veľkých Kozmáloviec,
- 3. cena** – Dovolenka s CK Hydrotour v hodnote 1 300 € podľa vlastného výberu: **Alžbeta Faltinová** z Dlhých Stráží,
- 4. cena** – Pútnický zájazd na Madeiru od CK Awertour pre dve osoby: **Michal Greš** z Hôrky pri Poprade,
- 5. cena** – Sušička bielizne značky Whirlpool: **Pavel Mydlík** z Liptovskej Osady,
- 6. cena** – Notebook značky Asus: **Mária Tóthová** z Čane,
- 7. cena** – Štvordňový regeneračný pobyt pre dve osoby v Hoteli Sorea – Lubovnianske kúpele: **Olga Ďuratná** zo Žiliny,
- 8. cena** – Grécke omšové víno Nama venuje SSV: **Pavol Gombita** z Pakostova,
- 9. cena** – Fotoaparát značky Sony: **Mária Valková** z Veľkých Ripňan,
- 10. cena** – Publikácia *Dóm sv. Martina* s venovaním biskupa Jozefa Halka od ABÚ BA: **Mária Gašparová** z Trenčína,
- 11. cena** – Balíček kníh venuje vydavateľstvo Dobrá kniha: **Mária Štefanová** z Vranova nad Topľou,
- 12. cena** – Inteligentné hodiny značky Samsung: **Anna Hudecová** z Pavlovej Vsi,
- 13. cena** – Voľný vstup do Tatralandie pre celú rodinu: **Jozef Križo** z Majcichova,
- 14. cena** – Odšťavovač značky Severin: **Emília Muchová** z Bratislavy,
- 15. cena** – Tlakový hrniec značky Fagor: **Marián Kolesár** z Kamienky,
- 16. cena** – Balíček kresťanských DVD od vydavateľstva studio LUX: **Anna Kmetová** z Priečodu,
- 17. cena** – Balíček kresťanských DVD od vydavateľstva Don Bosco: **Daniela Mareková** z Haligoviec,
- 18. cena** – Súprava nožov značky Fiskars: **Mária Bobovská** z Huncoviec,
- 19. cena** – CD prehrávač značky Akai: **Kazimír Kiška** zo Žiliny,
- 20. cena** – Nožnice na strihanie živého plotu značky Hecht: **Gabriela Salvová** zo Žiliny,
- 21. cena** – Drevorezba *Madona s Dietätom*: **Peter Bínovský** z Trnavy,
- 22. cena** – Žehlička značky Concept: **Štefan Smilacek** z Lopúchova,
- 23. cena** – Porcelánový čajový set: **Mária Tatranská** z Nového Mesta nad Váhom,
- 24. cena** – Knihy zamyslení od biskupa Viliama Judáka: **Mária Kvietková** z Brezna,
- 25. cena** – Masážna vanička značky Princess: **Pavel Bariš** zo Skalky nad Váhom,
- 26. cena** – Tlakomer značky Microlife: **Anna Kollárová** z Tuhrej,
- 27. cena** – Jogurtovač značky Clatronic: **Jozef Hermanský** z Trnavy,
- 28. cena** – Ikona *Svätej rodiny*: **Mária Jankajová** zo Sniny,
- 29. cena** – *Bibliu* s biblickými mapami venuje SSV: **Ludovít Kozaniák** z Mútneho,
- 30. cena** – Zdravé sirupy značky Herbert: **Jozef Škoda** z Rišňoviec,
- 31. cena** – Výživové doplnky značky DIOCHI: **Vladimír Géci** z Liptovskej Tepličky,
- 32. cena** – Futbalová lopta s podpismi slovenskej reprezentácie 2015: **Irena Sudorová** z Ilavy,
- 33. cena** – Voľný vstup do ZOO v Bojniciach pre celú rodinu: **Ondrej Podgurný** z Jamníka,
- 34. cena** – Kozmetický balíček značky Dettol: **M. Makaturová** z Trsteného pri Hornáde,
- 35. cena** – Rodinná stolová hra Repello: **Eduard Hovaňák** zo Spišskej Novej Vsi,
- 36. cena** – Darčekový balíček kávy značky Etiopia Yirgacheffe: **Anna Šefčíková** z Vojkoviec,
- 37. cena** – Balíky minerálnej vody Matúšov prameň: **Jozef Pausch** z Trenčína,
- 38. cena** – Ochucovadlá od spoločnosti Podravka: **Vladimír Straka** z Bratislavy,
- 39. cena** – Darčekový balíček čajov značky Bercoff Klember: **Margita Martvoňová** z Hruštína,
- 40. cena** – Núdzový set do auta: **Mária Jacáková** z Hanísky,
- 41. – 50. cena** – Predmety s logom KN a ročné predplatné KN venujú *Katolícke noviny*: **Mária Weichpartová** z Jánoviec pri Poprade, **Alžbeta Janíková** z Huncoviec, **Anna Nechalová** z Povinej, **Rozália Sedláková** zo Šale, **Valéria Nováková** z Dyčky, **Rozália Gondová** z Hriňovej, **Peter Sekáč** z Kazimíra, **Margita Habláková** z Mútneho, **Daniel Adamčík** z Veľkých Kapušian, **Alžbeta Paterková** z Krušetnice.

Výhercom gratulujeme a prajeme veľa príjemných chvíľ s *Katolíckymi novínami*.

-RED-

Svätomartinská zbierka vyniesla 120-tisíc eur

VÝŤAŽOK ZO ZBIERKY VERIACICH BRATISLAVSKEJ ARCIDIECÉZY PÔJDE NA POMOC ĽUĎOM V UTEČENECKÝCH TÁBOROCH. VYZBIERANÁ ČIASTKA JE OPROTI MINULÝM ROKOM VYŠŠIA

Zbierka Bratislavskej arcidiecézy, ktorá sa pravidelne koná v nedeľu po sviatku patróna arcidiecézy sv. Martina, vyniesla v minulom roku 120-tisíc eur. Výťažok zo svätomartinskej zbierky odovzdal 20. januára bratislavský arcibiskup metropolit Stanislav Zvolenský rektorovi Vysokiej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave Vladimírovi Krčmérymu a generálnemu sekretárovi Slovenskej katolíckej charity Radovanovi Gumulákovi. Tí stoja za projekmi, ktoré pomáhajú ľuďom v utečeneckých táboroch v Iraku, Jordánsku a Libanone.

Polovica vyzbieranej sumy pôjde na Kliniku bl. Zdenky Schelingovej. „Peniaze pôjdu na lieky a prevádzkové náklady,“ povedal Krčméry s tým, že z vyzbieraných peňazí dokážu liečiť až 30-tisíc pacientov. Klinika sa nachádza 20 kilometrov od irackého Erbilu v utečeneckom tábore, kde ušli kresťania, jezidi a moslimovia z diecézy Mosúl. „Ďakujem ľuďom, že sa uskromnili; Slováci nie sú po finančnej stránke bohatý národ, ale vidím, že sú bohatí na dobré skutky,“ vyjadril vďaka za podporu.

Druhou polovicou vyzbieraných prostriedkov sa prispeje na projekty Slovenskej katolíckej charity na

vyučovanie detí, ktoré sú v utečeneckých táboroch na území Jordánska a Libanonu. Zo Sýrie je ich tam až 500-tisíc. „Tieto deti potrebujú mať zabezpečené vzdelávanie. Vyzbierané prostriedky pomôžu, aby mali na určitý čas zabezpečené vzdelávanie,“ povedal Gumulák.

Svätomartinská zbierka bola po minulé roky na úrovni 80-tisíc eur. Zvýšená vyzbieraná suma je podľa arcibiskupa Zvolenského prejavom spolupatričnosti veriacich. „Ukazuje to veľkodušnosť a zároveň aj schopnosť vcítiť sa do ťažkostí ľudí, ktorí sú prenasledovaní,“ povedal bratislavský arcibiskup. –JL–

Biskup Lach: Situácia v zdravotníctve je zlá

Predseda Rady KBS pre pastoráciu v zdravotníctve Milan Lach vyjadril poľutovanie nad súčasným stavom v slovenskom zdravotníctve. „Na základe konkrétnych informácií vystúpila do popredia v desivom obraze súčasná reálna situácia slovenského zdravotníctva,“ píše sa v stanovisku biskupa Lacha k problému v slovenskom zdravotníctve, osobitne k prebiehajúcej iniciatíve sestier v nemocniciach. Rastúca morálna a materiálna bieda podľa biskupa Lacha dosiahla neúnosné rozmery. Mnohí mladí lekári a zdravotné sestry nevi-

dia perspektívu a odchádzajú do zahraničia. Občania tak nedostávajú adekvátnu zdravotnú starostlivosť.

„Namiesto vecného dialógu a hľadania prijateľných riešení sme svedkami arogancie moci, utlačania a zstrašovania poctivých, slušných ľudí, ktorí ešte našli v sebe statočnosť sa verejne angažovať,“ vyjadril sa biskup Lach k protestujúcim zdravotníkom, ktorí podľa neho bojujú za kvalitnú, dostupnú a dôstojnú zdravotnú starostlivosť pre všetkých obyvateľov. Biskup Lach sa preto obracia na predsedu vlády SR Roberta Fica a mi-

nistra zdravotníctva Viliama Čisliaka, aby bezodkladne začali riešiť oprávnené požiadavky sestier na ozdravenie zdravotníctva.

Zároveň apeluje na finančné spoločnosti, ktoré stoja za slovenským zdravotníctvom, aby prestali občanov považovať iba za zdroj obohatenia a ľahkého zisku. „Namiesto rozsievania biedy, strachu a nenávisť máme možnosť podporiť pre tento ľud dobro a dôstojný život,“ vyzýva biskup Lach vládu a finančné skupiny k preukázaniu milosrdenstva slovenskému ľudu. –TK KBS–

„Ďakujem všetkým, ktorí sa pričínili o môj úspech. Ide o veľký počet ľudí,“ povedal ocenený Matej Tóth.

Krištáľové krídla poznajú svojich laureátov

Jedenásť osobností slovenskej vedy, umenia, hospodárstva, medicíny a športu získalo 24. januára ocenenie *Krištáľové krídlo* za rok 2015. To je každoročne udeľované osobnostiam na Slovensku, ktoré dosiahli vo svojom odvetví mimoriadnu odbornosť a úspech. Na javisku Slovenského národného divadla si tohtoročné ocenenia prevzali: spisovateľka Veronika Šikuloová, riaditeľ kúpaliska v Podhájskej Jozef Barcaj, expert v polymérnej

chémií Igor Lacík, zakladateľka organizácie Svetielko pomoci Miroslava Hunčíkovej, režisér Ladislav Kaboš, majster sveta v chôdzi Matej Tóth, herečka a speváčka Szidi Tobias, operný spevák Štefan Kocán a výtvarník Ivan Pavle. Veľká porota *Krištáľového krídla* udelila mimoriadne ocenenie zakladateľke Národného hemofilického centra Angelike Bátorovej a spevákovi skupiny Elán Jožovi Rážovi.

–JL–, SNÍMKA: TASR/ŠTEFAN PUŠKÁS

Krátke správy

Predseda KBS vyzval na účasť vo voľbách

Viac ako 200 predstaviteľov Cirkvi na Slovensku a náboženských spoločností sa 19. januára stretlo v Ružomberku. Na stretnutie ich pozvala Konferencia biskupov Slovenska. Spoločne hodnotili cirkevné aktivity v minulom roku a hovorili o výzvach a pastoračných podnetoch v roku 2016. Predseda Konferencie biskupov Slovenska Stanislav Zvolenský povzbudil k účasti na marcových parlamentných voľbách a k voľbe kandidátov, ktorí žijú podľa evanjelia. Pri hľadaní vhodných riešení v súvislosti s utečeneckou krízou odporučil prítomným zachovať si zdravý rozum, ale zároveň zostať ľuďmi, ktorí sú ochotní pomôcť. Bratislavský eparcha Peter Rusnák vo svojej prednáške hovoril o možnostiach, ako prejavovať vzájomne jeden druhému skutky telesného milosrdenstva. Účastníci stretnutia sa vo workshopoch venovali spôsobom pastorácie chudobných, integrácii utečencov a pomoci rodine či Rómom. –TK KBS–

KU pozýva na deň otvorených dverí

Od roku 2010 sa posledná nedeľa v januári každoročne slávi ako Nedeľa Katolíckej univerzity. Tento rok to bude 31. januára. Zmyslom slávenia Nedele Katolíckej univerzity je poďakovanie všetkým priateľom, priaznivcom, dobrodincom a podporovateľom za modlitby, obety a každú pomoc a podporu venovanú Katolíckej univerzite v Ružomberku. Univerzita sa uchádza o podporu s ubezpečením, že sa naďalej bude snažiť priniesť slovenskej spoločnosti čo najviac úžitku vo forme dobrých a vzdelaných absolventov. Veriacich prosí, aby sa v kostoloch v tento deň spojili v modlitbách za jedinú katolícku univerzitu na Slovensku. Zároveň pozýva všetkých záujemcov o štúdium na deň otvorených dverí, ktorý sa bude konať 9. februára.

FRANTIŠEK TRSTENSKÝ

NAPÍSALI VO SVETE

Poznaním k spáse

Čo majú spoločné mormonizmus, ateizmus a new age?... Každý z nich je istou formou gnosticizmu. Toto starodávne kacírstvo bolo prvou významnou intelektuálnou a emocionálnou výzvou kresťanstvu. Sľubovalo totiž skratku k spáse cez osobné poznanie...

Mormóni veria, že každý odaný mormón sa po smrti stane bohom a bude kraľovať vo svojom večnom kráľovstve...

Ateisti zas o sebe tvrdia, že sú vrcholom racionalizmu. Len oni dokážu správne používať rozum. Hovoria, že plné využitie mysle je možné len vtedy, keď sa zriekneme akéhokoľvek pojmu Boha...

Prečo je vo svete utrpenie? Kresťania aspoň dávajú bolesti zmysel tým, že nás spája s utrpením Spasiteľa. Ateisti spasiteľa nemajú, ale aj oni zažívajú utrpenie, na ktoré im však chýba odpoveď. Utrpenie je pre ateistu načisto nezmyselné... Ateizmus teda nemá odpoveď na najťažšiu otázku života.

Vyznávač new age ide ďalej a je ochotný pripustiť, že: „ty máš svoju pravdu a ja mám svoju“. Keby vedel, čo znamená slovo „pravda“, pochopil by, že sa mylí. Filozofický princíp protirečenia hovorí, že pravdou je buď A alebo B, ale nikdy nie oboje.

Nech je už forma novodobého gnosticizmu akákoľvek, je to stále staré známe kacírstvo. Nikdy nezmizlo, len zmenilo podobu. Jeho základom je príťažlivá ponuka: Budeš ako boh. Naši prarodičia padli, lebo hľadali tajné poznanie. Možno bolo pre nich, rovnako ako pre dnešných gnostikov, príťažlivým ani nie tak samo poznanie ako skôr tajomno okolo neho. Veď každý by chcel byť zasvätený.

KARL KEATING, CATHOLIC.COM
PRÍSPEVOK JE KRÁTENÝ
PREKLAD: -RED-

Milosrdenstvo v komunikácii

MARTIN KRAMARA

V uplynulých dňoch bolo v našich kostoloch počuť modlitby za jednotu kresťanov. Po celom svete sa konali stretnutia predstaviteľov jednotlivých cirkví. Táto pozitívna iniciatíva nám, žiaľ, pripomenula smutnú realitu: rozdelenie, ktoré trvá. Uvažujúc nad jeho príčinami, nemožno si nevšimnúť problémy, ku ktorým došlo v oblasti komunikácie. Pri vzájomných sporoch nás neraz sprevádzalo – a stále sprevádza – pokušenie „vziať to skratkou“. Namiesto zamerania sa na otázku, zamerali sme sa na osobu, ktorá ju položila. Namiesto hľadania riešenia, pustili sme sa „riešiť“ človeka. Iste, na presadenie nášho názoru je to efektívny postup. Žalostné dôsledky tejto skratky však bijú do očí zo vzdialenej minulosti, ako aj z bezprostrednej súčasnosti. Pozerajú na nás z historických kníh i z článkov minulotýždňových novín. Opakujeme rovnakú chybu.

Ako osviežujúci vietor do tejto problematiky pôsobia slová Svätého Otca Františka pripravené na 50. svetový deň masmédií. Zhodou okolností toto posolstvo zverejnili práve na záver Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov. Pápež v ňom hovorí o komunikácii,

Autentická komunikácia zblízuje, buduje mosty a obnovuje pokoj. Keď treba, odsúdi zlo, ale neodsudzuje človeka. Ak napomína, tak s láskou.

ktorá sa spája s milosrdenstvom. V praxi to znamená vstupovať do blízkosti toho, s kým komunikujeme. Predpokladá to náročnú snahu neodsudzovať, ale chcieť sa priblížiť a porozumieť druhému, aj keď pohodlnejšie by bolo zachovať si odstup, či dokonca prerušiť vzťahy. Autentická komunikácia podľa pápeža zblízuje, buduje mosty a obnovuje pokoj. Nevzdáva sa a neživí rozbroje. Keď treba, odsú-

di zlo, ale neodsudzuje človeka. Ak napomína, tak s láskou.

Svätý Otec poznamenáva, že tento postup, plný trpezlivosti, nie je možný bez obety, ktorú dokonca nazýva druhom mučeníctva. Zároveň však dodáva, citujúc Shakespeara, že milosrdenstvo sa v komunikácii spája s dvojitým požehnaním: pre toho, kto ho poskytuje, i pre toho, kto ho prijíma. Vedie k uzdraveniu rán. Pápežove slová pôsobia ako balzam na dušu – kým nás do reality nevráti útoky na neho samého, ktoré prichádzajú dokonca z našich vlastných kruhov. Niekedy si pretieram oči, lebo sa mi nechce veriť, keď vidím, čo dokážeme zdieľať na sociálnych sieťach ako prejav nesúhlasu – či už s názorom pápeža, alebo niekoho druhého. Z bezpečnej vzdialenosti. Bez snahy o blízkosť. Bez pokusu hlbšie preštudovať, pochopiť, porozumieť. Túžba po jednote medzi kresťanmi je pekná vec: má však šancu na uskutočnenie, len ak sa otvoríme na pôsobenie milosrdenstva, a to aj – ba predovšetkým – v oblasti našej komunikácie.

Spravodliví

MICHAL VIVODA

Podobne ako v minulosti i dnes sa objavujú ľudia, ktorí sa nenápadným, rafinovaným a lstivým spôsobom hrajú na „dobrého pána boha“, chcú byť pánmi sveta. A my im často naletíme; dáme sa nimi oklamať! Takto sa naplňajú Pánove slová o Božom kráľovstve: „Od dní Jána Krstiteľa podnes trpí nebeské kráľovstvo násilie a násilníci sa ho zmocňujú“ (Mt 11, 12).

Božie kráľovstvo prišlo na túto zem s Pánovým vtelením v lone Panny Márie. Od tejto chvíle naň číhajú rozliční Herodesovia doby. Stalo sa tak aj v hodine kríža. V hodine vykúpenia sa zároveň uskutočnil aj Boží súd, ktorým Pán rozdelil ľudí medzi spravodlivých

a nespravodlivých, na verných a neverných.

K Božím spravodlivým patrí na prvom mieste Panna Mária, potom sv. Ján, nábožné ženy spod kríža, kajúci zločinec na kríži vedľa Pána. Patria k nim aj rímski vojaci, ktorí po Pánovej smrti vyhlásili, že nazaj to bol Boží Syn. K spravodlivým patria aj zástupy pútnikov z vyvoleného národa a z pohanov, ktorí prijali vieru Izraela v jedného Boha. Títo pútnici vystupovali do Jeruzalema na slávenie židovskej Paschy a volali prichádzajúcemu Pánovi, ako si to pripomínáme na Kvetnú nedeľu: „Hosanna (Zachráň)! Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom! Požehnané kráľovstvo nášho otca Dávida, ktoré prichádza! Hosanna na výsostiach!“ Po Pánovom zmŕtvychvstaní sa k Božím spravodlivým a verným pripojili v kajúcnosti jedenásti apoštolí a ostatní učeníci.

Pán neprestajne rozlišuje medzi ľudskými srdcami podľa nášho vnútorného zmýšľania a skutkov. Patríme aj my medzi Božích spravodlivých a verných?

Pán neprestajne rozlišuje medzi ľudskými srdcami podľa nášho vnútorného zmýšľania a skutkov. Patríme aj my medzi Božích spravodlivých a verných? Kto, alebo čo vládne v našich srdciach a živo-toch? Kristus alebo naše ja, či svet? Pán Ježiš nám zanechal modlitbu Otče náš s prosbou o príchod jeho kráľovstva. Táto výzva znamená, že prosíme, aby Božie kráľovstvo, ktoré už prišlo na túto zem, sa v nás rozmáhalo. □

Stretnutia so sv. Terezkou boli silné i nežné

RELIKVIÁR SV. TERÉZIE Z LISIEUX, KTORÝ OD 10. JANUÁRA PUTOVAL PO SLOVENSKU, OPUSTIL NAŠU KRAJINU 24. JANUÁRA. ZÁJEM VEREJNOSTI UCTIŤ SI OSTATKY TEJTO OBLÚBENEJ SVÄTICE A „NADÝCHAŤ SA VÓNE RUŽÍ“ BOL NAD OČAKÁVANIE. OSOBNÝM DŮKAZOM SÚ VÝPOVEDE A SVEDECTVÁ LUDÍ

„Putovanie relikvií sv. Terézie od Dieťaťa Ježiša a Svätej tváre prinieslo veľa duchovných darov pre Slovensko. Terezka je sväticou, ktorá priťahuje všetky generácie a učí univerzálnej láske – evanjeliovej láske, ktorá nemá hraníc a má čo povedať dnešnému svetu,“ povedala pre KN sestra Hermana Matláková.

Ako hodnotia návštevu sv. Terezky tí, ktorí sa modlili o jej príhovor v blízkosti ostatkov?

DETVA

Kláštor Božieho milosrdenstva a Kráľovnej karmelu (12. januára), sr. Viana: „S príchodom relikviára akoby medzi nás prišla naša vlastná sestra, ktorá chce robiť dobro na zemi. Hlboko nás prenikli jej slová: ‚Ubezpečujem ťa, že Boh je lepší, ako si myslíš.‘“

Detviaci priniesli relikviár v krojovom oblečení.

MICHALOVCE

Kláštor sv. Terezky (16. januára), sr. Alžbeta FDC: „V srdci Zemplína sme si sv. Terezkou v Kostole Narodenia Panny Márie i v kláštore uctili ako učiteľku lásky. Nechýbali deti z Cirkevnej materskej školy sv. Terezky. Mnohí ľudia mali v ruke živú ružu a v očiach slzy dojatia, akoby sa tu stretlo nebo so zemou. Ako dar sv. Terezke sme v tento deň založili spoločenstvo Deti Božej lásky, ktoré sa bude modliť za konkrétnych kňazov a bhoslovcov Košickej arcidiecézy.“

KOŠICE-LORINČÍK

Kláštor bosých karmelitánov (15. januára), br. Miroslav OCD: „Sme prekvapení množstvom ľudí, ktorí sa prišli modliť o príhovor sv. Terezky. My bosí karmelitáni sme prosili o jej orodovanie za mladých ľudí a za dar duchovných povolání. Dozvedeli sme sa o obrátení muža, ktorý si zo zvedavosti prišiel pozrieť ‚kosti‘ a od relikviára odišiel so slovami, že uveril v Boha.“

VRANOV NAD TOPLOU-LOMNICA

Kláštor redemptoristiek (16. januára), sr. Helena: „Mojím povolaním je láska. Podľa slov sv. Terezky sme jej spiritualitu lásky zažili v čase príchodu relikvií do mesta i kláštora. Ľudia sa jej zdôverovali a prosili o orodovanie, nechali na seba pršať dážď milostí. Táto duchovnosť prenikala ženy, deti, ba aj mužov.“

„Svätú Teréziu od Dieťaťa Ježiša nazval pápež sv. Pius X. najväčšou svätou moderných čias. Ona bola presvedčená, že po smrti bude môcť z neba zosielať ‚dážď ruží Božích milostí‘. A na Slovensku má veľa priateľov,“ povedal na začiatku putovania relikvií oratorián Juraj Vittek a jeho slová sa potvrdili. Svätá Terezka, vlastným menom Mária Františka Terézia Martinová (1873 – 1897), učiteľka Cirkvi a patrónka misíí, vyprosila mnohé dobrodenia a milosti veriacim na Slovensku.

–MAJ–

SNÍMKY: ALŽBETA HRUŠOVSKÁ, PETER PAVOLKO

ROŽŇAVA

Katedrála Nanebovzatia Panny Márie (14. januára), generálny vikár Ján Mihok: „Relikvie sv. Terézie prišli do našej katedrály v predvečer 240. výročia založenia Rožňavskej diecézy. Ako povedal rožňavský biskup Stanislav Stolárík (na snímke), sv. Terezka bola prvá gratulantka, ktorú sme prosili o orodovanie za nové kňazské povolania pre diecézu.“

- K relikviáru na 22 miestach v 44 kostoloch po celom Slovensku prišlo 200-tisíc ľudí.
- Táto drevená truhlica s ostatkami svätice, ktorá prešla už vyše 50 krajín sveta, má rozmery 160 x 105 x 120 centimetrov.
- Auto s ostatkami svätice prešlo približne dvetisíc kilometrov po celom Slovensku.
- V sprevádzajúcom a organizačnom tíme sa vystriedalo 19 ľudí.
- Z podujatia sa pripravilo 15 televíznych výstupov pre televízie i príspevky pre regionálne médiá.
- Putovanie relikvií symbolicky ukončilo aktivity Roka zasväteného života na Slovensku.

6 | ZO SVETA

Chystajú dva kongresy milosrdenstva

V rámci Svätého roka milosrdenstva predstavili 18. januára vo vatikánskom tlačovom stredisku program dvoch významných podujatí označených ako „apoštolský kongres milosrdenstva“. Prvý kongres sa uskutoční v Ríme v prvom veľkonočnom týždni (31. marca – 4. apríla 2016) a bude mať európsky charakter. Druhý apoštolský kongres milosrdenstva bude na celosvetovej úrovni a jeho dejiskom budú o rok Filipíny (16. – 20. januára 2017). Kongresy milosrdenstva pozostávajú zo spoločnej modlitby, biblickej reflexie, prednášok, katechéz, zo svedectiev, z púť na posvätné miesta, zo slávení Eucharistie a sviatosti zmierenia. –VRSK–

Návšteva v synagóge má poštovú známku

Pri príležitosti návštevy pápeža Františka v rímskej synagóge prezentovali 17. januára špeciálny poštový hárok. Na ceremónii sa zúčastnila prezidentka rímskej židovskej obce a riaditeľka Talianskej pošty Luisa Todiniová, ktorá povedala, že návšteva Svätého Otca v synagóge je univerzálnym posolstvom pokoja. Podľa jej slov toto posolstvo je o to vzácnejšie, že pápežova návšteva sa odohrala v čase, keď sa spolužitie kultúr a rozličných identít zdá zvlášť ťažké a namáhavé. –VRSK–

V Ríme obnovili časopis *Slovak Studies*

Slovenský historický ústav v Ríme predstavil na Pápežskej univerzite sv. Tomáša Akvinského obnovený vedecký časopis *Slovak Studies*. Periodikum nadväzuje na 40-ročnú históriu rovnomenného časopisu, ktorý vznikol v šesťdesiatych rokoch 20. storočia a hlási sa k jeho morálnemu a intelektuálnemu dedičstvu. Bude vychádzať v angličtine, taliančine, francúzštine a nemčine. Má prispieť k prezentácii slovenskej vedy a napomôcť dialógu s vedeckou komunitou na medzinárodnej úrovni. Podľa slov riaditeľky Slovenského historického ústavu, profesorky Emílie Hrabovce si *Slovak Studies* už objednali univerzity v Londýne, vo Viedni i v Aténach. –VRSK–

Zmenili liturgický obrad umývania nôh

SVÄTÝ OTEC FRANTIŠEK ROZHODOL O ZMENE V OBRADU UMÝVANIA NÔH POČAS LITURGIE ZELENEHO ŠTVRTKA. PODĽA NOVEJ ÚPRAVY MOŽNO NA TENTO OBRAD VYBRAŤ OSOBY SPOMEDZI VŠETKÝCH ČLENOV BOŽIEHO LUDU

Rubrika *Rímskeho misála* týkajúca sa obradu umývania nôh v liturgii Zeleného štvrtka doteraz predpisovala, že na obrad mali byť vybraní zástupcovia spomedzi mužov alebo chlapcov. Podľa novej úpravy možno vybrať osoby spomedzi všetkých členov Božieho ľudu.

Dokumenty nariaďujúce túto zmenu zverejnilo Tlačové stredisko Svätej stolice 21. januára. Svätý Otec požiadal o úpravu liturgických rubrik prefekta Kongregácie pre Boží kult a disciplínu sviatostí, kardinála Roberta Saraha v lis-

te z 20. decembra 2014. Svoje rozhodnutie zdôvodnil „úmyslom vylepšiť spôsoby“ vykonávania tohto obradu tak, „aby plne vyjadrovali zmysel gesta, ktoré Ježiš vykonal vo večeradle, jeho darovanie sa „až do krajnosti“ na spásu sveta, jeho lásku bez hraníc“.

Dekrét vyhlasujúci zmeny v *Rímskom misáli* a *Biskupskom ceremoniáli* vydal prefekt Kongregácie pre Boží kult a disciplínu sviatostí 6. januára 2016. Uvádza sa v ňom, že duchovní pastieri môžu na obrad umývania nôh vybrať skupin-

ku veriacich, ktorá bude reprezentovať rozmanitosť a jednotu každej čiastky Božieho ľudu. Prakticky to znamená, že „môže pozostávať z mužov i žien, a podľa možnosti z mladých i starších, zdravých i chorých, klerikov, zasvätených osôb i laikov“.

Kongregácia duchovným pastierom zároveň pripomína, že tak vybraných veriacich, ako aj ostatných, majú pred obradom vhodne poučiť, aby sa na ňom zúčastňovali „vedome, aktívne a s úžitkom“.

–VRSK–

Pápež prijal monacké knieža

Po úvodných týždňoch nového roka, keď Svätý Otec mierne obmedzil svoj verejný program, sa od polovice januára opäť dostal do zvyčajného tempa. Len počas dopoludnia 18. januára postupne prijal generálnu riaditeľku Medzinárodného menového fondu Christine Lagardeovú, ekumenickú delegáciu Luteránskej cirkvi z Fínska, monacké knieža Alberta II. s princeznu Charlene (na snímke), apoštolského nuncia vo Veľkej Británii, škótskeho arcibiskupa z Edinburgu a veľkú skupinu talianskych bezpečnostných pracovníkov z vatikánskeho okrsku.

–VRSK–

SNÍMKA: PROFIMEDIA.SK

Arabskí myslitelia pozvali aj kresťana

V hlavnom meste Spojených arabských emirátov Abú Dabí sa 17. – 18. januára stretli arabskí intelektuáli. Na Prvom fóre arabských mysliteľov (*First Arab Thinkers Forum*) dostal príležitosť vystúpiť jediný nemoslimský prednášateľ. Stal sa ním zástupca Vatikánu Miguel Guixot, sekretár Pápežskej rady pre medzináboženský dialóg. Na stretnutí s témou *Medzináboženský dialóg a extrémizmus: Dôvody a riešenia* podčiarkol odporúčania pápeža Františka, a to dôležitosť modlitby, zásadný význam hlasu

náboženských lídrov a úlohu dialógu. Guixot sa inšpiroval i slovami kardinála Jean-Louisa Taurana, že dialóg predstavuje politickú, intelektuálnu i duchovnú výzvu. V tejto súvislosti povedal, že to zahŕňa teologické dedičstvo a stretnutie s modernitou. Pokiaľ ide o duchovnú výzvu, vatikánsky sekretár povedal, že v dnešnom svete, ktorý je vnímavý skôr na svedkov než na učiteľov, „musíme rozpoznať posolstvo pokoja všetkých náboženstiev“.

–VRSK–

Posolstvo do Davosu

Vo švajčiarskom Davose sa 20. januára začalo štvordňové Svetové ekonomické fórum 2016. Podujatiu za účasti asi 2 500 osobností svetového hospodárstva, finančníctva, podnikateľských kruhov a politiky zaslal pápež František posolstvo. Prízvukoval v ňom nové podnikateľské modely na vytvorenie dôstojnej práce pre všetkých. Žiadal zabezpečiť, aby nastávajúca „štvrtá priemyselná revolúcia“ a dôsledky robotizácie, vedeckých a technologických inovácií nevedli k nahradeniu ľudí bezduchými strojmi, alebo k premene zeme na záhradu pre vyvolených. –VRSK–

AUDIENCIA

Spoločne preukazujme milosrdenstvo

Pápež František na audiencii 20. januára v Aule Pavla VI. vo Vatikáne pokračoval v katechéze o milosrdenstve. Pri príležitosti Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov (18. – 25. januára) sa venoval aj tejto téme.

„Biblický text (1 Pt 2, 9 – 10) na slávenie Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov vybrala ekumenická skupina z Lotyšska, ktorú touto úlohou poverila Ekumenická rada cirkví a Pápežská rada na podporu jednoty kresťanov.

V centre luteránskej katedrály v Rige sa nachádza krstiteľnica pochádzajúca z 12. storočia, z čias evanjelizácie Lotyšska sv. Mainardom. Táto významná krstiteľnica je veľavravným znamením pôvodu viery, ktorý uznávajú všetci kresťania Lotyšska – katolíci, luteráni a pravoslávni. Týmto pôvodom je náš spoločný krst. Druhý vatikánsky koncil potvrdzuje, že „krst vytvára sviatostné puto jednoty, ktoré jestvuje medzi všetkými, ktorí boli krstom znovuzrodení“ (*Unitatis redintegratio*, 22). Prvý Petrov list sa obracia na generáciu prvých kresťanov, aby im pomohol uvedomiť si dar, ktorý prijali pri krste, ako aj požiadavky, ktoré v sebe zahŕňa. My sme tiež pozvaní toto všetko znovuoobjaviť a urobiť tak spoločne, ponad naše rozdelenia.

Krst znamená, že všetci sme hriešnikmi a potrebujeme spásu, vykúpenie, oslobodenie od zla. Toto je aspekt, ktorý Prvý Petrov list nazýva tmou, keď hovorí: „(Boh)

„Na základe krstu sa všetci môžeme právom považovať za bratov,“ povedal Svätý Otec. SNÍMKA: PROFIMEDIA.SK

vás z tmy povolal do svojho obdivuhodného svetla.“ Toto je skúsenosť smrti, ktorú si Kristus osvojil, a ktorú pri krste naznačuje ponorenie sa do vody; a vynorenie sa symbolizuje zmŕtvychvstanie k novému životu v Ježišovi Kristovi. Keď my kresťania hovoríme, že máme spoločnú účasť na tom istom krste, zdôrazňujeme, že my všetci – katolíci, protestanti a pravoslávni –

máme spoločné poslanie prejsť z neľútostnej a odcudzujúcej tmy k stretnutiu s Bohom plným milosrdenstva.

Všetci však zakúšame egoizmus, ktorý plodí rozdelenie, uzavretosť a pohrdanie. Znovu začať od krstu znamená znovuoobjaviť prameň milosrdenstva, zdroj nádeje pre všetkých, lebo nikto nie je vylúčený z milosrdenstva Boha.

Spoločné prežívanie tejto milosti utvára nerozlučiteľné puto medzi nami kresťanmi.

Milosrdenstvo Boha, ktoré pri krste pôsobí, je silnejšie ako naše rozdelenia. V tej miere, v akej prijímame milosť milosrdenstva. My kresťania môžeme ohlasovať silu evanjelia, ak sa usilujeme spolupodieľať na telesných a duchovných skutkoch milosrdenstva.

My všetci kresťania sme vďaka milosti krstu od Boha prijali milosrdenstvo a vstúpili sme do spoločnosti Božieho ľudu. Máme spoločné poslanie odovzdávať prijaté milosrdenstvo iným, počnúc od najchudobnejších a najopustenejších. Modlime sa, aby sme my všetci Kristovi učenci našli spôsob, ako vzájomne spolupracovať na prinášaní Otcovho milosrdenstva do každej časti zeme.“ –VRSK-

ANJEL PÁNA

Pre chudobných

„Chudobní sú v centre evanjelia,“ zdôraznil pápež František 24. januára pred modlitbou *Anjel Pána* veriacim zideným na Námestí svätého Petra vo Vatikáne. Okrem iného povedal: „Ježiš sa líši od učiteľov svojich čias: neotvoril školu na štúdium Zákona, ale chodí kázať po okolí a vyučuje všade: v synagógach (porov. Mk 1, 27), na cestách, po domoch, je vždy v pohybe. Pán sa líši aj od sv. Jána Krstiteľa, ktorý pripomínal nadchádzajúci Boží súd, zatiaľ čo Ježiš ohlasoval odpustenie.

Ježiš v synagóge vstal, aby čítal Sväté písmo. Rozvinul zvitok proroka Izaiáša a vybral úsek, kde bolo napísané: „*Duch Pána je nado mnou, lebo ma pomazal, aby som hlásal evanjelium chudobným*“ (Lk 4, 18). Po chvíli ticha plného očakávania povedal: „*Dnes sa splnilo toto Písmo, ktoré ste práve počuli*“ (v. 21). Evanjelizovať chudobných: toto je Ježišovo poslanie. Toto je aj poslanie Cirkvi a každého pokrsteného v Cirkvi. Byť kresťanom a byť misionárom je jedno a to isté. Ohlasovať evanjelium slovami a ešte väčšmi životom je hlavným zameraním kresťanského spoločenstva a každého jeho člena. Ježiš adresuje dobrú kohokol'vek, ba uprednostňuje najvzdialenejších, trpiacich, chorých, vylúčených spoločnosti.

Čo to znamená evanjelizovať chudobných? Priblížiť sa k nim, s radosťou im slúžiť, oslobodiť ich z poroby, a toto všetko v Kristovom mene a jeho Duchu. Sme v našich farských spoločenstvách, združeniach a hnutiach verní Kristovmu programu? Evanjelizovanie chudobných je prioritou? Ide o ponuku sily Božieho evanjelia, ktorá mení srdce človeka, uzdravuje rany, premieňa ľudské a sociálne vzťahy podľa logiky Božej lásky.“ –VRSK-

Z HOMÍLIÍ U SV. MARTY

Boh nielen uzdravuje, ale aj odpúšťa hriechy

Evanjeliové myšlienky pápeža Františka, ktoré vysloví v homíliách počas slávení Eucharistie v Dome sv. Marty, osviežujú všedné dni kresťanov.

■ V piatok 15. januára Svätý Otec začal svoj príhovor otázkou: „Aká je moja viera v Ježiša Krista? Evanjelista Marek v príbehu o uzdravení ochrnutého človeka v Kafarnaume (porov. Mk 2, 1 – 12) píše, že mnoho ľudí sa zišlo, aby počúvalo Ježiša. Mali silnú, odvážnu vieru, ktorá na-

preduje, aj otvorené srdce. Ježiš nielenže uzdravuje ochrnutého, ale mu aj odpúšťa hriechy. Boh prišiel, aby nás zachránil od chorôb, ale najmä, aby nás vykúpil od našich hriechov a priviedol k Otcovi. Pre toto bol poslaný, aby obetoval svoj život za našu spásu. A táto skutočnosť je na pochopenie najťažšia. Verím, že Ježiš Kristus je Boh, že je Boží Syn? Premieňa mi táto viera život? Spôsobí, že v mojom srdci nastúpi v tento Svätý rok milosrdenstva čas milosti, odpustenia, priblíženia sa k Pánovi?“

■ V utorok 19. januára pápež František na margo čítania o kráľovi Dávidovi a jeho pomazania Samuelom (1 Sam 16, 1 – 13) zdôraznil, že nejedná sa o svätca bez minulosti ani hriešnika bez budúcnosti. „Často sme otrokmi vonkajšieho výzoru, otrokmi vecí, ktoré sú na efekt a dávame sa týmito vecami viesť. Pán však pozná pravdu. Je to tak aj v tomto príbehu. My všetci sme boli vyvolení Pánom na krst, aby sme boli jeho ľuďmi, aby sme sa stali svätými.“ –VRSK-

CELÉ TEXTY NA WWW.TKKBS.SK

8 | **DUCHOVNÁ OBNOVA**

Bratské napomenutie alebo ako povedať pravdu, aby naprávala

Svätý Otec František zdôraznil ako motto mimoriadneho Svätého roka milosrdenstva evanjeliové slová: *Buďte milosrdní, ako je milosrdný váš nebeský Otec. Odpoveďou na prijaté Božie milosrdenstvo do nášho života môžu byť aj skutky telesného a duchovného milosrdenstva.*

MAREK KROŠLÁK

V Katechizme Katolíckej cirkvi sa o týchto skutkoch hovorí v časti, ktorá sa venuje problematike pokánia a obrátenia, čo je v konečnom dôsledku odpoveď na Božiu milosrdnú iniciatívu v živote človeka: „V každodennom živote sa obrátenie uskutočňuje prejavmi zmierenia, starostlivosťou o chudobných, vykonávaním a obranou spravodlivosti a práva, vyznaním pokleskov bratom, bratským napomenutím, revíziou života, spytovaním svedomia, duchovným vedením, prijímaním utrpenia a trpezlivosťou v prenasledovaní pre spravodlivosť. Najistejšia cesta pokánia je vziať každý deň svoj kríž a nasledovať Ježiša“ (KKC 1435).

V tomto zamyslení by sme sa chceli venovať jednému z tých, ktoré sa javia ťažšie v porovnaní s inými, a predsa je veľmi dôležité, a to bratskému napomenutiu alebo inak: upozorneniu blížneho, že koná zlo.

Napomínanie ako skutok milosrdenstva

Pápež František 7. septembra 2014 počas príhovoru pred modlitbou *Anjel Pána* zdôraznil, že ide o skutok milosrdenstva, ktorým preukazujeme svojmu blížnemu skutočnú lásku. Učí nás tomu samotný Kristus v *Evanjeliu podľa Matúša*: „Keď sa tvoj brat prehreší proti tebe, choď a napomeň ho medzi štyrmi očami. Ak ťa počúvne, získal si svojho brata. Ak ťa nepočúvne, priber si ešte jedného alebo dvoch, aby bola každá výpoveď potvrdená ústami dvoch alebo troch svedkov. Keby ani ich nepočúvol, povedz to cirkvi. A keby ani cirkev nechcel poslúchnuť, nech ti je ako pohan a mýtnik“ (Mt 18, 15 – 17).

Pri napomínaní blížneho treba pamätať na to, že ide o skutok milosrdenstva. Znamená to nestrácať zo zreteľa dobro napomínaného. Napomínanie nesmie byť motivované pomstou, túžbou zahanbiť blížneho ani dosiahnutím vlastného cieľa. Samozrejme, predmetom napomínania musí byť také konanie, ktoré treba korigovať, pretože spôsobuje evidentné zlo blížnemu alebo iným osobám. Neustále si však musíme pripomínať slová Pána Ježiša: „Prečo vidíš smiet-

Ak sa pravda nepovie adekvátne, môže zraniť.

ku v oku svojho brata a vo vlastnom oku brvno nezbadáš?“ (Mt 7, 3). Nazeraniu z tejto perspektívy nám môžu pomôcť príklady zo života svätých. Svätí boli prísni predovšetkým na seba; k pokleskom iných však boli veľmi mierni a milosrdní, a to až natoľko, že môžeme vypožorovať určitú zásadu: čím je osoba bližšie k Bohu, tým viac vidí vlastné nedostatky a poklesky iných takmer prehliada. Platí to však aj opačne: čím viac sa niekto od Boha vzdialí, tým viac poukazuje na chyby blížnych a vlastné prehliada.

Keď však ide o evidentné zlo v konaní blížneho a sme vo svedomí presvedčení, že pre jeho dobro je potrebné napomenúť ho, ďalším nevyhnutným a podstatným krokom musí byť skúmanie našej vnútornej motivácie, čiže skúmanie úmyslu, ktorý nás nabáda konať. V tomto bode musíme byť na seba nesmierne prísni. Skúsenosť totiž učí, že aj do pôvodne dobrého úmyslu sa ľahko vmieša úmysel, ktorý nie je dobrý. Celý skutok by tak nielenže nepriniesol dobré ovocie, ale, naopak, nás samých by vzdialil od Boha a blížnemu, respektíve iným, tretím osobám by mohol vážne ublížiť a poškodiť. Pán Ježiš nás preto v evanjeliu učí, ako v týchto prípadoch postupovať. Postupnosť jednotlivých krokov poukazuje na diskretnosť ako kritérium.

Najskôr treba ísť za bratom, ktorý pochybil. Vyžaduje si to veľkú, pravdivú a skutočnú lásku voči nemu, lebo napomenutím, takpove-

diac z očí do očí, beriem na seba riziko nepochopenia či odmietnutia. Treba však poznamenať, že zrelé osoby nielen konajú s dobrým úmyslom, ale aj predpokladajú dobré úmysly u iných.

Požiadavka diskretnosti postupu, ktorá vyplýva z Kristových slov, pritom upozorňuje aj na ďalšiu dôležitú skutočnosť, na ktorú nesmieme zabúdať. Ak by sme o nesprávnom konaní nášho brata povedali najskôr niekomu inému, dopustili by sme sa ohovárania. Môžeme si byť istí, že kto zvolí tento postup, nekoná v duchu Ježišových slov, ale, naopak, upadá do ťažkého hriechu, ktorý so sebou nesie veľmi vážne dôsledky pre život tu na zemi, pre život spoločenstva, v ktorom koná, ale i pre večný život.

Nezahanbiť brata

Pápež František upozorňuje, že diskretnosť je dôležitá, aby sme nášho brata nezahanbili: „Cieľom je pomôcť tomu človeku, aby si uvedomil, čo urobil, že svojím pochybením urazil nie jedného, ale všetkých. Cieľom je tiež pomôcť nám odpútať sa od hnevu alebo odporu, ktoré robia zlo: tá horkosť srdca, ktorá vzbudzuje hnev a závisť, ktoré nás privádzajú k urážkam a útokom. Je smutné vidieť, ako z úst kresťana vychádzajú urážky a agresia. Urážať nie je kresťanské! V skutočnosti pred Bohom sme všetci hriešnici, ktorí potrebujú odpustenie.“

Aj z pápežových slov vyplýva, že v týchto prípadoch je potrebné, aby sme neustále očisťovali naše úmysly, boli úprimní voči sebe samým, mali odvahu pravdivo pozeráť na motiváciu svojho konania i na potrebnú korekciu dôvodov, na základe ktorých chceme preukazovať skutok duchovného milosrdenstva napomínaním blížneho.

Slová Pána Ježiša zameriavajú náš duchovný pohľad aj na spoločenstvo Cirkvi, ktoré v takýchto prípadoch môže mať a má veľmi dôležité miesto. Bratské napomenutie si vyžaduje zrelé spoločenstvo budované na pravde, spravodlivosti, dôvere, úprimnosti, odpúšťaní a láske.

Aj v tomto je vhodné pripomenúť si príklady zo života svätých. Svätci často nemuseli povedať vôbec nič, a predsa boli mravnými autoritami, ktoré pomáhali naprávať konanie iných. Tieto slová nás zároveň vovádzajú do ďalšieho aspektu problematiky, ktorým je spôsob komunikácie napomenutia.

Ako napomínať

Bratské napomenutie je náročné. Je to podobné, ako povedať pravdu v prípadoch, keď sa zdá jednoduchšie ju nepovedať. Komunikovať pravdu je vždy dôležité (je evidentné, že pravda sa vyjadruje nielen verbálne, teda nielen slovami). Rovnako dôležité je však aj spôsob, akým sa to uskutoční.

Asi všetci máme skúsenosť s pravdou, ktorá zraňuje. Tú istú pravdu však možno odovzdať aj tak, že blížneho, ktorému je určená, povzbudí, či dokonca podnikni konáť dobro. To sa stane vtedy, ak je pravda povedaná adekvátne, čiže ak rešpektuje dôstojnosť, vek a stav toho, komu sa hovorí. Delikátnosť výchovy, ktorá sa má vždy uskutočňovať v pravde, si zvlášť uvedomujú rodičia. Spôsob komunikácie pravdy odzrkadľuje nielen skúsenosť, ale i pravú múdrosť.

Aj bratské napomenutie ako skutok milosrdenstva ponúka široké spektrum spôsobov komunikácie. V tomto sa môžeme inšpirovať samým Bohom, ktorý sa nikdy neunavuje v odpúšťaní. Ani my by sme nemali nikdy unaviť v hľadaní spôsobov, ktorými chceme pomôcť našim blíznym aj v takej citlivej oblasti, akou je bratské napomenutie.

Čo znamená: „nech ti je ako pohan“

Ďalšia skutočnosť, ktorú je potrebné pripomenúť, sa nachádza v poslednej vete úryvku z *Evanjelia podľa Matúša*: „A keby ani cirkev nechcel poslúchnuť, nech ti je ako pohan a mýtnik.“

V niektorých prípadoch – ak sa už vyčerpali všetky iné správne možnosti – je potrebné použiť prostriedky, ktoré sa na prvý pohľad javia nepríjemné a náročné. Treba ich však vnímať v dynamike celého evanjelia. Pápež František vysvetľuje: „Ak napriek všetkému neprijíma napomenutie, je potrebné, aby pocítil rozkol a oddelenie, ktoré sám spôsobil tým, že sa vzdialil od spoločenstva s bratmi a sestrami vo viere.“

Bolesť, pochádzajúca zo vzdialenia od spoločenstva, je nielen dôsledkom nemravného konania; môže byť aj prostriedkom, ktorý podnikni nápravu a pokánie.

Musíme však pripomenúť ešte jeden podstatný aspekt týchto Kristových slov. V prvom rade nejde o totálne zavrnutie blížneho, ako to jasne naznačujú aj pápežove vyjadrenia. Tento krok má mať uzdravujúci charakter. To znamená, že ho musíme interpretovať v duchu celého evanjelia, kde sa nám pripomína, že Pán Ježiš prišiel predovšetkým k hriešnikom, pretože oni prví potrebujú milosrdenstvo, odpustenie a s tým spojené pokánie. Považovať po všetkých spomínaných krokoch bratského napomenutia svojho brata za mýtnika a pohana, nám má pripomínať horlivosť a starostlivosť nášho Pána o túto kategóriu ľudí: neprišiel volať spravodlivých, ale hriešnikov (porov. *Lk 5, 32*). To znamená, že jeho horlivosť a starostlivosť o obrátenie blížnych, aby boli spasení, sa musí stať mojou horlivosťou a starostlivosťou, pretože v prvom rade mne Boh odpustil a prijal ma do svojho spoločenstva. Inými slovami: považovať brata za mýtnika a pohana znamená väčšiu starostlivosť o jeho skutočné dobro, čiže o jeho spasu.

Tí, ktorí sú napomínaní

Všetky tieto vyjadrenia sa vo väčšine prípadov vzťahujú na tých, ktorí napomínajú. Nesmieme však zabúdať aj na tých, ktorí sú napomínaní.

Ak v pozícii tých, ktorých napomínajú, sme my sami, vyžaduje sa od nás postoj pokory, veľ-

Tú istú pravdu možno povedať aj tak, že hoci napomínaného zasiahne, nezraní ho, ale povzbudí ho k náprave.

kej otvorenosti, úprimnosti a vďačnosti za upozornenie na chyby, ktoré si nemusíme uvedomovať, ale škodia nám alebo iným. Potrebný je aj základný kresťanský postoj – predpokladanie dobrého úmyslu toho, ktorý ide ku mne s dôverou a cieľom pomôcť mi. Takýto postoj môže veľmi pomôcť k autentickým vzťahom, kde sa bratské napomenutie bude odohrávať ako vhodný prostriedok a pomôcka na ceste k správne mu vzťahu s Bohom a blížnymi.

Bratské napomenutie ako skutok milosrdenstva sa javí ako odpoveď na prijaté Božie milosrdenstvo do nášho života, ktoré si vyžaduje pravdivosť, autentickosť, úprimnosť, skutočnú lásku a nemusí byť ľahké ho uskutočňovať. Počas Svätého roka milosrdenstva sa nám ponúka výnimočná príležitosť učiť sa aj tejto forme preukazovania skutočnej kresťanskej lásky, ktorá má najvyššie kritérium v motte celého roka: *Buďte milosrdní, ako je milosrdný váš nebeský Otec*. Aj správnym napomínaním bratov a sestier, i prijímaním takejto napomenutia, odpovedáme na milosrdnú iniciatívu Boha v našom živote, a tým sa otvárame na prijatie ďalších milostí.

AUTOR JE KŇAZ A MORÁLNY TEOLÓG
ILUSTRÁČNÉ SNÍMKY: ISIFA/SHUTTERSTOCK

Tip na obohatenie

„Asi hreším, ale hnevám sa na Boha. Toto nemal dovoliť.“ Katolícky kňaz Jozef Kozák z farnosti svätých košických mučeníkov v Humennom vo svojej knihe ... lebo srdce (Prešov, Tlačiareň Kušnír, 2015) píše, že podobné slová počul už mnohokrát. Ľudia takto reagujú, keď prídu o dieťa, o životného partnera, priateľa, keď im niečo dôležité nevyšlo. Hovorí, že na túto výčitku možno namietat citátom z Knihy Jób: „Pán dal, Pán vzal...“ či „protiútokom“ typu: „Aj vtedy, keď ste mali

všetko, keď sa vám darilo, ste tak intenzívne mysleli na Boha?“ „Lenže“, dodáva, „je prirodzené hnevať sa na utrpenie, ktoré prežívame“, a aj hnev je prejavom života. Navyše tvrdí: „Boh rozumie našim stavom aj reakciám“ a cení si úprimnosť. Dodáva, že „výkriky či hádky s Bohom nachádzame aj vo Svätom písme. Vždy boli potrebné, lebo pomáhali človeku uvedomiť si pravdu či svoju malú vďačnosť“ voči Bohu. Podobne ako si napríklad adolescent, ktorý buchol dverami, keď mu rodičia niečo nedovolili, uvedomí, keď dospeje, že to, čo mu bolo vtedy odopreté, bol v skutočnosti dar.

Vo svojej knihe ... lebo srdce Jozef Kozák týmto štýlom ilustruje životné a vieroučné pravdy spolu v 79 krátkych úvahách. Všetky sú napísané živým jazykom. Nechýba v nich príbeh s neraz vtipnou pointou z kňazského alebo osobného života autora, ale aj zo života iných ľudí, občas aj citáty z diel obľúbených spisovateľov alebo provokujúce rečnícke otázky.

Kniha ako celok v sebe ukrýva poslanstvo nákazlivej radosti z bytia a nádeje. A ako je uvedené na prebale knihy, jej zakúpením pomôžete farnosti autora, dvom dobročinným organizáciám a domu pre opustené deti v Kazachstane.

JANA MARTINKOVÁ

Čistá tekutá voda na Marse nie je

AMERICKÁ VESMÍRNA AGENTÚRA NASA POTVRDILA, ŽE NA MARSE SA NACHÁDZA VODA. MNOHÍ TO OZNAČILI ZA DŮKAZ, ŽE NA ČERVENEJ PLANÉTE JE ŽIVOT. ASTRONÓM JURAJ TÓTH VŠAK TAKÉTO TVRDENIA MIERNI

Snímka z prieskumného vozidla Curiosity Rover zobrazuje výhľad z geologickej formácie Kimberley. Vrstvy v popredí sa skláňajú smerom k úpätiu vrchu Mount Sharp. Podľa vedcov to naznačuje existenciu jazier pred miliardami rokov.

■ Ako sa podarilo NASA zistiť prítomnosť vody na Marse?

Indície, že voda na Marse v minulosti tiekla, sme mali už dávnejšie. Najprv z morfológických znakov vyschnutých riečísk a kanálov, kde voda tiekla pred miliardami rokov. Neskôr sa podarilo nepriamo vodu identifikovať z obežnej dráhy okolo Marsu prostredníctvom sondy Mars Odyssey. Definitívny dôkaz, že voda na Marse je v podobe ľadu na povrchu a pod ním, priniesla sonda Mars Phoenix v roku 2008, ktorá pristála v severných polárnych oblastiach. Nové pozorovania

JURAJ TÓTH (40),

astronóm, pôsobí na Oddelení astronómie a astrofyziky na Katedre

astronómie, fyziky Zeme a meteorológie Univerzity Komenského v Bratislave.

■ Ak pozorujeme prejavy toku kvapaliny na povrchu Marsu, ide o zmes vody a iných zlúčenín.

zo sondy Mars Reconnaissance Orbiter potvrdili už skoršie pozorovania sezónnych prúdov kvapalnej vody na niektorých úbočiach Marsu.

■ Má voda v podmienkach Marsu odlišné vlastnosti ako na Zemi?

Voda na Zemi môže existovať vo všetkých troch skupenstvách, ale na Marse pri nízkych tlakoch len v pevnom a plynnom. Na Marse je asi stonásobne nižší tlak v atmosfére ako na Zemi, preto by sa čistá voda v týchto podmienkach okamžite vyparila. Môže tam byť len vo forme ľadu alebo vodnej pary. Čistá tekutá voda na Marse nie je. Ak však pozorujeme prejavy toku kvapaliny na povrchu Marsu, znamená to, že ide o zmes vody a iných zlúčenín. V takejto forme môže tiecť po povrchu aspoň krátky čas. Pravdepodobne ide o zmes perchlorátov a vody, prípadne ďalších solí.

Určite to nie je nič na pitie alebo plávanie. Rovnako je nevhodná pre väčšinu mikroorganizmov. Pôda na Marse je nasiaknutá takýmito zlúčeninami, preto by pri budúcich misiách bol problém takúto pôdu zúrodniť.

■ Je možné odhadnúť, koľko vody môže byť na Marse?

Odhady sa rôznia, ale predpokladá sa, že Mars mal v minulosti oveľa viac vody ako dnes. Pred niekoľkými miliardami rokov mohol jednu tretinu povrchu pokrývať oceán. Vtedy bola atmosféra Marsu hustejšia a teplejšia ako dnes. Oproti tomu je súčasná priemerná teplota na Marse – 60 stupňov Celzia, ale v rovníkových oblastiach môže byť okolo poludnia aj príjemných 20 stupňov Celzia. V noci za sa teplota klesá na – 80 stupňov Celzia a v chladnejších obdobiach aj oveľa nižšie. Zároveň klesla hustota atmosféry, preto je tam nízky tlak a v atmosfére je výrazný podiel oxidu uhličitého (96 percent).

■ Môže objav vody na Marse prezradiť niečo aj o našej planéte?

Na Marse by mohol byť jednoduchý život. Určite sa tam však nepremávajú Martania v zmysle väčších organizmov.

Geologický vývoj na Marse a Zemi je rozdielny, ale práve ten iný vývoj nás učí o špecifickosti našej planéty. Z hľadiska otázky života nás to pobáda skúmať extrémofily (organizmy, ktoré žijú v extrémnom prostredí, pozn. red.) v podmienkach, o ktorých sme nerozmýšľali pred výskumom telies slnečnej sústavy.

■ Prečo nie je na Marse toľko vody ako na Zemi? Môže situácia na Marse z tohto hľadiska predpovedať vývoj na Zemi?

Červená planéta, v dôsledku malej gravitácie, postupne stratila cez atmosféru väčšinu svojej pôvodnej vody. Na Zemi pri trojnásobne vyššej gravitácii je tento mechanizmus zanedbateľný. Aby prišlo k podstatnej strate vody na Zemi, musela by teplota v našej atmosfére stúpnuť o veľké hodnoty, ktoré nevie zapríčiniť ani globálne otepľovanie.

■ Pomôže objav objasniť históriu Marsu i ďalších vesmírnych telies?

Áno, tento objav, respektíve potvrdenie predchádzajúcich pozorovaní, nám pomáha aplikovať modely zmeny povrchov telies v slnečnej sústave prostredníctvom iných kvapalín, ako je čistá voda. Podmienky na iných telesách sú také rozmanité, že dostávame oveľa pestrejší svet, ako sme si predstavovali.

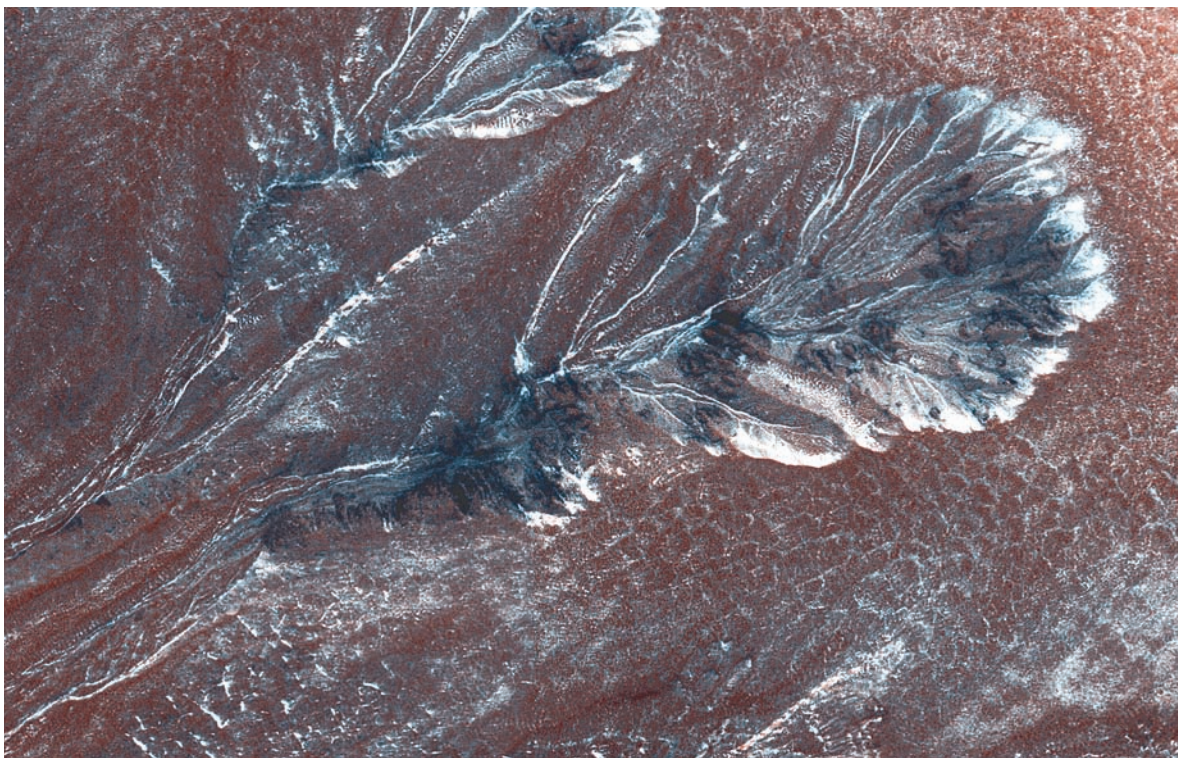
■ Môže objav ozrejmiť aj otázku existencie života na Marse?

Tento objav sám osebe neprináša nič nové v otázke možnej existencie života na Marse. Prekvapujú ma palcové titulky o živote na Marse, prípadne o slanej vode, pretože to navodzuje dojem, že na Marse sú, alebo boli podobné podmienky ako v našich oceánoch. To je zavádzajúce.

Je to omnoho komplikovanejšie. Viem si predstaviť, že na Marse by mohol byť jednoduchý život. Určite však vieme, že po povrchu sa nepremávajú Marťania v zmysle väčších organizmov. Len poctivým výskumom sa môžeme niečo naučiť o podmienkach, ktoré sú potrebné na život, či už na Zemi, alebo na iných vesmírnych telesách. Rýchle závery – keď je tam voda, je tam aj život – nám vôbec nepomáhajú. Skôr nás odvádzajú od podstatných otázok. Pred nami je však skôr biologická otázka či a ako môže život fungovať v takýchto kvapalinách.

■ Urýchlia sa teraz plánované misie na Mars s ľudskou posádkou?

Myslím, že tieto medializované objavy, niekedy až prehnané, tomu môžu napomôcť na politickej úrovni, v získavaní verejnej mienky a politikov. Ale potom musí prísť niekto, kto vyrieši množstvo technických problémov, kto to odmaká, aby sa niekedy človek na Mars dostal. A to budú tisíce až desaťtisíce vedcov a technikov a rozsah prác je gigantický, neporovnateľný s misiou Apollo na Mesiac. Medzi tým sa budú riešiť filozofické a psychologické otázky, prečo tam vôbec ísť; čo nás ako ľudstvo pobáda k cestám do iných svetov.

Snímka zo sondy Mars Reconnaissance Orbiter zobrazuje mráz v kráteri na Severných pláňach.

— / — / —
**Misia na Mars
 by bola v súčasnosti
 bojom o prežitie.
 Celá cesta tam a späť by trvala
 minimálne 2 roky.**

■ V akom horizonte by podľa vás mohol človek vystúpiť na povrch Marsu?

NASA plánuje dostať človeka na Mars v priebehu 30. rokov 21. storočia. Osobne si myslím, že raz k tomu dôjde, ale nezdíeam veľký optimizmus, že to bude o 15 – 20 rokov. Celá cesta tam a späť by trvala minimálne 2 roky, 6 – 7 mesiacov smerom tam, 7 mesiacov na Marse a 6 – 7 mesiacov späť. Ale neboli by to dva roky prázdnin, skôr boj o prežitie.

■ Čo všetko je potrebné pre prítomnosť človeka na Marse?

Najprv sa vôbec na Mars s posádkou musíme dostať, doletieť tam. Nato dnes nemáme dostatočné rakety, nosiče, ktoré by posádku s veľkým nákladom dostali na Mars. Vieme tam poslať malé zariadenia a sondy, nie však veľké zariadenia. To je prvý problém. Zároveň, ak chceme na Marse pristáť, musíme niesť dostatok paliva na brzdenie. To znásobuje štartovaciu hmotnosť, čo zvyšuje nároky na výkon nosnej rakety. Ale ak by aj toto bolo vyriešené, museli by sme mať technológiu a zariadenia, ktoré by na Marse získavali kyslík na dýchanie, kyslíčovadlo do raketových motorov, vodu na prežitie. Tieto technológie dnes nemáme. Okrem technických

limitov, ktoré sa postupne budú asi riešiť, máme fyziologické limity. Naše telá nie sú prispôbené na dlhý pobyt pri nízkej gravitácii. Ešte väčším problémom je kozmické žiarenie, ktorému by posádka bola vystavená mimo magnetosféry našej Zeme.

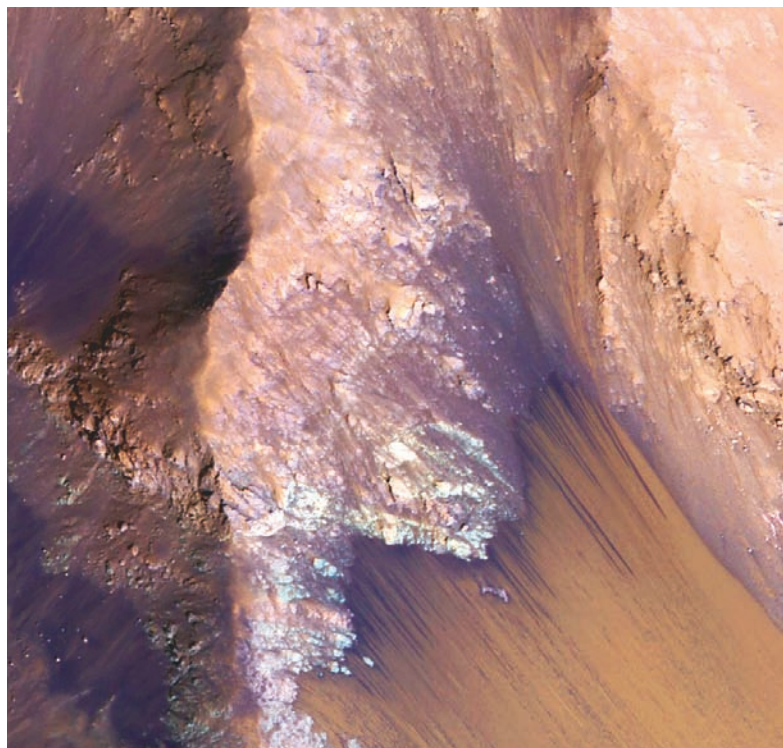
■ Ako vnímate snahy projektu Mars One, ktorý chce na Marse uskutočniť misiu v štýle reality šou?

Nemyslím si, že je to reálne. Jednosmerná cesta, v podobe postupného budovania kolónie, je v tejto fáze nerealizovateľná. Jednoducho nemajú reálne prepracovanú udržateľnosť kolónie, aj keby zvládli všetky technické problémy. Samofinancovanie na základe reality šou, ak vydrží, tak maximálne na jednu verziu. Dobré si pamätáme, že verejnosť stratila záujem o vysielanie misií Apollo po druhom lete na Mesiac. A ako bude spoločnosť Mars One riešiť nedostatok financií? Pokrčí plecami? Eticky je neprípustné poslať ľudí iba jedným smerom, nechať ich tam zomrieť a ešte to vysielat na Zem. Seriózna cesta na Mars musí byť obojsmerná. Je to ťažšie. Ale nič vážne a dôležité sa nedosahuje ľahko.

PRIPRAVIL: JÁN LAUKO

SNIMKY: NASA/

JPL-CALTECH/UNIVERSITY OF ARIZONA

Na niektorých strmých svahoch boli objavené stopy sezónnych tokov. Snímka zobrazuje príklad takýchto tokov na jednom zo svahov najväčšieho riftového systému v slnečnej sústave Valles Marineris, ktorý sa rozprestiera na viac ako šiestine obvodu rovníka Marsu.

Swing roztancuje každú bunku v tele

O swingu sa ťažko píše, swing sa musí počuť a cítiť jeho rytmus. Vtedy človek zabudne na starosti, dá sa niest' tónmi, trúbkou a má neodolateľnú chuť tancovať. V tomto období zažíva comeback (vyjadrenia v angličtine k nemu bezpochyby patria, veď džez pochádza z New Orleansu) – vo veľkých mestách sa organizujú koncerty, tančiarne a aj kurzy swingového tanca.

ANNA POSPÍŠILOVÁ

Prvá polovica 20. storočia, konkrétne 20. – 30. roky niesli v sebe toľko protikladov, koľko len ľudstvo dokázalo zniesť. Za pozitíva spomeňme prvý fotoaparát Kodak s vymeniteľným filmom; Angličan Hubert Booth si dal patentovať elektrický vysávač s filtrovým vreckom, začína sa éra farebného i zvukového filmu (1916 – 1918), dokonca je úspešný televízny prenos z roku 1926. Bratia Wrightovci v roku 1903 vzlietli prvým motorovým lietadlom, Ford spúšťa pásovú výrobu automobilov – vo veľkom sa začína cestovať. Rýchly vývoj zažíva rádio i telefón.

Vynálezy predmetov dennej potreby uľahčujú ľuďom život a hudba sa oslobodzuje od tradičných postupov a foriem. Swing vznikol v americkom New Orleanse stretom mladšej generácie černochoch strednej vrstvy a mladých belochov, ktorí mali zvládnutú džezovú techniku. Tento hudobný štýl oplýva optimizmom a po hospodárskej kríze dáva ľuďom opäť chuť sa baviť a tancovať.

Bratislava Hot Serenaders

„Ešte nikdy som o nich nepočula,“ priznala sa mi spolusediaca na koncerte kapely Bratislava Hot Serenaders. Uvedomila som si, že ak tento štýl hudby nevyhľadávate a nemáte naň v rádiu šťastie, treba ich predstaviť.

Bratislava Hot Serenaders sú podľa ich vlastných slov nadšenci začiatkov 20. storočia, ktorí milujú opravovanie a rekonštruovanie starých nahrávok orchestrov a interpretov hudby dvadsiatych, konca tridsiatych a začiatku štyridsiatych rokov minulého storočia. Vznikli v roku 1992 a ich obsadenie sa takmer nemení. Stálych 18 hudobníkov sa pravidelne stretáva popri svojich zamestnaniach a rodinnom živote, aby hot jazz, sweet a dance music ponúkli poslucháčom, pretože vedia, že si túto hudbu určite zamilujú. Vášnivo zbierajú staré autentické nahrávky,

Obrovským zážitkom pre poslucháčov sú spoločné koncerty či tančiarne, kde priateľský battle hrajú Bratislava Hot Serenaders s Melody Makers. Ste srdečne pozvaní.

zháňajú pôvodné notové záznamy, so zaničením píšú do úmuru a východu slnka aranžmány.

Pochváliť sa môžu aj zbierkou starobylých hudobných nástrojov, ktoré pamätajú obdobie swingu a majú pekných sto rokov. Jedinečné kúsky majú už pre nás neznáme názvy ako violínofón – husle s plechovou trúbkou. Strážia a opatrujú si ich ako oko v hlave, veď mnohé sa dnes už len ťažko dajú zohnať a predsa bez nich by hraná hudba nebola tým pravým swingovým.

Chlapcov zoskupil Juraj Bartoš. Fenomenálny trubkár patrí medzi najvýraznejšie hudobné osobnosti

Slovenska. Venuje sa klasickej hudbe aj džezu, na svetových pódioch si zahral so svetovou špičkou. Aj keď koncertoval pre holandskú kráľovnú, skromne podotkol: „Nie je podstatné, kde a pre koho vystupujem. Podstatná je iba hudba. Aby to, čo momentálne hrám, bolo čo najlepšie.“

Swing je nadčasový a neopakovateľný, zaručene nabije energiou. Odvzdať z javiska divákovi zábavu, oddych, príjemný zážitok je pre band to najdôležitejšie. A ako to dotiahnuť do dokonalosti? Chlapci si oblečú autentické obleky, obujú lakovky, natrú brilantínu na vlasy

a rozbehnú to naplno. Hneď ako k dobovému mikrofónu pristúpia speváci a zoskupenie Serenaders Sisters, máte pocit, že ste zapli gramofón, tentoraz však bez pukania starej platne. Spieva kvám sám František Krištof Veselý: „Ja som optimista, viem to dozaista, že ten svet zle nevyzerá, keď človek naň nepozera.“

Najmä veselo

Najcharakteristickejším poznávacím znamením Bratislava Hot Serenaders sú nepochybne piesne Františka Krištofa Veselého. Tento elegán medzivojnového obdobia, ktorý si zahral v mnohých českých filmoch, je stelením šlágrov starej Bratislavy, noblesy, džentlmenstva a užívania si každodenných radostí života. Hold mu vzdala kapela CD-nosičmi *Ja som optimista* (2001) a *Celý svet sa mračí* (2002) v jedinečnom podaní Milana Lasicu.

Sami hudobníci hodnotia svoje poslanie: „Je to hudba plná jednoduchosti, krásy, kludu, harmónie, ktorá má pre nás – ale veríme, že i pre vás – blahodarné účinky. Hudba, v ktorej nájdeme útočisko vo chvíľach radosti i smútku. Presiaknutá chytľavým optimizmom, v ktorom i smutné tóny znejú ľudsky a teplo.“

Naši chlapci sú žiadaní nielen u nás, ale koncerty vypredajú aj na svetových turné. Minulý rok navštívili Spojené kráľovstvo, začiatkom tohto roka koncertovali v Rusku. Na ich vianočnom koncerte som premýšľala, či okrem angličtiny a slovenčiny spievajú texty aj v iných jazykoch. A vtom kapela spustila ruskú pieseň známu starším ročníkom ako *Ďađa Ela*. Takže sa dá povedať, že to ide a swing má čaro aj v ruštine. Mimochodom, jeden zo skalných fanúšikov im odkázal, aby v Rusku nezmrzli a vtipne poradil, nech si spomenú na Veselého pesničku *Ja vodku rád pijem*.

Melody Makers

Obdobnou skupinou u našich susedov je swingová kapela Melody Makers, ktorá tento rok oslavuje 20. ju-

bileum. Ich heslo je príznačné: „Držte se pevne svých židlí! Prudký poryv synkop útočí! Když zaválí hot jazz nebo swing, duše vzlétá, srdce jása, oči září, nohy křepčí!“

Umeleckým riaditeľom a zakladateľom ansámblu je herec, režisér, tanečník a spevák Ondřej Havelka, ktorý aj v šesťdesiatke vyzerá stále na štyridsať. Pod jeho vedením sa kapela zameriava na populárnu hudbu raného i vrcholného obdobia swingu, s nadšením interpretuje skladby hollywoodskych muzikálov i najlepších amerických big bandov. S bážňou vzhliada na Jiřího Traxlera a Jiřího Voskovca. Našinec ocení najmä hudbu z čiernobielych českých filmov, ktorú majú vo svojom repertoári skompletizovanú skoro celú.

Na koncerte sa všetci hudobníci doslova vybláznia. Ich neoddeliteľnou súčasťou je šou, gagy i vtipy na svoj účet. Všetko vyzerá ako improvizácia, ale Ondřej Havelka priznal, že predsa len majú humor nacvičený; improvizáciu je len časť predstavenia. Vedia publikum dokonale zabaviť.

Štylizácia dobových spôsobov, kostýmy, hladké účesy, okrúhle rámy okuliarov – to všetko len umocní zážitok. Piesne v angličtine a v češtine spieva nielen Ondřej Havelka, ale občas sa zapoja aj ostatní členovia bandu. Pre anglic-

ky nehovoriacich poslucháčov Havelka text vždy preloží a vtipne okomentuje, takže sa dáte už len unášať chytľavou melódiou. Jednotlivé skladby dopĺňa skvelý americký step, ktorý vychádza z originálneho černošského stepu – takže pravý swingový zážitok so všetkými prísadami.

Snahou Melody Makers je dosiahnuť autentický zvuk ako z dobových nahrávok či filmov. Kvôli rekonštrukcii pôvodných aranžmánov systematicky nacvičujú dobové interpretačné techniky. Prvý, kto tento spôsob hrania v našich končinách presadil, bol Pavel Klikar, ktorý okúzlený swingom založil Originální pražský synkopický orchestr. S kapelou chcel dosiahnuť atmosféru 20. rokov – nielen hrať originálne noty, ale dôsledne dodržať aranžmány, spôsob hrania na hudobných nástrojoch tej doby – jednoducho vyžadoval pochopenie a osvojenie si dobového hudobného myslenia. A podarilo sa. Ondřej Havelka len dodáva: „Myslím, že swing má presah aj do súčasnosti.“

A aby ste o swingu nielen čítali, vypočujte si ako predkrm niektoré ich nahrávky na www.youtube.com.

SNÍMKY: ARCHIV MELODY MAKERS,
-TASR-/IVAN MAJERSKÝ

Ondřej Havelka si veľmi pochvaľuje spoluprácu Melody Makers (snímka dole) s Jurajom Bartošom (snímka hore), ktorý sa stal ich kapelníkom: „To je človek, ktorý kapelu pozdvihol na úroveň, o ktorej som ani nesníval!“

Móda kratších sukní a hladkých účesov

Dámy 20. rokov (na snímke) ešte stále nosili prevažne šaty a to charlestonového strihu. Rovný vrchný diel mal pás spustený až na boky, odkiaľ sa rozprestierala bohatšie nazberaná sukňa siahajúca pod kolená, nikdy nie nad kolená. Podľa ročného obdobia sa k nim prišivali ramienka alebo rukávy i rôzne asymetrické predĺženia sukní. Z látok prevládala satén, žoržet, brokát, tyl i čipka. Strihy sú často veľmi komplikované, dvojrstvové, bohato riasené a zdobené množstvom korálok, flitrov a látkových strapcov.

Mladé dámy si dali šif toaletu v jemných pastelových tónoch, staršie dámy preferovali tmavé odtiene. Keďže bolo v móde všetko exotické, aj na šatách sú badať indické, čínske či egyptské ozdobné prvky.

Zaujímavé je dobové líčenie. Na tvár sa používal svetlý púder, tenká tmavá linka na obočích smerovala nadol. Hitom boli tmavé očné tieny, ktoré dopĺňala čierna linka obkresľujúca celé oko. Ústičká sa rúžom maľovali do srdiečka tak, že kútiky ostali nenamaľované, malinový, červený či slivkový odtieň sa naniesol na vrchnú peru v tvare luku a dolnú peru ste farbou taktiež výrazne presiahli. Lakom na nechty sa šetrilo – lakoval sa iba stred nechta.

Typické pre dámy boli komplikované účesy skladaných vlín, no aby si ženy usporili čas i námahu, rady nosili parochne alebo malé klobúčiky z látky, akú mali na šatách. Majiteľky rovných vlasov mohli vyskúšať aj tzv. bobbed hair – vlasy

sa zastrihli v ofinke aj tesne pod ušami.

Topánky 20. rokov púťali pozornosť taktiež svojím zdobením. Nosili sa skôr oblé či jemne zašpičatené plné topánky so vzormi vyrezávanými v látke alebo v koži na nižšom podpätku.

Dámu mali zdobiť dlhé korále siahajúce až po lono, zviazané často desať centimetrov odspodku na uzol. Šperky dopĺňajú krásu štýlu art deco či secesie: nosili sa čelenky, perá, čiapočky, rukavičky i vejáre.

Páni nosili obleky, saká, vesty, kravaty i motýlikov, vlasy si česali nahladko. Z hlavy snímali pri pozdrave klobúk alebo športovejšie šiltovky, tzv. „leninovky“, v ruke mnohým nechýbala vychádzková palička.

SNÍMKA: PROFIMEDIA.SK

14 | LISTÁREŇ

VAŠE OTÁZNIKY

Sobáš starších snúbencov – obrad a význam

SVIATOSTNÉ MANŽELSTVO SA SPÁJA S OCHOTOU A LÁSKOU PRIJAŤ DETI A ZALOŽIŤ SI RODINU. V PRÍPADE STARŠÍCH MANŽELOV JE TO POSTOJ OTVORENOSTI K ŽIVOTU. AJ STARŠÍ MUŽ A ŽENA UZAVRETÍM MANŽELSTVA SÚ SVEDKAMI JEDNOTY KRISTA S CIRKVOU

Vážená redakcia, počas vysluhovania sviatosti manželstva sa kňaz sputuje ženicha a nevesty, či si chcú založiť rodinu a prijať deti ako Boží dar. Ako to však je v prípade, ak sa sobášia starší manželia, ktorí si už nemôžu založiť rodinu? S týmto súvisí aj otázka, či má význam, aby sa starší ľudia sobášili. Ďakujem za odpoveď.

DARINA, VÝCHODNÉ SLOVENSKO

Milá Darina, prijať deti a utvoriť novú rodinu je jednou z podstatných charakteristík manželstva. Kresťanské manželstvo pripomína túto úlohu plodenia a výchovy detí, preto sa počas sobášneho obradu kladie sobášiacim otázka, či sú ochotní v manželstve prijať deti. Ak by totiž nemali takúto otvorenosť na prijatie nového života, neuzatvorili by manželstvo, lebo ich rozhodnutiu by chýbala táto podstatná skutoč-

nosť. Ide tu teda o základnú ochotu a otvorenosť životu.

Niekedy sa však stane, že hoci manželom nechýba takáto ochota alebo otvorenosť, predsa sa im v manželstve deti nenarodia. Môže to byť z rozličných zdravotných a iných príčin. To však nenarúša správnosť manželského súhlasu, ktorý vyslovujú pri sobáši. Jednou z príčin môže byť aj vyšší vek osôb, ktoré sa sobášia, teda taký vek, v ktorom obvykle už manželia vlastné deti nemôžu mať. V tomto prípade je možné v sobášnom obrade vynechať otázku ohľadom prijatia detí, ale aj napriek tejto okolnosti musia mať postoj ochoty, otvorenosti k životu.

Sviatosť manželstva je okrem prijatia a výchovy detí zameraná aj na dobro manželov, ktoré tvorí ďalšiu neodmysliteľnú charakteristiku kresťanského manželstva. Dobro manželov je v tomto zmysle zamerané na dosiahnutie spoločného dobra oboch manželov. Dob-

ro manželov je proces, ktorý sa uskutočňuje v prežívaní manželstva, vo vedomí Božej milosti, ktorú manželia, ak sú obaja pokrstení, získavajú ako veľmi cenný dar zo slávenia sviatosti manželstva. Tento proces sa zavŕši dosiahnutím večného života. Toto je najvyšší cieľ, ku ktorému sú manželia pozvaní prísť cestou prežívania manželstva prostredníctvom spoločného dozrievania pre večnosť. Preto svoj spoločný život naplňujú nielen radosťou, ale aj v ťažkostiach a krízach, ktoré sa objavujú v každom manželstve.

Odpoveď na otázku, či má význam, aby sa starší ľudia sobášili, je obsiahnutá v skutočnosti, že manželstvo je jednou z ciest k spáse. Ľudia, ktorí sú na túto cestu pozvaní, práve na nej dosahujú svoje šťastie v tomto živote a po smrti spásu svojej duše. Preto je veľmi cenné, keď aj osoby v staršom veku spoznajú pozvanie uzavrieť sviatosť manželstvo. Stá-

vajú sa tak znamením jednoty Krista s Cirkvou a sú pre svet svedectvom. Vek v tom nehrá nijakú rolu. Ak majú muž a žena správny úmysel k sobášu, ktorým je vzájomná láska a nepremožiteľné presvedčenie, že ďalší život má zmysel iba spolu s milovanou osobou v manželstve, je to krásny dôkaz Božej dobroty.

Nie je správne, keď žijú spolu vo voľnom zväzku muž a žena, hoci vo vyššom veku, a odmietajú sa sobášiť z obavy zo straty nejakej materiálnej výhody. Aj v takýchto situáciách existuje riešenie, treba sa na to spýtať svojho kňaza vo farnosti.

Pomáhajme si navzájom a modlime sa za všetkých manželov, mladých aj starších, za všetky manželstvá a rodiny, aby si najmä v ťažkostiach uvedomovali blízkosť láskavého Otca, ktorý ich na túto cestu pozval, neúnavne ich sprevádza a nenechá ich bez pomoci.

TIBOR HAJDU, KŇAZ

ÚCTA K SVÄTÝM

Cestovali sme za svätou Terezkou

O putovaní relikvií sv. Terézie z Lisieux sme počuli, bola to však informácia, ktorá prešumela okolo. Naše „informačné embargo“ sa začalo lámať, až keď sme hľadali webovú stránku o privítaní relikvií tejto svätice na Slovensku. Našli sme aj tri knižky o sv. Terezke, jedna z nich je obzvlášť zaujímavá pre naše deti. V nedeľu večer 10. januára priviezli ostatky sv. Terezy do kaštiela v Močenku. Bola už tma, ktorú sme s manželkou a deťmi rozrážali autom a s neistotou, či to stihneme. Atmosféra okolo relikviára bola nefalšovaná, jednoduchý spev a lupienky ruží. Moderátor Komunity Kráľovnej pokoja, kňaz Branko Tupý v súvislosti so životom sv. Terezy pripomenul, že dôvera a pokora jedna bez druhej nemôže existovať. Pokora bez dôvery znamená malomyselnosť, dôvera bez pokory trúfalosť. Veriaci mali možnosť prísť k relikviám aj jednotlivco.

TEXT A SNÍMKA: JOZEF KAVOŇ

Z VAŠICH AKTIVÍT

Deti z Bardejova uskutočnili výpravu 3R

Žiaci z krúžku Mladý animátor pri Základnej škole na sídlisku Vinbarg v Bardejove sa nedávno pod vedením svojich vedúcich vybrali na výpravu 3R – *radosť rozdávaním rastie*. Tentoraz išli do výrobné hostíi v Prešove. Tam ich rehoľná sestra Anita Paľušková z Congregatio Jesu previedla od skladu múky, cez zarábanie cesta, ručné i strojové pečenie, vykrajovanie a balenie hostíi až po ich expedíciu. Potom si v prešovskom Kostole sv. Jozefa pozreli zbierku relikvií svätcov a blahoslavených, najväčšiu na Slovensku. O poslaní bratov františkánov deťom porozprával Andrej Pavol Valach OFM. A v Slovenskom technickom múzeu v Solivare sa žiaci oboznámili s históriou, ako sa zo šachty Leopold ťažila soľanka.

JANKA HARČÁROVÁ, SNÍMKA: DANIELA KATUŠINOVÁ

SPOMIENKA

Zabudnutý a predsa významný Anton Páterek

ODHALENÍM PAMÁTNEJ TABULE SI VERIACI 17. JANUÁRA V BEŇADOVE VO FARNOSTI MÚTNE NA ORAVE UCTILI SVOJHO RODÁKA ANTONA PÁTEREKA. IŠLO O PRVÉHO KŇAZA Z TEJTO OBCE A DLHOROČNÉHO MISIONÁRA V BRAZÍLI

Koncom minulého roku si veriaci na Slovensku pripomenuli 65. výročie kňazskej vysviacky emeritných biskupov Dominika Hrušovského a Štefana Vrableca. Spolu s nimi boli vo Svätom roku 1950 v Lateránskej bazilike v Ríme vysvätení aj ďalší štyria Slováci: Jozef Medový, František Škoda, Ján Répassy a Anton Páterek. Ich starším spolužiakom bol kardinál Jozef Tomko. Všetci šiesti kňazi boli známi, spomienka na Antona Pátereka však ostala najmatnejšia. Dôvodom je zrejme jeho dlhoročné pôsobenie na juhoamerickom kontinente v Brazílii, kde je aj pochovaný.

Orava, Kapitula, Rím

Anton Páterek sa narodil 22. decembra 1924. Bol najmladší zo siedmich súrodencov. Po maturite na Štátnom slovenskom gymnáziu A. Hlinku v Ružomberku odišiel do kňazského seminára do Spišskej Kapituly s túžbou stať sa kňazom.

Vtedajšia Vysoká škola bohoslovecká v Spišskej Kapitule bola významným tvorivým akademickým a duchovným prostredím. Silnú pečať jej počas svojho vedenia vtlačil rektor Ferko Skyčák, ktorý zomrel začiatkom roku 1945. Antonovými vyučujúcimi boli vynikajúce osobnosti ako neskorší pomocný biskup Štefan Barnáš, cirkevný historik Jozef Špirko, bibliista Ján Ja-

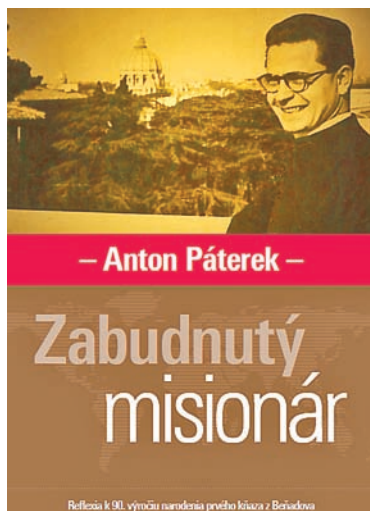
lovecký, kulturológ a filozof Ladislav Hanus, prekladateľ Valentín Kalinay či liturgista Jozef Ligoš.

Kladné hodnotenie štúdia, ako aj príkladné správanie Antona Pátereka predurčili k štúdiu v zahraničí. Spišský biskup Ján Vojtaššák ho so spolužiakom Štefanom Milanom poslal na štúdiá do Ríma.

Počas štúdia na Filozofickej fakulte Lateránskeho atenea (1947 – 1951) býval v Pápežskom kolégiu Nepomucenum. Vytúžené kňazstvo dosiahol 23. decembra 1950 a neskôr pokračoval v štúdiu, ktoré ukončil licenciátom z kánonického práva.

Brazília a tragédia

Pokojný život v akademickom prostredí Anton čoskoro vymenil za úplne iné prostredie. V júli 1955 dorazil do Brazílie, kde vycestoval pravdepodobne na pozvanie arcibiskupa mesta Curitiba v štáte Paraná, ktorý ho vymenoval za vikára arcibiskupskej katedrály v Curitiba. Tam vyučoval aj v miestnom seminári. Po necelom roku bol vymenovaný za vikára správneho obvodu Areia Branca dos Assis, ktorý sa nachádza 55 kilometrov južne od mesta Curitiba. Súčasne bol farárom v meste Quitandinha. Značnú časť miestnej komunity veriacich tvorili poľskí vysťahovalci.

Kniha o beňadovskom rodákovi, kňazovi Antonovi Páterekovi

Svoje kňazské povolanie Anton vykonával len necelých deväť rokov. V auguste 1959 ho neďaleko kostola v meste Quitandinha zrazil opitý vodič nákladného auta a rozmliaždil mu obe nohy. Život mu zachránila iba amputácia nôh. Úraz, ktorý utrpel, úplne zmenil jeho život. Do konca života ostal odkázaný na invalidný vozík.

V roku 1967 prišla Antona do Curitiba navštíviť jeho sestra a spriaznená duša Cilka, s ktorou roky udržiaval živú korešpondenciu, spolu so synovcom Jožkom. Spolu strávili Vianoce, ktoré sa v Brazílii slávia uprostred horúceho leta. Posledné roky života Anton Páterek strávil v ústraní vo svojom dome, kde ho občas navštevoval arcibiskup Pedro Fedalto. Zomrel 30. augusta 1989 vo veku 65 rokov. Pochovali ho na curitibskom cintoríne Orleans.

Anton Páterek patril do generácie velikánov, ktorých Slovensko dalo svetu a ktorí nikdy nezabudli na svoju rodnú krajinu. Dôvodom našej úcty a vďaky tomuto kňazovi je novoodhalená pamätná tabuľa.

ŠTEFAN PÁTEREK

AUTOR JE PRÍBUZNÝ ANTONA PÁTEREKA
A ZOSTAVOVATEL KNIHY

ZABUDNUTÝ MISIONÁR – ANTON PÁTEREK
SNÍMKY: ARCHÍV AUTORA

Pamätnú tabuľu na počesť Antona Pátereka, prvého kňaza z obce Beňadovo a misionára v Brazílii, na miestnom kultúrnom dome požehnal kňaz Marián Majda.

Z POŠTY

Milí čitatelia,

pozdravujeme vás na konci januára a každému z vás želáme mnoho duchovného dobrodenia. Z redakčnej pošty sme vybrali: Anna Vojtasová z Rajca prejavila priazeň nášmu týždenníku slovami: „Katolícke noviny sú pre mňa žriedlom poznania viery i činnosti našej Cirkvi. Obsah KN sa zmenil, noviny nastúpili na cestu, ktorá nám pomáha a usmerňuje nás pri úcte k Eucharistii či evanjelizácii. Za toto všetko vám patrí naša veľká vďaka.“ Jozef Hrivnák informoval, že 10. januára v Dóme sv. Alžbety v Košiciach slávil svätú omšu košický arcibiskup Bernard Bober spolu s emeritným arcibiskupom Alojzom Tkáčom a kňazmi, za hojnej účasti veriacich. Táto eucharistická slávnosť bola spojená so spomienkou na pápežského preláta, kňaza Antona Harčara, súdneho vikára a predsedu Slovenského katolíckeho kruhu, na ktorého budú odhalili tejto osobnosti pamätnú tabuľu. Jozef Hrubovčák vyjadril názor na francúzsky satirický týždenník *Charlie Hebdo*, ktorý opakovane provokuje, a položil otázku, komu slúži taká ruhačská satira, koho a prečo zosmiešňuje. Július Grác z Podhorian ocenil duchovné slávnosti, pobožnosti i kultúrno-náboženské aktivity vo farnosti Radošina. Jozef Blaha z Novej Bane opísal 37. ročník výstupu na najvyšší skalný vrch Pohronského Inovca Veľký Inovec, ktorý dosahuje výšku 901 metrov. Na prelome rokov 2015/2016 sa tam turisti pomodlili pred krížom a zaspievali nábožné a národné piesne. Helena Moderdorfská zo Zavara pri Trnave dala do pozornosti Sväté písmo, ktoré vychováva človeka a privádza ho k najhlbšej životnej múdrosti. Osobitne preto odporúča čítať aj *Knihu prísloví* a *Knihu múdrosti*.

–MAJ–

16 | TÉMA TÝŽDŇA

Samária znamená cítiť sa prijatý

Biblický príbeh o Samaritánovi nás pozýva k zamysleniu a viacerým poznaniam. Jedným môže byť varovanie pred predsudkami. Byť otvorený aj voči tým, ktorí majú nie príliš pozitívnu nálepku. Možno aj vy zažijete niečo nečakané – od človeka, ktorého máte chuť sa radšej strániť, dostanete to, čo práve najviac potrebujete. Chce to len nepodľahnúť tomu, čo sa hovorí a dať sa prekvapiť.

FAKTY O SCHIZOFRÉNII

Mýtus:

Schizofrénia znamená rozdvojenú osobnosť.

Pravda:

Ľudia so schizofréniou nemajú rozdvojenú osobnosť. Napriek tomu, že sa občas správajú neobvykle, nemenia sa náhle na inú osobu.

Mýtus:

Schizofrenici sú nebezpeční.

Pravda:

Väčšina ľudí so schizofréniou nie je násilná ani nebezpečná. Ak sa aj stane, že sa človek trpíaci týmto ochorením správa agresívne, je to v dôsledku bludov a halucinácií v akútnej fáze ochorenia. Pokiaľ má pocit, že ho niekto ohrozuje, môže sa snažiť brániť. Riziko agresívneho správania môže zvýšiť aj neliečenie choroby a závislosť od návykových látok.

Mýtus:

Všetci schizofrenici majú rovnaké príznaky.

Pravda:

Existujú rôzne typy schizofrénie. Dokonca aj príznaky u pacientov trpiacich rovnakým druhom schizofrénie môžu byť odlišné a mať odlišnú intenzitu.

Mýtus:

Schizofrenici nemôžu pracovať a viesť produktívny život.

Pravda:

Ľudia so schizofréniou môžu viesť plnohodnotný život a dosiahnuť úspech. Môžu pracovať napríklad na čiastočný úväzok, vykonávať rôzne brigády. V niektorých prípadoch sa môžu vrátiť späť k svojej pôvodnej práci.

Mýtus:

Schizofrenici sú leniví.

Pravda:

Ľudia so schizofréniou nie sú leniví. Pociťujú nedostatok energie a nechúť, čo je jedným zo symptómov ochorenia.

Mýtus:

Musia byť zavretí v nejakom zariadení.

Pravda:

Schizofrenici môžu navštevovať denné stacionáre, liečiť sa ambulantne a dokonca sa vrátiť aj späť do práce. Nemusia byť zavretí v nemocnici či inom zariadení.

HELENA SOCHNOVÁ

Ako by ste sa zachovali k človeku, o ktorom viete, že trpí schizofréniou? Ponúkli by ste mu svoje priateľstvo, podporu v ťažkých časoch? Bratislavská arcidiecézna charita zvolila pre denné centrum psychicky chorých ľudí názov Samária. Nenápadný domček v tichej časti Bratislavy neďaleko parku a predsa pre niekoľkých ľudí nepostrádateľný záchranný bod v ich živote. Ľudí, ktorým život zmenila nečakane choroba – schizofrénia.

Toto všetko a mnoho iného nachádzajú klienti v Domove sociálnych služieb a Rehabilitačnom stredisku Samária už od roku 1997. „Snažíme sa vytvárať rodinné prostredie, komunitu, spoločenstvo, kde sa každý cíti doma a prijatý,“ poznamenáva vedúca centra Samária Zuzana Štadlerová. „Naším klientom ponúkame starostlivosť ambulantnou formou – denným programom počas pracovného týždňa. Máme pripravené rôzne aktivity zamerané na posilnenie ich sebavedomia, samostatnosti, o ktoré ich mnohokrát ochorenie oberá. Rozvíjame ich sociálne zručnosti – komunikáciu, riešenie konfliktov, reagovanie v záťažových situáciách. Zameriavame sa na kogni-

tívne schopnosti, ako je podpora pamäti, pozornosti; ale aj fyzickú zdatnosť – chodíme na výlety, máme športové popoludnia.“

Porucha myslenia a vnímania

Schizofrénia je jedna z vážnejších duševných chorôb; napáda myslenie a vnímanie. Prejavuje sa stratou kontaktu s realitou, jej skresleným vnímaním. Pri poruchách vnímania sú typické halucinácie – sluchové, zrakové, menej časté sú chuťové a čuchové. Pri poruchách myslenia ide o bludy, myšlienky, že ste prenasledovaní alebo vám chce niekto ublížiť, prípadne iné presvedčenia.

Prepuknutie ochorenia si blízki môžu všimnúť v zmene správania – stratou záujmu o veci, ktoré ich tešili a bavili, stiahnutie sa do seba, apatia. Po potlačení akútneho stavu nastáva fáza remisie, čo je cieľom liečby, avšak úplne sa schizofrénia vyliečiť nedá. Priebeh ochorenia závisí od viacerých faktorov – čím skôr ochorenie nastúpi, tým je prognóza horšia. Ak ochorenie prepukne až v neskoršom veku, po absolvovaní štúdia, zaradení sa do pracovného procesu, vyhladky pacienta zaradiť sa späť do života sú lepšie.

„Klienti sa k nám dostanú, keď majú nastavenú spoluprácu so psychiatrom, ktorý im odporučí navštevovanie denného stacionára,“ hovorí psychologička Mária Vansačová, ktorá pracuje v centre. Keďže ochorenie oslabuje vôľu a chuť, niekedy je ťažké klientov prichádzajúcich do Samárie namotivovať. Bývajú často apatickí, unavení, ťažko dávajú spätnú väzbu. „Je to práca, kde je potrebné byť vytrvalý a trpezlivý, postupovať len po malých krôčikoch. Až po spätnom obzretí sa zhodnotí rok, dva, až potom vidno pokrok,“ dopĺňa Mária Vansačová, ktorá v Samárii už počas štúdia pracovala ako dobrovoľníčka. Okrem genetickej predispozície spúšťa schizofréniu najčastejšie dlhodobý stres, ale aj experimentovanie s drogami.

Terapia

Vhodnou terapiou pre ľudí trpiacich týmto ochorením je pravidelný režim, zmysluplné strávený čas, práca na sebe, učenie sa radostne kráčať životom aj s chorobou. „Klientom veľmi pomáha byť v skupinke, deliť sa s tým, čo prežívajú,“ vysvetľuje Mária Vansačová. „Dôležité je zamerať sa na budúcnosť, čo ma čaká, čo môžem spraviť.“

Takéto ochorenie zasiahne celú rodinu; rodičia sa často nevedia zmieriť s tým, že sa to týka práve ich detí, hľadajú vinníka, objavujú

Novinkou pre klientov je hipoterapia.

Aj sami klienti sa podieľajú na programe. Peter precvičuje cviky na chrbticu.

sa pocity viny. Aj sám chorý musí prijať novú situáciu a nasmerovať sa na to, ako môže na sebe pracovať, ako sa naučiť s tým žiť. Centrum je v kontakte s rodičmi, spolupráca je dobrá, kedykoľvek sa môžu na zamestnancov obrátiť. Aj tu cítiť komunitného ducha, dvakrát do roka sa koná stretnutie s rodinami.

„Priznám sa, aj ja som mala svoje predstavy, ako vyzerá typický schizofrenik. Nie sú agresívni, skôr utiahnutí. Bola som veľmi milo prekvapená, akí sú priateľskí. Veľmi si vedia vážiť, keď ich niekto počúva, zaujíma sa o nich,“ hodnotí svoju skúsenosť Mária Vansačová.

Pre klientov je veľmi prínosné, že sa môžu stretávať s ľuďmi postihnutými podobným ochorením. Delia sa o to, ako zvládať rôzne situácie, vzájomne sa povzbudzujú. To vyzdvihuje aj Zuzana Štadlerová: „To je princíp, na akom pracujeme. Tým, že naša kapacita je 15 klientov, môžeme k nim pristupovať individuálne, zapájať ich do skupinových aktivít. Vytvorili sme príjemnú komunitu.“ Na odklonenie myšlienok, ale aj na uvoľnenie je súčasťou programu návšteva kultúrnych podujatí, arteterapia, novinkou je hipoterapia. Klientov teší, že vidia výsledky svojho úsilia. To, čo dokázali, ich motivuje snažiť sa a skúšať ďalej.

Ako funguje Samária

Tím, ktorý sa stará o klientov, tvorí sociálna pracovníčka, psychologička, externe spolupracuje arteterapeutka a vedúca zariadenia, ktorá tiež pracuje s klientmi ako sociálny pracovník. Pri klientoch sa striedajú, a tým je program naozaj rôznorodý. Na programe sa však podieľajú aj sami klienti – pripravujú si prezentáciu o zaujímavých knižkách, ktorú čítali, jeden klient

vedie cvičenie na chrbticu. Oblúbené sú spoločné aktivity, ako varenie, pečenie, ale aj duchovný program s kňazom.

„Teším sa, že sa nám podarilo zrekonštruovať si záhradku, kde klienti radi trávia čas. Páči sa im, keď k nám príde niekto na návštevu – mali sme besedy, koncerty, prednášky,“ približuje aktivity vedúca domova.

Klienti majú možnosť dávať aj návrhy na program, prichádzať s nápadmi na oživenie.

Pobyt klientom hradí Bratislavský samosprávny kraj, pričom klient si dopláca poplatok 50 centov na deň. Klient musí podať žiadosť na samosprávny kraj, kde sa prehodnotí nárok na takúto službu, a ten vydá rozhodnutie. Väčšina klientov je vyradená z pracovného procesu a majú buď čiastočnú alebo úplnú invaliditu.

Klientov väčšinou odporúčajú ich psychiatri, prípadne sa o Samárii dozvedia pri navštevovaní iných podobných zariadení. V posledných rokoch sa zaznamenáva nárast duševných ochorení, čo je zapríčinené rýchlym životným tempom a vysokými pracovnými nárokmi. Ochorenia tohto typu už nie sú tabu a viac sa o nich hovorí. Zariadenia, ktoré poskytujú starostlivosť ľuďom s duševnými poruchami, majú ešte čo zlepšovať, určite je dopyt po ich službách väčší, ako sú ich kapacity.

Sú miestom, kde ľudia vyradení z bežného života čerpajú sily, znovu nachádzajú chuť a vôľu pustiť sa do nových vecí, neklesať na duchu, osviežiť sa v spoločnosti iných ľudí, mať zmysluplnú náplň dňa, tak ako Ježiš našiel na svojich cestách oddych v tieni pri studni a dal sa obslužiť Samaritánkou.

SNÍMKY: ARCHÍV DSS A RS SAMÁRIA

ANKETA

KIKA, 24 rokov

■ Ako ste sa dozvedeli o Samárii?

Chodila som dva roky do iného zariadenia. Psychiater zhodnotil, že pobyt tam mi už nič nedáva. Keďže som ešte nebola pripravená ísť pracovať, ponúkol mi možnosť chodiť sem. Budú to už tri roky.

■ Keby ste mali zhodnotiť tieto dve zariadenia, v čom je Samária iná?

V predchádzajúcom zariadení sa striedalo veľa ľudí, neboli to tí istí. Niekedy do komunity prišlo aj vyše 20 ľudí, čo je už veľká skupina na dôvernejší rozhovor. Tu je to lepšie, je nás tu menej, máme rodinnú atmosféru.

■ Čo sa vám tu páči?

Je tu dobrý program, venujú sa nám. Každý má svoj individuálny program, dohodneme si ciele, ktoré sa snažíme splniť. Mám svoju kontaktnú osobu a každý štvrtok sa rozprávame, čo sa mi podarilo, ako sa cítim.

■ Vnímate rozdiel vo vašom živote odkedy ste sem začali chodiť?

Určite. Chcela by som sa posunúť ďalej, nájsť si prácu. Mám nadpolovičný invalidný dôchodok, tak mám možnosť pracovať.

Mojím snom je pracovať pre zahraničný časopis a bývať v Amerike. Rada píšem, baví ma to. Mám skúsenosti s rôznymi krajinami, veľa som cestovala a žila v cudzine.

■ Keď prišla choroba, ako sa zmenil váš život? Ako to vníma vaše okolie?

Kamarátov som vždy zanechala v tých krajinách, kde som žila. Choroba sa začala po návrate z Austrálie, cítila som sa sama, nikoho som nemala. Bola som pomalšia vo veciach, mala som nepríjemné nálady.

■ Teraz sa vám podarilo nájsť si kamarátov?

Myslím, že sme tu ako rodina. Máme sa radi, dobre spolu vychádzame, vymieňame si názory. Som tu síce najmladšia, ale je to tu fajn.

MILOŠ, 44 rokov

■ Čo sa vám v Samárii najviac páči?

Páči sa mi celý program. Ťažké je však pre mňa tvorivé písanie, neviem sa sústrediť na text.

■ Vnímate rozdiel vo vašom živote potom, ako ste začali navštevovať Samáriu?

Áno, som samostatnejší, mám sa lepšie. Chodím sem už 13 rokov a veľa som sa tu naučil, napríklad aj vyšívavať.

■ V čom vám pobyt v dennom centre pomáha?

V tom, že sa navzájom ovplyvňujeme. Je tu zábava. Pomáha mi to aj psychicky.

18 | MLADÝM

TROŠKA DO ROŽKA

Betka

Čo zvykneš robiť, keď si v strese? Piješ kávu, nervózne búchaš dlaňami po stole, si podráždený? Alebo sa snažíš aj uprostred toho všetkého nachádzať pokoj? Mne osobne sa to veľmi často nedarí. Napríklad minule som sa už hneď ráno cítila dosť skleslo. Ako som šla unavená do práce, všimla som si plagát, ktorý ma pozýval na masáž: „Ste v strese? Máte veľa povinností?“ Tie nápisy sa ma akoby snažili presvedčiť, že život je najmä o strese, tlaku a povinnostiach. Uvedomujem si, že často to tak vyzerá aj v mojom prípade. Proti takejto nálepke sa však moje srdce búrilo.

Napriek častej únave som Bohu vďačná za každú minútu svojho života. Za to, že môžem naplno využí-

vať celý deň na prácu, ktorá ma baví. Za to, že môžem tvoriť a naplno využívať svoju kreativitu nielen v práci, ale aj vo voľnom čase (i keď pospať si dlhšie je často príjemnejšie a dovolenka poteší, dlhodobo bez činnosti by som však nevydržala ☺). Aj keď ničnerobenie po práci je často pohodlnejšie, stretnutia s ľuďmi, na ktorých mi záleží, sú omnoho dôležitejšie. Na druhej strane i v tomto je dôležité nájsť rovnováhu. Nie je dobré byť všade a byť všetkým pre všetkých.

Potrebujeme sa učiť vďačnosti za každú minútu svojho života. Stojí za to urobiť si osobnú reflexiu, ako zmysluplne trávim svoj čas. Zbytočné „surfovanie“ po webe a čítanie nepodstatných vecí nás oberajú o pokoj. Namiesto týchto činností skúsme radšej hľadať prítomnosť nebeského Otca. Požadovaná zmena sa určite dostaví ☺! Povedané slovami sv. Františka Saleského: „Polhodina meditácie každý deň je nevyhnutná, s výnimkou veľkej zaneprázdnenosti. Vtedy je potrebná celá hodina.“

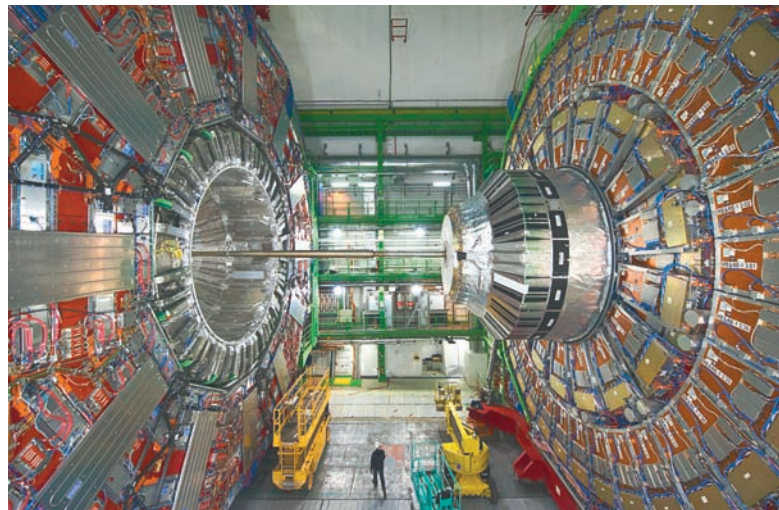
BETKA

PRIDAJ SA K NÁM. NAŠE KONTO NA FACEBOOKU SA VOLÁ MLADÝM KN.

Vyhrajte experiment v CERNe

CERN ORGANIZUJE CELOSVETOVÚ SÚŤAŽ STREDOŠKOLSKÝCH FYZIKÁLNYCH EXPERIMENTOV. NAJLEPŠÍ VYSKÚŠAJÚ NA VEĽKOM URÝCHĽOVAČI ČASTÍC LHC

Vítaný tím bude môcť svoj experiment vyskúšať na veľkom urýchľovači častíc LHC, ktorý sa nachádza blízko Ženevy.

SNÍMKY: PROFIMEDIA.SK

Ste nadšencami fyziky? Máte originálny experiment, ktorý by ste chceli predstaviť svetu? Táto ponuka je potom určená práve pre vás. Európska organizácia pre jadrový výskum CERN organizuje v roku 2016 súťaž pre stredoškóľakov Beamline for Schools 2016.

Vítazi súťaže budú mať príležitosť uskutočniť svoj vedecký experiment na veľkom urýchľovači častíc LHC. Do súťaže sa môžu zapojiť aj študenti zo Slovenska.

Súťaž sa koná už tretíkrát. Prihlásiť sa do nej môžu tímy s najmenej piatimi študentmi staršími ako 16 rokov a s aspoň jedným dospelým vedúcim či trénerom. Cieľom je navrhnúť jednoduchý, ale kreatívny experiment, ktorý by sa mohol realizovať v urýchľovači častíc. Registrácia do súťaže potrvá do konca marca 2016. Všetky potrebné materiály a informácie nájdete na internetovej stránke www.cern.ch/bl4s.

Do súťaže sa môžete zapojiť poslaním podkladov k experimentu s rozsahom približne tisíc slov a krátkeho minútového videa o svojom projekte. Oba materiály musia byť odoslané v anglickom jazyku. Na prípadné otázky vám v slovenčine odpovie lokálny koordinátor

Ivan Melo na e-mailovej adrese melo@fyzika.uniza.sk.

CERN z poslaných experimentov vyberie tie najlepšie, z ktorých v priebehu júna 2016 určí víťaza. Víťazi získajú desaťdňový pobyt v CERNe, kde budú môcť svoj experiment vyskúšať na veľkom urýchľovači častíc LHC.

Predchádzajúci víťazi testovali webkamery a doma vypestované kryštály na zväzku častíc. Iní skúmali rozpady častíc a ďalší vyšetrovali gama lúče s vysokými energiami.

-JL-

Do súťaže o desaťdňový pobyt v CERNe sa môžete prihlásiť do konca marca 2016.

ČO STE (NE)VEDELI

Londýn dosiahol veľkosť populácie spred druhej svetovej vojny až v januári 2015. V roku 1939 žilo v Londýne 8,6 milióna obyvateľov a rast populácie bol na vrchole. V tom čase bol Londýn druhým najväčším mestom na svete. Počas vojny však počet obyvateľov začal prudko klesať. Množstvo ľudí bolo evakuovaných, zabitých pri bombardovaní, či narukovalo do armády.

Kn

ILUSTRAČNÁ SNÍMKA: VLADIMÍR ČUVALA

Zájdime na hlbinu, prestrime stôl milosrdenstvom

PIATE POKRAČOVANIE KATECHÉZ V RÁMCI DUCHOVNEJ PRÍPRAVY MILOSRDNÝ ROK POUKAZUJE NA VELKOSŤ BOŽIEHO MILOSRDENSTVA. MLADÝCH POZÝVA, ABY SA AJ ONI PRIDALI SO SKUTKAMI MILOSRDENSTVA A POMOHLI HLADUJÚCIM ČI KAMARÁTOM, KTORÍ MAJÚ PROBLÉM S UČENÍM

Viete, že zájsť na hlbinu môžeme vďaka Bohu? Bohatý stôl pre nás prestiera každodenne. Čo môže

byť lepšie, ako byť s Ježišom pri stole. Pozýva nás k tomu aj najnovšia – už piata – časť duchovnej prípravy na júlové Svetové dni mládeže v Krakove.

Pokračujeme ďalším písmenom slova *Milosrdne* – „S“ ako *stôl*.

Úryvok z listu

Stôl drevený, kovový, sklenený, kuchynský, obývačkový, barový, pracovný, písací, na jednej nohe, so štyrmi nohami, okrúhly, rustikálny, jedálenský, čistý, prázdny. Milí mladí priatelia, čo majú tieto výrazy spoločné? Za stolom sa sedí, rozpráva, konzumuje strava alebo aj pracuje. V Písme sa dosť veľa udalostí odohráva za stolom.

Stolovanie s Ježišom je symbolom Božej náruče, Božieho prijatia. Spoločnosť odsúva, odvrhuje hriešnikov, ale Ježiš ich milosrdne, s láskou prijíma, jeho náruč je široká pre každého. Jeho srdce je otvorené a „bohaté pre všetkých, ktorí ho vzývajú“, najmä pre hriešnikov.

Ako nám Boh prejavuje svoje milosrdenstvo, tak aj my ho máme prejavovať iným. Ako zmýšľa Boh, tak majú robiť aj ľudia. Najprv vzorní, zbožní farizeji, ktorí sa majú – ako žiak násobilku – naučiť Božiemu zmýšľaniu: milosrdenstvo chcem, a nie obeť. Skrze milosrdenstvo sme vykúpení a skrze naše milosrdenstvo chce Boh aj ďalej pôsobiť vo svojom vykúpení.

Milí mladí, je jedna známa pieseň od skupiny Timothy – *Boh prestrel pre mňa bohatý stôl*. Poznáte ju? Mne sa veľmi páči, lebo vyjadruje to, že ja som hriešnik a Boh si ma váži až tak, že ma sýti zo svojho bohatého stola. Nie sú to omrvinky, ale je to pevný pokrm. Nedáva mi iba trošku, ale dáva mi plnosť, dáva mi seba, dáva sa mi on, a to ce-

Prestrime stôl hladujúcim.

ILUSTRÁČNÁ SNÍMKA: –PD–

lý. Ježiš je tu celý pre mňa. Nie je to úžasné? Prajem vám, aby ste neustále prežívali, že Pán je k vám milosrdný. Prajem vám, aby ste s ním často stolovali, nielen v kostole, ale aj (a najmä) v praktickom živote. Aby ste často zakúšali, aký dobrý je Pán.

Hladných kŕmiť a nevedomých vyučovať

Trikrát a dosť? Nie. V našej túžbe uvádzať do života skutky milosrdenstva pokračujeme aj vo februári. K téme „S“ ako *stôl*, o ktorej sa dozviete viac na stránke www.svetovednimladeze.sk, sme vybrali tieto skutky: hladných kŕmiť a nevedomých vyučovať. Nápadov, ako ich prejavovať konkrétne, je veľa. Radi vám však poradíme. Čo tak zorganizovať vo vašej farnosti či na stretku zbierku trvanlivých potravín? Alebo čo tak prejavovať viac záujmu o susedov a ľudí vo vašej blízkosti, či nehladujú, alebo či nepotrebujú nakúpiť, alebo pomôcť s prípravou jed-

la. Veľkou výzvou môže byť pozvať hladných k stolu. Nemusí to byť len človek bez vlastného domova.

A čo znamená vyučovať nevedomých? Je to jednoduché. Stačí napríklad využiť svoje dary pre iných. Čo ak sa tvoj kamarát či spolužiak trápi s angličtinou a ty s ňou nemáš problém. Ponúkni sa, že si pre neho nájdeš aspoň raz do týždňa hodinu čas a pomôžeš mu. „Ponúkni doučovanie svojim spolužiakom aj zadarmo,“ radí nová katechéza.

Zaujímavým nápadom je tiež facebooková výzva. Ide o to pripraviť si povzbudzujúce citáty zo Svätého písma a raz za niekoľko dní pridať jeden z nich na svoj facebookový profil, alebo ho rozoslať svojim priateľom. Poteší ich tiež povzbudivá sms správa alebo workshop talentov, ktorý sa dá pripraviť vo farnosti alebo v spoločenstve.

PRIPRAVILI: PETER MIHÁLIK,
SESTRY Z KONGREGÁCIE
MATKY BOŽIEHO MILOSRDENSTVA,
MICHAL LIPIAK, PAVOL DANKO

Z prameňa milosrdenstva

Úryvky z *Denníčka svätej Faustíny*

814 Celá moja sila je v tebe, živý chlieb. Ťažko by mi bolo prežiť deň, keby som nebola na svätom prijímaní. On je mojou záštitou. Bez teba, Ježišu, nedokážem žiť.

1404 Celá sila mojej duše plynie z Najsvätejšej sviatosti. Všetky voľné chvíle trávim v rozhovore s ním, on je mojím učiteľom.

1182 Ježiš: „Môjmu milosrdenstvu neprekáža tvoja úbohosť. Dcéra moja, napíš, že čím väčšia úbohosť, tým väčšie právo má na moje milosrdenstvo.“

1385 Dnes po svätom prijímaní mi Ježiš povedal, ako veľmi túži prichádzať do ľudských srdiec: „Túžim sa zjednocovať s ľudskými dušami, mojou rozkošou je spájať sa s dušami. Vezď, dcéra moja, (že) keď prichádzam vo svätom prijímaní do ľudského srdca, mám ruky plné milostí a túžim ich dať duši.“

1447 Ježiš: „Ach, ako ma bolí, že duše sa vo svätom prijímaní tak málo spájajú so mnou. Čakám na duše, a ony sú voči mne ľahostajné. Milujem ich tak nežne a úprimne, a ony mi nedôverujú. Chcem ich zahrnúť milosťami – ony ich nechcú prijať. Zaochádzajú so mnou ako s niečím mŕtvym, a predsa mám srdce plné lásky a milosrdenstva.“

20 | ROZHOVOR

Kostým krasokorčuliarky vymenila za rehoľné rúcho

Krasokorčuľovanie je zaujímavé pre svoje umelecké stvárnenie, rôzne skoky a piruety, ale je aj náročné. V čase majstrovstiev Európy v tomto zimnom športe prinášame rozhovor so slovenskou reprezentantkou v krasokorčuľovaní LUCIOU HUDÁČEKOVOU, v súčasnosti sestrou Máriou Pavlou OSU.

EMANUELA MAJDOVÁ CSSsS

■ Kedy ste sa začali venovať krasokorčuľovaniu a prečo práve tento šport?

Do materskej školy, ktorú som navštevovala, prišla raz pani trénerka. Mala som vtedy asi štyri roky. Pamätám si, že sme s ňou cvičili, skákali, behali, aby zistila naše predpoklady a danosti pre tento šport. Rodičom nechala odkaz s odporúčaním, aby sme sa v prípade záujmu o krasokorčuľovanie dostavili na zimný štadión.

■ Pre mnohých športovcov veľkú úlohu zohráva aj osobný vzor. Kto je ten váš?

Skôr som obdivovala viacerých krasokorčuľiarov. Hlavne tých, ktorí vedeli zaujať originalitou, umeleckým prevedením, interpretáciou hudby a v neposlednom rade aj svojimi technickými zručnosťami.

■ Zúčastnili ste sa viacerých súťaží v krasokorčuľovaní. Odniesli ste si aj nejakú medailu, ktorá pre vás veľa znamenala?

Samozrejme, ako sólistka som absolvovala veľa súťaží v rámci Slovenského pohára. Na stupni víťazov som však stála iba niekoľkokrát. Preto ma to zakaždým veľmi potešilo. V tancoch na ľade, ktorým som sa venovala dva roky, bolo v tom čase na Slovensku málo tanečných párov. Preto nebolo ťažké stať sa majstrom Slovenska, keď sme nemali žiadnych súperov. No práve vďaka tancom na ľade som sa mohla zúčastniť niekoľkých medzinárodných súťaží v zahraničí.

■ Prezradte nám, ako je možné, že sa mladá talentovaná krasokorčuliarka rozhodne zriecť svojej kariéry a obliecť si rehoľné rúcho?

Aj keď som tento šport mala veľmi rada a stále mám k nemu blízko, zistila som, že ani úspech, sláva či bohatstvo nedokážu priniesť do srdca trvalú radosť a pokoj. Mala som to možnosť zažiť pri účinkovaní v muzikáloch na ľade. Pri samotných predstaveniach som sa tešila, keď sa nám podarilo vyčarovať úsmev na tvárach ľudí v publiku, aj keď náš výkon ocenili potleskom. No návrat do reality života, v ktorej ma čakalo naháňanie za zameškanými prednáškami, zápočtami či skúškami, nebol vôbec ľahký. Nemala som čas na spolužiakov, kamarátov, rodinu, a tak sa moje vzťahy rúcali, priateľstvá rozpadali. Radosť z vystúpení veľmi rýchlo vyprchala a v srdci ostalo prázdno.

■ Čo teda spôsobilo, že ste sa rozhodli vydať sa na cestu rehoľného života?

SESTRA MÁRIA PAVLA O SEBE:

Pochádzam z tradičnej kresťanskej rodiny. Mám staršiu sestru. Už od malička sme žili športom, ku ktorému nás viedli rodičia. Keďže voľné chvíle v lete sme trávil na tenisových dvorcoch a v zime na štadióne, nemali sme čas na flákane. Po skončení osemročného športového gymnázia som vyštudovala odbor – finančná a poisťná matematika na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. V tom čase som sa venovala krasokorčuľovaniu ako trénerka a účinkovaniu v muzikáloch na ľade – *Mrázik a Rómeo a Júlia*.

V tom čase sa mi páčil jeden chlapec, ktorý spieval v mládežníckom zbore. Jedného dňa ma pozval na svätú omšu, kde mali spievať. Po mnohých výhovorkách som asi po desiatich rokoch opäť vstúpila do kostola s jedinou túžbou – vidieť ho. Na moje prekvapenie, zažila som iné „stretnutie“. Pri slovách modlitby *Otče náš* som začala silno plakať. Nerozumela som tomu, čo sa so mnou deje. Neskôr som pochopila, že otvorená náruč, ktorú som hľadala vo vzťahoch, ma čakala tu. V mojom srdci začala rásť túžba poznať toho, ktorý ma nekonečne miluje. Túžila som hovoriť o tejto láske druhým, aby ho poznali a zažili skutočnú radosť. Po čase hľadania, rozhovorov a zápasov som sa pri spätnom pohľade na svoj život rozhodla urobiť odvážny krok na ceste s ním. Krok do neznáma, ale s ním! Vstúpila som do rehole Rímskej únie Rádu svätej Uršule.

■ Ako prijali vaše rozhodnutie rodičia, príbuzní, známi? Čo na to vaša trénerka?

Dlho som o tom nikomu nehovorila. Tým, že som posledné roky štúdia bývala u pani trénerky, videla na mojom správaní zmeny. Rovnako aj moja staršia sestra.

Pamätám si, že nebolo pre mňa vôbec ľahké oznámiť najbližším, že túžim svoj život zasvätiť Bohu. No myslím si, že ani oni to nemali o nič ľahšie prijať toto moje rozhodnutie. Som vďačná mojej mame za jej slová: „Ak je to tvoje slobodné rozhodnutie a budeš šťastná, ja ti v tom nebudem brániť.“ Pre mnohých to bolo šokujúce prekvapenie a prijatie tejto správy sa nezaobišlo bez slz a dohovárania, ako som potrebná a prečo by som mala zostať vo svete. Pán ma však posilňoval a ubezpečoval v tomto rozhodnutí napriek mnohým skúškam.

■ Je možné zosúladiť rehoľný život s krasokorčuľovaním?

Myslela som si, že po vstupe do rehole budem musieť korčule zavesiť na klinec. No mám ich vo svojej izbe, a keď Pán chce, tak si ich obujem.

Napríklad paradoxne v noviciáte, v čase veľmi intenzívnej formácie a istého odlúčenia, prišla ponuka viesť katechézy pre hokejistov na hokejovom kempe, ktorý viedli bývalí hráči NHL. Neskôr som mala príležitosť viesť krúžok korčuľovania v škole, alebo jednoducho počas korčuľovania pre verejnosť učiť ľudí, ktorí mali záujem, rôzne kroky, prekladanie, brzdenie a iné prvky, či modliť sa za svojich bratrancev hokejistov spolu so sestrami počas majstrovstiev sveta v hokeji.

Spoznala som, že dar, ktorý mi Boh dal, on očistil a premenil a môžem ho využiť na jeho oslavu.

■ **Nielen na internete, ale aj osobne vás mnohí mohli vidieť, ako korčuľujete v habite na ľadovej ploche. Nie je to nebezpečné v habite a so závojom na hlave?**

Pri mojom súčasnom jednoduchom spôsobe korčuľovania habit nie je žiadnou prekážkou. Samozrejme, niekedy si musím dávať pozor na závoj, aby mi nespadol.

■ **Čo robíte, keď nekorčuľujete?**

Momentálne učím matematiku a informatiku na Základnej škole sv. Uršule v Bratislave, vediem aj mediálny krúžok – Televízne štúdio Uršula, pomáhám pri príprave birmovancov a všade tam, kde je to potrebné.

■ **Končí sa Rok zasväteného života vyhlásený Svätým Ocom Františkom. Ako ste prežívali tento rok vy osobne?**

Asi mesiac pred začatím Roka zasväteného života som zložila doživotné sľuby. Bol to nádherný čas plný vďačnosti za nespočetné prejavy Božej milosrdnej lásky.

Mala som tiež možnosť zúčastniť sa Medzinárodného stretnutia zasvätených mužov a žien v Ríme. V rámci neho sme uvažovali nad naším prežívaním rehoľných sľubov čistoty, chudoby a poslušnosti, nad komunitným životom, či naším poslaním v dnešnom svete. Nezabudnuteľným stretnutím bola pre mňa audiencia u Svätého Otca Františka v Aule Pavla VI. Vnímala som, ako jeho slová prehovárajú k môjmu srdcu, do tých situácií, ktoré práve prežívam. Rozprával ako starostlivý otec, ktorý túži pomôcť svojej dcére pripodobniť sa Ježišovi.

So spolusestrami sme mladým odhalili poklad našej rehole na P15 v Poprade a podelili sme sa s naším životom s mnohými ľuďmi, ktorí navštívili náš dom v rámci Dňa otvorených kláštorov v Bratislave. V tomto milostivom roku som bola Pánom pozvaná objaviť nový rozmer môjho povolania – duchovné materstvo. Modlitbou, vypočutím, úsmevom, povzbudením či sprevádzaním túžim priniesť Ježiša tým, ku ktorým som poslaná.

■ **Rok 2016 pápež František vyhlásil za Rok Božieho milosrdenstva. Čo osobne pre vás znamená Božie milosrdenstvo?**

Lásku, súcit, nehu, odpustenie, spravodlivosť, vernosť. Božie milosrdenstvo sa v mojom živote prejavilo ako súcit, trpezlivosť a vernosť milujúceho Otca, ktorý zachránil z biedy svoju stratenú dcéru, daroval jej odpustenie a nový život skrze svojho Syna. Keď som si uvedomila svoj hriech, odlúčenie a zažila bezpodmienečnú, bezhraničnú, milosrdnú lásku, túžila som žiť inak a svojím životom svedčiť o tejto láske.

■ **Čo by ste odkázali mladým, ktorí sa akosi nedokážu odpútať od svojich plánov, záľub, predstáv a nemajú odvahu nastúpiť na cestu duchovného povolania?**

Sestra Mária Pavla sa na hokejovom kempe učí brankárskemu majstrovstvu pod vedením odborníkov, bývalých hráčov NHL (zľava Glenn „Chico“ Resch a Mike Gartner).

Odvaha je potrebná nielen pri uskutočnení rozhodnutia pre zasvätený život či kňazstvo, ale aj pre život v manželstve. Chcela by som povzbudiť všetkých hľadajúcich, aby v prvom rade rástli v dôvernom vzťahu k Bohu. Na základe skúseností života s ním budú vnímať jeho vedenie, starostlivosť a posilu.

Nebojte sa, keď urobíte nesprávne rozhodnutie, Pán vám to dá poznať, ak budete vo svojom hľadaní a vzťahu k nemu úprimní. Ak mu odovzdáte svoj život, určite vám nezvezme dary, talenty, túžby, ktoré ste od neho dostali, ani vás nezbaví ťažkostí či utrpenia, ale naučí vás, ako cez ne prejsť spolu s ním. Vaše dary, talenty a túžby očistí od nánosov sebeckta a pýchy, aby ste nimi slúžili druhým na jeho oslavu. Túži vás zahrnúť svojou láskou, darovať vám pokoj a hlbokú radosť.

■ **Aké je vaše životné motto?**

Vo svojom živote sa snažím riadiť myšlienkou zo Svätého písma: „Láska je v tom, že nie my sme milovali Boha, ale že on miloval nás a poslal svojho Syna ako zmiernu obeť za naše hriechy“ (1 Jn 4, 10). A hlboká myšlienka našej zakladateľky sv. Angely Merici: „Žite nový život!“

■ **Čo by ste chceli zaželať čitateľom Katolíckych novín?**

Všetkým čitateľom *Katolíckych novín*, a rovnako aj sebe, vyprosujem, aby sme sa v tomto milostivom Roku Božieho milosrdenstva dali objasť milosrdnou Božou láskou plnou nehy a odpustenia, ktorá má moc uzdraviť a pretvoriť naše srdcia aj vzťahy.

SNÍMKY: ARCHÍV OSU

Spoločné foto účinkujúcich v muzikáli *Rómeo a Júlia* s českou speváčkou Luciou Bílou, ktorá naspievala hlavnú postavu Júliu (krasokorčuliarka Lucia Hudáčková druhá sprava).

Láskavý nový rok (4)

Ahoj, kamaráti!

– Dnes nám do Zbierky láskavostí pribudnú kartičky s kamarátmi.

– Podeliť sa, povedať si prepáč, všímať si kamarátove nálady a potreby, ponúknuť pomoc... Aj to patrí medzi kamarátske láskavosti. Svetlúšik, máš ešte nejaký tip?

– Samozrejme, Dobromilka. Tip na pestrú zábavu s kamarátmi v snehu. Potravinárske farby rozmiešajte vo fľašiach s vodou a vyberte sa kresliť na zasneženú lúku. Vrchnáčik fľaše môžete s ockom predierkovať, aby farebná voda vytekala pomalšie. Na e-mailovej adrese detom@katolickenoviny.sk sa tešíme na fotky vašich farebných snehuliakov, maľby od výmyslu sveta alebo pestré snehové koláčiky!

NÁŠ TIP:

Kartičky si podlep tvrďším papierom. Keď ich na vyznačenom mieste (pozri KN 2) spojíš, budeš mať zbierku láskavostí s nápadmi na prejavy láskavosti v rodine, v škole, medzi kamarátmi, vo farnosti. Kartičky si môžeš vyfarbiť.

 Dobromilka a Svetlúšik

DETOM@KATOLICKENOVINY.SK

■ Pripravuje: MARTINA JOKELOVÁ-ŤUCHOVÁ
■ Ilustrácie: LUBA SUCHALOVÁ ■ Snímky: -MJĽ-

LÁSKAVOSŤ
SKAMOŠMI

Prepáč

OZNAMY

– VYHODNOTENIE SÚŤAŽE
O JEDNOTNOM KATOLÍCKOM
SPEVNÍKU

Správna odpoveď na súťažnú otázku uverejnenú v KN 51 – 52/2015: *Ako sa volal najstarší katolícky spevník, ktorý obsahoval slovenské duchovné piesne a ktorý v 17. storočí zostavil jezuita Benedikt Szölösi?* znie: *Cantus catholici*. Z tých, ktorí správne odpovedali, sme vyžrebovali Petra Uhrína z Moravian nad Váhom, Angeliku Kundrákovú z Trebišova a Annu Levákovú z Jasovej. Každému z nich posielame *Jednotný katolícky spevník*.

–RED–

– NÁDEJ PO POTRATE

Čo je s mojím potrateným dieťaťom? Je možné dosiahnuť odpustenie, pokoj? Odpoveď na tieto otázky dostaneš počas víkendového duchovno-terapeutického programu Ráchelina vinica pre matky, otcov, príbuzných a zdravotníkov so skúsenosťou umelého i spontánneho potratu. Súčasťou programu je odovzdanie nenarodených detí Božiemu milosrdenstvu. Program sa koná v Trenčianskom kraji 26. – 28. februára. Viac info na: rachel@rodinabb.sk, 0911/911794, www.rachel.rodinabb.sk.

DANIELA OBŠAJSNÍKOVÁ

– MAJSTROVSTVÁ EURÓPY
KŇAZOV V HALOVOM FUTBALE

Pozývame fanúšikov 1. – 5. februára do Michaloviec na Majstrovstvá Európy kňazov v halovom futbale. Program – 2. februára: 9.30 svätá omša v Kostole Narodenia Panny Márie (Kostolné námestie 11/7), 11.00 oficiálne otvorenie majstrovstiev v Mestskom kultúrnom stredisku, Nám. osloboditeľov 25, 12.00 – 20.00 zápasy v skupinách a štvrté finále – Chemkostav Aréna, K. Kuzmányho 24, Mestská športová hala, ul. 26. novembra; 4. februára: 9.30 archijerejská svätá liturgia v Bazilike Svätého Ducha, Masarykova 1950/35, 12.00 zápasy o 15. – 5. miesto a semifinále v Chemkostav Aréne, 17.00 zápasy o 3. miesto a finále v Chemkostav Aréne, záverečný ceremoniál. Vstup voľný.

JAROSLAV GIROVSKÝ

– DUCHOVNÁ OBNOVA

Pozývame ženy 19. – 21. februára na duchovnú obnovu na tému *Pozvaná k Božej láske* (Miloš Miloslav Pizovka CŠsR), kde sa zamyslíme nad životmi biblických žien, ktoré si prešli náročnou životnou cestou. Tamara, sv. Mária Magdaléna i Božia Matka Mária, každá osobitným spôsobom prijala výzvu Boha ísť v ústrety jeho nekonečnej láske. Obnova sa bude konať v kláštore redemptoristov v Kostolnej-Záriečí. Program sa začína

v piatok o 17.00 a končí v nedeľu na obed. Prineste si Sväté písmo – Starý i Nový zákon. Prihlasovanie na 032/6499232, 0902/777099. Viac info na cssrkostolna@gmail.com, www.spolocenstvo-rl.sk.

PETER HERTEL CŠsR

– DUCHOVNÉ CVIČENIA
S PALLOTÍNMI

Vo Svätom roku milosrdenstva pallotíni pozývajú 5. – 7. februára na duchovné cvičenia do Spišskej Novej Vsi (Hutnícka 4) na tému *Prečo milosrdenstvo?* Kontakt: 053/4434344, 0905/394569, piervolaan@gmail.com.

ANDRZEJ PIERWOLA SAC, EXERCITÁTOR

– PRE MLADÝCH MUŽOV

Spoločnosť Božieho Slova pozýva 26. – 28. februára mladých mužov vo veku od 16 do 30 rokov na duchovnú obnovu na tému *Ja som cesta, pravda a život* do Misijného domu Matky Božej v Nitre na kalvárii. Je to príležitosť prežiť plnohodnotne čas s Pánom v tichu rehoľného domu a v modlitbe. Obnova sa začne v piatok o 17.00 a skončí v nedeľu o 13.00. Prednášky a program zabezpečia Ján Kušnír SVD a Milan Toman SVD. Príspevok na ubytovanie a stravu je dobrovoľný. Svoju účasť nahláste na: mladymisionar@gmail.com. Viac informácií aj na mladymisionar.sk, svd.sk.

MICHAL VRTÁK SVD

NOVÝ HROB

OPRAVA

■ Vdp. Alexander Repický, kňaz Košickej arcidiecézy, zomrel 12. januára v 69. roku života a v 46. roku kňazskej služby. Pohrebné obrady so zádušnou svätou omšou 15. januára vykonal vo Finticiach košický arcibiskup Bernard Bober a v Michalovciach Miroslav Konštant Adam OP. Zosnulého pochovali v Michalovciach.

NECH ODPOČÍVA V POKOJI!

JUBILEÁ KŇAZOV

■ Vdp. Jozef Gajdo, farár v Boli, sa 10. februára dožíva 50 rokov.

■ Vdp. Anton Novobilský, duchovný n. o. v Košiciach, sa 9. februára dožíva 80 rokov.

JUBILANTOM ŽELÁME
HOJNOŠŤ BOŽIEHO POŽEHNANIA.
(SPRACOVANÉ PODĽA PODKLADOV Z BÚ)

– SEMINÁRE S PÁTRM VELLOM

Pozývame na semináre s pátrom Eliasom Vellom OFMConv na témy: *Vnútorne uzdravenie* 6. – 10. apríla; *Sviatosti, ktoré uzdravujú* (sviatosť zmierenia a pomazania chorých) 12. – 16. apríla do Hotela Morava v Tatranskej Lomnici. Kontakt: 0908/995740, 0915/270490, 0902/130480. MARGITA ROMANOVSKÁ

OSEMSMEROVKA

Po vyškrtaní týchto slov zostane 31 písmen, ktoré tvoria myšlienku pápeža Františka.

AKORD, AMBIT, AORTA, BIBLIA, BISKUP, BOŽÍ SYN, BOŽSTVO, BRÁNA, BRIČKA, CITADELA, DARCA, DOBRO, DOPAD, DOTYK, EDITORI, ESEJE, EUCHARISTIA, CHÓRUS, ISTIČ, KATEDRA, KONCERT, KORÁL, KRÉDO, KRSTY, LÁSKA, LIANA, LITURGIA, MÁRIA, MILOSRDENSTVO, MODLITBA, MÚDROŠŤ, NEBESKÝ OTEC, NESTOR, OBNOVA, OSOBNOSŤ, OTRAS, PANEL, PÁPEŽ, PARTA, PERLA, PLÁŠŤ, PLATÓ, POETA, PORTÁLY, POSTY, PRÁCA, PRELÁT, RADOSŤ, REVÍR, ROBOT, SELÉN, SKROMNOSŤ, STOLEC, SVÄTÍ, TERNO, ÚSMEV, VEČNOSŤ, VENCE, VERNOSŤ, VESLO, VÝZVA, ZVESTĽ, ZVONY, ŽATVA, ŽIVOT, ŽRIEDLO

AUTORKA: ELEONÓRA ARGALÁŠOVÁ

SPRÁVNE ZNENIE TAJNIČKY POŠLITE NAJNESKÔR DO PONDELKA 8. FEBRUÁRA

NA ADRESU REDAKCIE: P. O. BOX 276, 810 00 BRATISLAVA 1,

E-MAIL: TAJNICKA@KATOLICKENOVINY.SK.

DOSADZOVAČKA V KN 50 ZNELA: DOBRÝ PASTIER SA NARODIL, BY OVEČKY VYSLOBODIL, PRI BETLÉMSKOM SALAŠI, RADUJME SA, VESELME SA, VALASI.

KNIHY Z KREŠŤANSKÝCH VYDAVATELSTIEV ZÍSKAVAJÚ TÍTO TRAJA SPRÁVNI LÚŠTITELIA: JOZEF HYRJA Z TERIAKOVIEC, JANKA LISINOVIČOVÁ Z TRNAVY, ANNA ŠOLTYSOVÁ Z KOŠÍC.

REDAKCIA

P	R	Á	C	A	A	I	M	I	Y	K	Y	T	O	D	L	S	L	P	
E	A	O	I	L	S	V	R	E	V	Í	R	V	R	D	A	D	Á	E	
L	S	R	R	Y	T	P	T	O	Ú	Z	T	N	V	R	É	P	R	P	
S	Á	E	T	T	I	V	U	A	T	S	V	Ä	T	Ý	E	R	O	O	
M	P	S	J	A	B	J	M	K	Ž	I	M	O	V	Ž	Z	S	K	D	
E	R	O	K	E	M	I	L	O	S	R	D	E	N	S	T	V	A	P	
K	A	P	R	A	A	I	B	P	D	I	I	E	V	Y	R	R	A	L	
A	E	L	K	T	T	E	L	L	U	L	B	E	K	T	C	N	I	A	
T	B	O	E	U	Á	Á	U	O	I	E	I	S	D	A	E	A	T	T	
E	R	O	R	D	Š	L	A	C	H	S	A	K	T	Z	L	N	R	O	Ó
D	P	G	Ž	Ť	A	M	Y	K	A	R	T	O	B	A	O	Á	N	O	
R	I	V	S	Í	S	T	Ý	V	O	R	D	R	N	A	E	N	R	O	
A	A	E	E	T	S	O	I	M	E	P	I	E	T	C	E	V	O	B	
O	V	D	O	R	T	Y	N	C	Ž	Č	R	S	N	S	E	L	É	N	
Z	R	L	O	E	N	O	N	B	K	I	N	E	T	S	U	R	N	O	
O	E	B	C	S	S	O	V	A	O	T	V	O	L	I	T	R	T	V	
C	O	S	O	Ť	Ť	T	S	I	I	S	R	O	S	Á	A	V	Ó	A	
T	B	M	Ú	D	R	O	S	Ť	Ž	I	O	O	H	Ť	T	A	O	C	H

24 | ČÍTAME SI POČAS ZIMNÝCH VEČEROV

Leonid Cypkin otvoril *Denník Anny Grigorievny*

Tú knihu som si požičal od svojej tety, majiteľky rozsiahlej knižnice, (...) bol to *Denník Anny Grigorievny Dostojevskij*, publikovaný v akomsi liberálnom nakladateľstve, ktoré v tej dobe ešte mohlo existovať...

Keď si teda vykračoval sem a tam a každú chvíľu sa díval z okna na kupolu Uspenského chrámu zlatnúcu v lúčoch zapadajúceho slnka, diktoval Anne Grigorievne *Veľkého inkvizítora*. Strašný sudca v červenom rúchu otváral za rachotania reťazí železné kované dvere, za ktorými sa nachádzal zajatec s trňovou korunou na hlave a v odev, ktorý sa nerozložil ani za dvetisíc rokov, a tento zajatec, nevracajúci sa späť na zem, ktorá bola rovnako hriješna ako v tie dávne časy, znovu zakúsil všetku tú trpkosť neporozumenia a odcudzenia a znova bol odsúdený k mukám a musel vykupovať cudzie hriechy (alebo vari svoje?), žiadajúc od ľudí také hrdinské skutky a také útrapy, ktorých bol schopný iba on – naostatok celú skrytú filozofickú a náboženskú podstatu *Veľkého inkvizítora* neskôr vysvetlil Vasilij Rozanov, ktorého niekto z vrstovníkov označil za rovnako geniálneho, ako bol autor *Bratov Karamazovcov* – dosť možné, že sa tá kongenialita prejavovala vo zvláštnej stavbe jeho lebky, ktorá mala tvar kónusu (odtiaľ kongeniálny), skladajúceho sa z viacerých mnohouholníkov, a dosť možné, že spočívala v jeho zvláštnom a významnom osude, lebo sa stal manželom tej ženy, s ktorou kedysi Dostojevskij cestoval po Taliansku a potom na parníku v spoločnej kajute potom, čo si od nej vyprosil súhlas, že môže byť jej priateľom, nič viac len priateľom a dôverníkom, pokiaľ ide o city k tomu bezduchému Španielovi, ktorý sa vydával buď za baróna, alebo za vikomta, a ktorý ju opustil ako nepotrebnú vec, ako obnosené šaty, a pošliapal jej city a hrdosť, takže on potom po nej túžil ešte viac – naostatok mal všetky dôvody sa domnievať, že neskôr to ľutovala, či k nemu rok pred touto nešťastnou cestou, ale v Petrohrade, neprišla so spusteným závojom za ranného podzimného šera do bytu..., celá sa trasúc, zmáčaná dažďom a zmrznutá na kosť – pravá hrdinka Balzacových románov – alebo to boli všetko jeho neskoršie fantázie, alebo vari myšlienky jeho životopiscov (či dokonca jeho vlastné?) – vlak už dávno pokračoval v ceste a kde si ďaleko za sebou nechal Bologoje s jeho príznačným, petrolejkou osvetleným kioskom na peróne – vagón so všetkými cestujúcimi, s matnými stropnými svietidlami a kuframi veľakrát sa odrážajúcimi v tmavých oknách, za ktorými ubiehali pod snehom skryté priestory, sa kýval zo strany na stranu tak, že *Denník Anny Grigoriev-*

ny bolo treba pridržiavať, aby nespadol z výsuvného stolčeka na podlahu a aby riadky neposkakovali pred očami – keď prišiel Feďa domov, padol pred Annu Grigorievnu na kolená, až sa celá zľakla a začala ustupovať niekam do rohu izby, on sa však na kolenách plazil za ňou a pritom opakoval: „Odpusť mi, odpusť“ a „ty si môj anjel“ – ale ona stále ustupovala niekam preč, a on vyskočil na nohy a päsťami začal tlčiť do steny a potom sa bil do hlavy, celé to vyzeralo, akoby to robil vedome, akoby hral nejakú frašku, takže jej to nachvíľu prišlo aj smiešne, ale bála sa, že ju započuje majiteľka bytu, a okrem toho to mohlo skončiť jeho záchvatom – pribehla k nemu a pokúsila sa ho zastaviť – jeho tvár bola bledá, pery sa mu triasli, fúzy mu padali nabok – v pokľaku sa kajal, že prehral, že ju robí nešťastnou, ona však nebola schopná to posúdiť, ba ani pochopiť celú hĺbku jeho utrpenia a poníženia, stála v rohu izby a dívala sa na neho v úžase, dokonca s akýmisi zlým úšľabkom (nevysmievala sa mu snád?), a práve vtedy vyskočil na nohy a začal búchať do steny, chcel, aby nakoniec pochopila, aby všetci pochopili (len nech to majiteľka domu vie! len nech to všetci vedia!), v nepričetnosti búchal do steny, ale všetkým to bolo pravdepodobne jedno, pretože za stenou sa nikto ani nepohol a Anna Grigorievna naďalej stála v rohu miestnosti – za-

čal pobehovať po izbe, vrážal do stoličiek a odhadzoval ich nabok, tĺkol sa päsťami do hlavy, až ho z toho rozboleli dlane – pribehla k nemu a pokúsila sa ho zastaviť – teraz jej tvár vyjadrovala iba úľak – aha, bála sa hluku, škandálu, nič viac, hanbila sa za neho – tak nech sa za neho nehanbí nadarmo – odstrčil ju a začal kričať, že okamžite vyskočí z okna, a pritom vedel, že to neurobí – ťažko dýchali a dívali sa na seba, ona so strachom a s prosbou v očiach, on – s nenávisťou a so zúrivosťou štvaneho zvieraťa – pery sa mu chveli ako predtým a tvár mu skrivil trýznivý kŕč – „Feďo, miláčik!“ – vrhla sa k nemu – všetky krivdy, bolesti a poníženia dnešného dňa, ktoré sa v ňom nahromadili, mu naraz stúpili až k hrdlu a sladkobôľne ho zovreli; bolo to ako v detstve, keď k nemu do detskej izby, obyčajne po nejakej otcovej scéne, potajme vkľzla matka, ticho pristúpila k jeho posteli, sklonila sa nad ním a v domnienke, že spí, ho tichulinko hladila po tvári a bozkávala – zo zovretého hrdla mu vyšli vzlyky, najprv tiché, potlačované, a potom hlasité, ulávajúci, štiplavo sladký, vzlykavý plač – Anna Grigorievna ho podopierala, utierala mu vreckovkou slzy a zaviedla ho k posteli, dala mu dole sako a vestu, pomohla mu do postele a prikryla ho – prišlo jej to zvláštne, že taký rozvážny a rozumný človek, ako je jej muž, môže plakať – bolo to čosi ako záchvat, vyzeralo to ako tá jeho choroba, a ju zaplavil intenzívny pocit ľútosti a spolu s ňou i akési vedomie, že má za neho zodpovednosť (pred kým?), akoby bol jej dieťa – ešte vzlykal, ale to už bolo len ako šplechtotanie vody o breh, keď do jazera spadne kameň – starala sa o neho, obviazala mu hlavu vlhkým ručníkom a on jej bozkával ruky a hovoril jej, že je anjelom, a potom jej rozprával príhodu, ktorá sa mu stala v herni, a pritom sa zamotával a strácal niť, ale ona namietala, že nič hrozného sa nestalo, a že ten, ktorého Feďa nazval darebákom, to započul, pretože i keď to povedal po rusky, všetci to slovo poznajú, a pokiaľ tomu nerozumel on, ostatní tomu istotne rozumeli, a že si s takým darebákom vôbec nemal začínať, a on jej opäť bozkával ruky, pretože jej bol dvojnásobne vďačný – ale po obede, keď sa šli prejsť po Lichtentaler Allee, kde sa v túto hodinu prechádzala veľa ľudí, Feďa vrážal ramenom do protiídúcich mužov, ktorí sa prechádzali sami alebo s dámami, a znova sa pred ním vynorila plochá tvár pána s odstávajúcimi ušami, ktorý ho ponížil...

Z KNIHY LEONIDA CYPKINA *LÉTO V BADEN-BADENU*

PRAHA: PROSTOR, 2015

PRELOŽIL: JAKUB ŠEDIVÝ

ILUSTRÁCIA: ZUZANA KUCIRKOVA

FILM

Cesta do hlubin študákovy duše

Keď kalendár ukazuje koniec januára a s ním súvisiace polročné vysvedčenie, intenzívne hľadám v televíznom programe brilantnú českú komédiu *Cesta do hlubin študákovy duše*. Môžem tento film vidieť hoci aj 28. raz, aj tak ma vždy dostane jeho noblesný, elegantný, nadčasový a šarmantný vtip.

Nestarnúca komédia režiséra Martina Friča (1902 – 1968) sa začína rozdávaním polročných vysvedčení s nezabudnuteľným hodnotením žiakov slovami triedneho profesora septimy Vobořila (Jaroslav Marvan).

Paradoxne, česká herecká legenda Jaroslav Marvan (1901 – 1974), ktorý bravúrne stvárnil nekompromisného profesora matematiky, bol v reálnom živote starší iba o päť rokov od Ladislava Peška (1906 – 1986), vo filme septimána Kulíka. Vo filme môžeme vidieť aj ďalších veľkých českých hercov, napríklad Rudolfa Hrušínskeho (1920 – 1994) „za mlada“ – v peknom svetlovlastom mládencovi, študentovi Janovi Vaněkovi možno niektorí nespoznajú jeho staršiu podobu, ktorá sa nám do pamäti vryla z komédie *Dobrý vojak Švejk*. Nemôžeme zabudnúť na Františka Filipovského (1907 – 1993) ako septimána Mazánka, ktorému sa nedarí urobiť poriadny drep a nevie behať, ani na Richarda A. Strejku (1908 – 1990) ako „šejka“ Peterku, ktorý si pod lavicou číta lacný dobrodružný román.

Veta kosinová alebo Kozinova?

Práve z úst žiaka Peterku zaznie „okrídlená“ odpoveď na profesorovu otázku, ako znie veta kosinová. Peterka – myslou vzdialený pri šejkovi uhaňajúcom po džungli – si zamení vetu kosinovú s Kozinovou: „Lomikare, Lomikare, zvu tě na Boží soud...“ Hoci v triede vypukne smiech,

Režisér Martin Frič hovoril, že keď niekoľko dní nenakrúcal, mal pocit prázdnoty.

učiteľ matematiky nemá pochopenie pre študenta, ktorý mu zarecitoval vetu z historického románu Aloisa Jiráka *Psohlavci*.

Positívne morálne posolstvo

Jedna z najlepších českých filmových komédií vznikla v roku 1939. Napriek tomu je v českých a slovenských televíziách často reprízovaná a teší sa veľkému diváckemu záujmu. Ide totiž o brilantnú komédiu s vynikajúcimi hereckými výkonmi od profesorského zboru cez septimu až po terciu, s geniálne vtipnými dialógmi, ktoré sa vryli do pamäti mnohých filmových fanúšikov, a k tomu všetkému obsahuje ako bonus morálne pozitívne posolstvo. Septimáni s pomocou mladého profesora pomôžu profesorovi Matulkovi – ktorý trpí trémou zo skúšania a strachom, že toho vie málo – urobiť štátnu skúšku. Matulkovo dojatie a radosť študentov, ktorí ho zasypú gratuláciami a kvetmi, sú veľmi milým záverom filmu.

Profesora Matulku si zahral Jindřich Plachta (1899 – 1951); a pána profesora Rabišku, ktorý

DIALÓGY, KTORÉ SI PAMÄTAJÚ CELÉ GENERÁCIE

Keď si Kulík preberá vysvedčenie:
Profesor Vobořil: A nyní ukázka, jak hluboko může poklesnouti septimán.
Kulík: To jsem já.
Profesor Vobořil: Kulíku, propadáte skoro ze všech předmětů, vyjma mravů a tělocviku. Hrůza, vy čutálisto!

Keď dá Kulík spolužiakom znamenie a celá trieda po rozdelení vysvedčení vstane:
Profesor Vobořil: Co je? Kdo vám poručil vstát? Co to má znamenat, Kulíku?
Kulík: Pst. Dvě minuty ticha za propadlé, pane profesore.

Septimán Kulík vysvetľuje otcovi, ktorý na križovatke riadi dopravu, z kolkých predmetov prepadáva:

Kulík: Nazdar, tati.
Otec: Co je?
Kulík: Prohrávám v poločase vysoko na body.
Otec: Kolik?
Kulík: 5:0
Otec: V čem?
Kulík: Matika, franina, čenina, děják a přírodák.
Otec: Poklusem domů! Bude rozdělení cen.

Predtým, ako sa trieda vyberie za profesorom Matulkom:

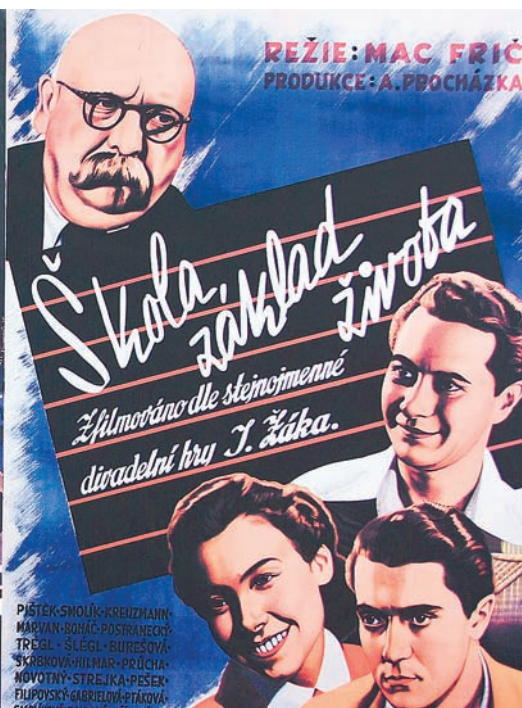
Profesor Šeda: Tak co je to zase za breptání? Co to dnes máte? Co je to s vámi? Peterko?! Vždyť vy ani dnes nečtete. Proč nečtete, Peterko? Kde máte třetí díl *Žlutého ďábla*?
Peterka: Prosím, nemám. Prosím, jsem dneska jaksí nesvůj.
Profesor Šeda: Zklamal jsi mě, šejku Peterko.

píše „pojednanie“ o študentovej duši, stvárnil Jaroslav Průcha (1898 – 1963).

Milý a inteligentný humor

Pokiaľ ide o filmový humor, ten je v tomto prípade veľmi milý, uchu lahodiaci a hlavne – oproti dnešku – inteligentný: nijaké narážky na sex, politiku, peniaze či škandály. Dá sa na ňom zasmiať, kedykoľvek si film pozriete. *Cesta do hlubin študákovy duše* je v tomto smere lahôdka. To, čo sa v tejto „školskej komédii“ podarilo režisérovi Martinovi Fričovi, nemá v československej kinematografii obdobu. Ak by *Cesta do hlubin študákovy duše* vznikla v Hollywoode, určite by si vyslúžila niekoľko sošiek Oscara. Herecké výkony Ladislava Peška ako večne nepripraveného študenta Kulíka, ktorý šíri slávu športu, či Jaroslava Marvana ako profesora sú excelentné.

PRIPRAVILA: ZUZANA ARTIMOVÁ, SNÍMKA: PROFIMEDIA.SK

Na výstave *Cesta do hlubin študákovy a kantorovy duše* v Pěrove sa objavili aj plagáty k „školským“ filmom Martina Friča. Treba spomenúť, že *Cesta* má aj výchovný rozmer pre rodičov, aby dieťa študovalo to, na čo má talent – ako klavirista Jan Vaněk.

26 | PROGRAMY

RÁDIO LUMEN

– výber z programov

PONDELOK 1. 2. – 8.30 Pozdravujem vás, krajanja. Život študenta v Nemecku. **10.30** Čítanie zo SZ. **11.00** Zaostrené. **16.30** Vitaj doma, rodina! **20.00** Študentské šapito. Lucia Rusková. **21.30** Počúvaj srdcom.

UTOROK 2. 2. – 10.30 Spoločenský komentár. **11.00** Občan. **14.15** Príbytok svetla. **16.30** Duchovný obzor. Hromnice – sviatok Obetovania Pána. **20.00** Staré, ale dobré.

STREDA 3. 2. – 10.30 Sonda do života Cirkvi. **11.00** Rozhovor týždňa. **16.30** Lupa. **20.00** Fugarôčka moja. Gajdošské tradície v Oravskej Polhore.

ŠTVRTOK 4. 2. – 8.30 Pozdravujeme vás, krajanja (R). **10.30** Prehľad kresťanskej tlače. **11.00** S ružencom na perách. **16.30** História a my. **20.00** Gospelparáda.

PIATOK 5. 2. – 10.30 Predstavujeme cirkevných otcov. **16.30** ÚV hovor.

SOBOTA 6. 2. – 6.31 Sonda do života Cirkvi (R). **7.24** Spoločenský komentár (R). **8.30** Lupa (R). **9.30** Kláštor a rehoľný život v stredoveku. **10.00** Liturgické slávenia na február. **10.30** Fatimská sobota. Svätá omša zo Starých Hôr. **15.15** Literárna kaviareň. Július Rybák – P. O. Hviezdoslav. **20.30** Od ucha k duchu. Ukončenie Roka zasväteného života.

NEDEĽA 7. 2. – 6.05 Modlitba prvej hodinky v gréckokatolíckom obrade. **10.00** Sv. Ján Pavol II. – pápež rodiny. Encyklika *Evangelium vitae*. **11.00** Vyznania. **12.00** *Anjel Pána*. **13.00** Rozhlasová hra. *Amadeo*. Výročie narodenia W. A. Mozarta. **14.00** Vitaj doma, rodina! **15.30** Svetlo nádeje. **20.30** Karmel. Žil som v Košiciach – Anton Harčár. **22.00** V sile Slova. **22.30** Pohoda s klasikou.

Pravidelné rubriky a relácie:

Po – Pi 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 13.00, 14.00 Krátke správy a šport. **7.22** Kalendár prírody. **7.35** Minútky o zdraví. **9.15** Srdce Európy. **16.00** Svetielko. **19.30** Vešpery. **Po – Ne 4.50** Deň s modlitbou. **7.14** Počasie s Petrom Jurčovičom. **18.00** Emauz. Svätá omša. **19.00** Modlitba posvätného ruženca. **19.45** Rádio Vatikán. **So – Ne 20.00** Vešpery.

Tel. kontakt: 048/4710810

Bankové spojenie: VÚB Banská Bystrica, č. účtu: SK71 0200 0000 0030 9801 0859, BIC: SUBASKBX – len na finančné dary.

Piesne na želanie: Úhradu za odvysielanie vášho želania zasielajte poštovou poukážkou typu H na adresu: Rádio Lumen, s. r. o., Kapitulská 2, 974 01 Banská Bystrica.

RTVS – TV

– výber z programov televízie

NEDEĽA 31. 1. – JEDNOTKA 11.00 Slovensko v obrazoch. **11.20** Svet v obrazoch. **14.00** Agatha Christie – Poirot. Film. **DVOJKA 9.30** Pravoslávna bohoslužba. Priamy prenos. **13.50** Orientácie. **20.00** Slovo. Duchovný príhovor Pavla Šajgalíka.

PONDELOK 1. 2. – DVOJKA 11.15 Ornamenty. Pásmo slovenských ľudových piesní. **16.00** Strážcovia prírody. Dokument. **20.00** LoveMEATender. Dokument. **UTOROK 2. 2. – DVOJKA 13.35** Dvadsaťdva hláv. Dokument o dôsledkoch odporu proti komunizmu v čase totality. **18.25** Encyklopédia slovenských obcí. Dokument.

STREDA 3. 2. – DVOJKA 16.25 Halali. Magazín o prírode a poľovníctve. **20.10** Universum. Engadin – švajčiarska divočina.

ŠTVRTOK 4. 2. – JEDNOTKA 20.25 Zákop nádejí. Film. **DVOJKA 17.00** Nie si sama. Dokument. **20.10** Tradičná medicína vo svete. Dokument.

PIATOK 5. 2. – JEDNOTKA 20.25 Milujem Slovensko. **DVOJKA 12.30** Orientácie. **15.00** Úvahy v čase. Dokumentárny film o V. Záborskom. **21.25** Família.

SOBOTA 6. 2. – JEDNOTKA 17.55 Postav dom, zasaď strom. **DVOJKA 12.20** Farmárska revue. **20.10** Bílá nemoc. Film. **NEDEĽA 7. 2. – JEDNOTKA 11.05** Slovensko v obrazoch. **11.25** Svet v obrazoch. **13.55** Agatha Christie – Poirot. Film. **DVOJKA 10.45** Família. **12.20** Orientácie. **19.50** Slovo. Duchovný príhovor Daniela lžolda.

RTVS – SRO

– náboženské vysielanie

NEDEĽA 31. 1. – Rádio Regina 17.05 Duchovné horizonty. **17.50** Rádio Vatikán. **Rádio Devín 7.00** Krajina duše. **Rádio Slovensko 9.05** Kresťanská nedeľa. Evanjelická cirkev metodistická v Bratislave. Káže Ivan Lukáč.

SOBOTA 6. 2. – Rádio Regina 6.05 Ekuména vo svete. **17.05** Viera v živote. **17.50** Ekuména vo svete.

NEDEĽA 7. 2. – Rádio Regina 6.51 Z duše. **17.05** Duchovné horizonty. **17.50** Rádio Vatikán. **Rádio Devín 7.00** Krajina duše. **Rádio Slovensko 8.00** Host' nedeľného rána. **9.05** Kresťanská nedeľa. Rímskokatolícka svätá omša z Kostola Svätej rodiny v Bratislave. Celebruje Daniel Dian. **10.05** Encyklopédia spravodlivých.

TV LUX

– programová ponuka

NEDEĽA 31. 1. – 7.00 Ruženec. **8.00** Správy zo Svätej zeme. **8.30** Klbko (P). **8.50** Biblické príbehy (P). **9.05** LUXáreň. **10.30** Svätá omša zo Šaština (P). **11.40** Stojí to za to! Manželia Kováčovi. **12.00** *Anjel Pána* (P). **12.20** Ruženec. **12.55** V Samárii pri studni. **14.15** vKontexte. **14.40** Mój názor (P). **15.00** Hodina milosrdenstva. **15.30** Ruženec z Lúrd. **16.00** V škole Ducha (P). **16.35** Biblia. **18.30** Klbko. **19.00** Ruženec z Lúrd. **19.30** Katechéza. Cesta do neba (P). **20.25** Duchovná poradňa (P). **20.55** Medzi nebom a zemou. Miroslav Cipár (P).

PONDELOK 1. 2. – 7.00 Svätá omša (P). **7.35** Týždeň s... Župčany (P). **7.40** Ruženec. **8.15** Doma je doma. **9.10** Animované biblické príbehy NZ (P). **10.00** Spravodajský súhrn. **10.20** Mój názor. **10.40** LUXáreň. **11.30** Saleziánsky magazín. **12.20** Ruženec. **12.55** Duchovná poradňa. **13.25** Hudobné pódium. **14.10** Neviditeľná hora. **15.30** Ruženec z Lúrd (P). **16.00** vKontexte. **16.25** Vatikánsky magazín (P). **17.00** Správy zo Svätej zeme (P). **17.30** Doma je doma (P). **18.30** Animované biblické príbehy NZ. **19.00** Ruženec z Lúrd. **20.00** Krátke správy (P). **20.15** Pozvánka (P). **20.25** V Samárii pri studni (P). **21.55** Rumunsko – Na lane medzi nebom a zemou.

UTOROK 2. 2. – 7.00 Svätá omša (P). **7.40** Ruženec. **8.15** Rumunsko – Na lane medzi nebom a zemou. **10.10** V škole Ducha. **10.40** Fundamenty. **11.40** Katechéza. **12.55** Nigéria a jej krehký mier. **13.25** vKontexte. **14.05** Vatikánsky magazín. **15.30** Ruženec z Lúrd (P). **16.00** Medzi nebom a zemou. **16.45** Z nás jeden, jeden z nás (P). **17.30** Svätá omša z Vatikánu. Ukončenie Roka zasväteného života (P). **19.00** Ruženec z Lúrd. **20.00** Krátke správy (P). **20.50** Gréckokatolícky magazín (P). **21.05** Saleziánsky magazín. **21.20** Spojení oceánom. Katarína Petrášová (P).

STREDA 3. 2. – 7.00 Svätá omša (P). **7.40** Ruženec. **8.15** Doma je doma. **9.10** Animované biblické príbehy NZ (P). **9.50** Generálna audiencia (P). **11.10** Z nás jeden, jeden z nás. **11.35** Správy zo Svätej zeme. **12.20** Ruženec. **12.55** Stojí to za to! **13.20** V Samárii pri studni. **15.30** Ruženec z Lúrd (P). **16.30** Slzy a nádej Iraku (P). **17.00** Klbko. **17.30** Doma je doma (P). **18.30** Animované biblické príbehy NZ. **19.00** Ruženec z Lúrd. **20.00** Krátke správy (P). **20.10** Prehľad katolíckych periodík (P). **20.20** Kresťan v spoločnosti. **21.20** Vatikánsky magazín.

ŠTVRTOK 4. 2. – 7.00 Svätá omša (P). **7.40** Ruženec. **9.10** Animované biblické príbehy NZ (P). **9.40** Z prameňa (P). **10.10** vKontexte. **10.40** Slzy a nádej Iraku. **11.10** Medzi nebom a zemou. **12.55** Gréckokatolícky magazín. **13.10** Saleziánsky magazín. **13.30** Kresťan v spoločnosti. **14.25** Stojí to za to! Manželia Kováčovi. **15.30** Ruženec z Lúrd (P). **16.25** Vázby. Hnev a čistiacie prostriedky (P). **16.55** Brazília – Aleluja (P). **17.30** Doma je doma (P). **18.30** Animované biblické príbehy NZ. **19.00** Ruženec z Lúrd. **20.00** Krátke správy (P). **20.15** Svedectvo (P). **20.20** Chvály (P). **21.05** V škole Ducha. **21.35** Mój názor.

PIATOK 5. 2. – 7.00 Svätá omša s prvopiatkovou pobožnosťou (P). **8.15** Doma je doma. **9.10** Animované biblické príbehy NZ (P). **10.10** Duchovná poradňa. **10.35** V Samárii pri studni. **12.00** *Anjel Pána*. **12.55** Z nás jeden, jeden z nás. **13.25** V škole Ducha. **13.55** Chvály. **15.00** Hodina milosrdenstva (P). **15.15** Litánie k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu (P). **15.30** Ruženec z Lúrd. **16.45** Katechéza. **17.00** Stojí to za to! Manželia Róbert a Helena Slamkovi (P). **17.30** Príbehy písané životom. Bol som bezdomovcom (P). **20.00** Spravodajský súhrn (P). **20.25** *Effeta* (Lk 5, 1–11) (P). **20.55** Slzy a nádej Iraku. **21.25** LUXáreň.

SOBOTA 6. 2. – 7.00 Ruženec. **8.30** Klbko – o liturgii. **8.50** Biblické príbehy (P). **9.15** Peter medzi nami. **9.50** Príbehy písané životom. Bol som bezdomovcom. **11.30** Vázby. **13.00** Pred utečencami neutečieme (2/2) (P). **14.30** Slzy a nádej Iraku. **15.30** Ruženec z Lúrd. **16.00** Večerná univerzita (P). **16.45** Hudobné pódium. Verím Pane 2015 – Timothy (P). **17.30** LUXáreň. **18.15** Saleziánsky magazín. **19.00** Ruženec z Lúrd. **19.30** *Effeta* (Lk 5, 1–11). **20.00** Spravodajský súhrn. **20.25** Biblia. Ester. Film (P). **22.20** Z nás jeden, jeden z nás.

NEDEĽA 7. 2. – 7.00 Ruženec. **8.00** Správy zo Svätej zeme. **8.30** Klbko – o liturgii (P). **8.50** Biblické príbehy (P). **9.05** LUXáreň. **10.00** Svätá omša z Prešova (P). **11.40** Stojí to za to! Manželia Slamkovi. **12.00** *Anjel Pána* (P). **12.20** Ruženec. **12.55** V Samárii pri studni. **14.15** vKontexte. **14.40** Mój názor (P). **15.00** Hodina milosrdenstva. **15.30** Ruženec z Lúrd. **16.00** V škole Ducha (P). **16.35** Biblia. Ester. Film. **18.30** Klbko – o liturgii. **19.00** Ruženec z Lúrd. **19.30** Katechéza. Temnota viery a nádej (P). **20.25** Duchovná poradňa. **20.55** Medzi nebom a zemou (P).

Adresa: TV LUX, s. r. o., Prepoštská 5, 811 01 Bratislava

Tel. číslo: 02/60 20 27 27

Číslo účtu: 2620013784/1100 – len na finančné dary

ŠTVRTOK 4. 2. – 7.00 Svätá omša s prvopiatkovou pobožnosťou (P). **8.15** Doma je doma. **9.10** Animované biblické príbehy NZ (P). **10.10** Duchovná poradňa. **10.35** V Samárii pri studni. **12.00** *Anjel Pána*. **12.55** Z nás jeden, jeden z nás. **13.25** V škole Ducha. **13.55** Chvály. **15.00** Hodina milosrdenstva (P). **15.15** Litánie k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu (P). **15.30** Ruženec z Lúrd. **16.45** Katechéza. **17.00** Stojí to za to! Manželia Róbert a Helena Slamkovi (P). **17.30** Príbehy písané životom. Bol som bezdomovcom (P). **20.00** Spravodajský súhrn (P). **20.25** *Effeta* (Lk 5, 1–11) (P). **20.55** Slzy a nádej Iraku. **21.25** LUXáreň.

SOBOTA 6. 2. – 7.00 Ruženec. **8.30** Klbko – o liturgii. **8.50** Biblické príbehy (P). **9.15** Peter medzi nami. **9.50** Príbehy písané životom. Bol som bezdomovcom. **11.30** Vázby. **13.00** Pred utečencami neutečieme (2/2) (P). **14.30** Slzy a nádej Iraku. **15.30** Ruženec z Lúrd. **16.00** Večerná univerzita (P). **16.45** Hudobné pódium. Verím Pane 2015 – Timothy (P). **17.30** LUXáreň. **18.15** Saleziánsky magazín. **19.00** Ruženec z Lúrd. **19.30** *Effeta* (Lk 5, 1–11). **20.00** Spravodajský súhrn. **20.25** Biblia. Ester. Film (P). **22.20** Z nás jeden, jeden z nás.

NEDEĽA 7. 2. – 7.00 Ruženec. **8.00** Správy zo Svätej zeme. **8.30** Klbko – o liturgii (P). **8.50** Biblické príbehy (P). **9.05** LUXáreň. **10.00** Svätá omša z Prešova (P). **11.40** Stojí to za to! Manželia Slamkovi. **12.00** *Anjel Pána* (P). **12.20** Ruženec. **12.55** V Samárii pri studni. **14.15** vKontexte. **14.40** Mój názor (P). **15.00** Hodina milosrdenstva. **15.30** Ruženec z Lúrd. **16.00** V škole Ducha (P). **16.35** Biblia. Ester. Film. **18.30** Klbko – o liturgii. **19.00** Ruženec z Lúrd. **19.30** Katechéza. Temnota viery a nádej (P). **20.25** Duchovná poradňa. **20.55** Medzi nebom a zemou (P).

Adresa: TV LUX, s. r. o., Prepoštská 5, 811 01 Bratislava

Tel. číslo: 02/60 20 27 27

Číslo účtu: 2620013784/1100 – len na finančné dary

RIADKOVÁ INZERCIA

Cena riadkovej inzercie

Za riadkovú inzerciu účtujeme pre občanov 0,20 € + 20 % DPH za obyčajné slovo, 0,40 € + 20 % DPH za tučné slovo. Poplatok za uverejnenie ČB fotografie s rozmerom 23 x 27 mm je 4,48 € + 20 % DPH, farebné foto na požiadanie za 100 % príplatok. Fotografie po uverejnení vraciame. Príplatok za tenký rámik okolo riadkového inzerátu je 1,99 € + 20 % DPH, za tučný alebo dvojitý 3,98 € + 20 % DPH. Pre organizácie a súkromných podnikateľov účtujeme dvojnásobné sadzby a môžu použiť maximálne 250 slov. Pri inzerátoch na značku účtujeme manipulačný poplatok 2,20 € + 20 % DPH. Peniaze neposielajte vopred, za uverejnenie inzerátu zaplatíte poštovou poukážkou, ktorú Vám pošleme, bankovým prevodom alebo v hotovosti.

Ako podať inzerát a odpovedať naň

Ak chcete odpovedať na inzerát, obálku s odpoveďou označte číslom a značkou a pošlite ju na inzertné oddelenie KN. Adresy inzerentov nevydávame. Adresa na poštové zásielky: Katolícke noviny – inzercia, P. O. Box 276, 810 00 Bratislava 1. Váš list odovzdáme inzerentovi neotvorený. Neoznačené ponuky nemôžeme doručiť. Odpovede prijímame do 1 mesiaca od uverejnenia inzerátu. Inzeráty objednávajte poštou, e-mailom, osobne najmenej 3 týždne pred žiadaným termínom uverejnenia. Telefonické objednávky neprijímame. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu, skrátenie alebo neprijatie nevhodných inzerátov, ako aj na časový posun uverejnenia z kapacitných dôvodov. Redakcia nezodpovedá za obsah inzerátov. Podrobnejšie informácie o inzercii nájdete na www.katolickenoviny.sk.

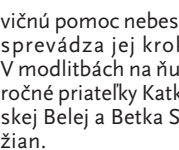
BLAHOŽELÁME

■ Dňa 1. 2. 2016 sa naša milovaná mamka, babka a prababka **Katarína Burdová** dožíva okrúhleho jubilea 80 rokov života. Prajeme jej hlavne veľa zdravia, pokoja a Božieho požehnanie, nech je ešte dlho medzi nami. To jej prajú deti Ján, Mária, Jozef a Katarína s rodinami. (160008)

■ Dňa 4. februára 2016 sa dožíva pekných 90. narodenín **Anna Snaková** z Bardejova. Za dobrotu jej srdca, obetavosť, lásku jej prajeme veľa zdravia, sily, Božiu milosť a ustavičnú pomoc nebeskej Matky, ktorá nech sprevádza jej kroky v ďalšom živote. V modlitbách na ňu vždy myslia jej dlhoročné priateľky Katka Poláčková zo Spišskej Belej a Betka Schmiedtová zo Smižian. (160140)

■ Dňa 2. februára oslávi krásnych 83 rokov a tiež meniny manžel, otec, dedko a pradedko **Blázej Bednárik** z Drahoviec. Všetko len to najlepšie, najmä zdravie do ďalších rokov Ti želá manželka Pavlína, dcéry Danka, Blaženka s manželom Jánom, vnúčatá Danka s manželom Palkom, Evka, Lubko s priateľkou Mirkou a Matko s priateľkou Kristínkou. Za všetkých Ťa bozkávajú právnučkatá Dominika, Sárka, Viktorko a Marek. Rodina je stánok Božích detí, rodinný domček a pekná záhrada, nad tým Matka Božia ako slnko svieti, nežnou rukou všetkých s láskou pohľadza. (160163)

■ Dňa 31. 1. 2016 si naši drahí rodičia **Anton Chlebo a Mária, rod. Kúdelová, z Čajkova** pripomínajú 60. výročie prijatia sviatosti manželstva. Tak ako kedysi, tak i dnes Vám v srdci zvony znejú a spolu s nami Vám štastie, lásku, hojnosť Božích milostí, potrebné zdravie a neustálu ochranu Panny Márie k Vášmu 60. výročiu prajú. Syn Anton s manželkou, syn Blažej s manželkou, vnuci a vnučky s rodinami. (160170)

■ S radosťou v srdci chceme za blahoželať nášmu duchovnému otcovi **Vladimírovi Palkovičovi** k životnému jubileu 50 rokov, ktorých sa dožil 18. 1. 2016. Ďakujeme Pánu Bohu za jeho vytrvalú službu, ktorú u nás vo farnosti Michal nad Žitavou vykonáva už požehnaných 14 rokov, za povzbudivé a hlboké príhovory a kázne, pastoračnú starostlivosť ako duchovnú, tak aj materiálnu, a za jedinečný prínos do farnosti. Do ďalších rokov mu vyprosujeme pevné zdravie, hojnosť darov Ducha Svätého a zverujeme ho pod ochranný plášť našej nebeskej Matky. Spokojní farníci. (160235)

■ Dňa 28. januára 2016 sa dožil požehnaných 80 rokov života náš drahý duchovný otec **vdp. Ján Macko**, ktorému touto cestou blahoželáme a vyprosujeme dary Ducha Svätého, hojnosť Božích milostí a ochranu Panny Márie. V našich srdciach zostávajú vždy ako kňaz plný lásky a pokory, ktorý nezištne sprostred-

SVÄTÍ, KTORÍ INŠPIRUJÚ

RODIČIA SVÄTEJ TERÉZIE Z LISIEUX
Svätci bez výťahu

Alice a Henri Quantinovi

Alice a Henri Quantinovi
RODIČIA SVÄTEJ TERÉZIE Z LISIEUX
Svätci bez výťahu

Život rodičov svätej Terézie z Lisieux, ktorí sa minulý rok tiež stali svätými, je svedectvom nevykoreniteľnej a radostnej nádeje. Terézia o nich napísala: „Dobrý Pán Boh mi dal otca a matku hodnejších neba ako zeme.“ Terézia snívala o tom, ako sa dostane ku Kristovi výťahom lásky. Zélia a Louis Martinovi dosiahli nebo pomalšie, s námahou, schodiskom služby. Kniha je vážna, no súčasne plná humoru. Napísal ju manželský pár dneška, rodičia štyroch detí, o manželskom páre včerajška.

Viazaná, 136 strán, **6,80 €**
Členovia SSV 5,78 €

-15 % PRE ČLENOV SPOLKU SV. VOJTECHA

Knižkupectvá Spolku svätého Vojtecha: Banská Bystrica, Bardejov, Bratislava, Čadca, Košice, Malacky, Michalovce, Nitra, Partizánske, Prešov, Prievidza, Púchov, Rožňava, Ružomberok, Snina, Spišská Nová Ves, Šaštín, Topoľčany, Trenčín, Trnava, Tvrdošín, Žilina

Objednávky: ☎ 033/590 77 18; @ objednavky@ssv.sk; www.ssv.sk; eVojtech.sk

kúva Božie tajomstvá. S úctou Vám v modlitbách ďakujú sestry Božského Vykupiteľa, Duchovná rodina a farníci z Raslavíc. (160238)

■ Na sviatok Zjavenia Pána 6. januára 2016 oslávil 25. výročie kňazskej vysviacky náš duchovný otec **Mgr. Marián Holbay**. Vyprosujeme mu veľa Božích milostí a darov Ducha Svätého. Prajeme mu aj veľa zdravia a šťastia, nech ho Božia ruka sprevádza na každom kroku. Vedenie obce Zemianske Kosťolany a vďační veriaci. (160227)

■ Dňa 30. 1. 2016 sa dožíva 90 rokov náš milovaný otec **František Neupauer** a 14. 2. 2016 sa dožíva 88 rokov naša mamka **Anna Neupauerová** z Podhorian. Vrúcnu vďaku vyslovujeme Pánu Bohu za ten dar a zároveň ho pri svätej omši poprosíme, aby ich medzi nami ešte dlho ponechal. Vďačné deti s rodinami. (160199)

ZĽAVA 1 €
pri nákupe nad 5 €
v predajniach
Spolku sv. Vojtecha

Platí od 26. januára
do 9. februára 2016

Neplatí na zľavnený tovar.
Zľavy nie je možné kumulovať.

ZĽAVA 2 €
pri nákupe nad 10 €
v predajniach
Spolku sv. Vojtecha

Platí od 26. januára
do 9. februára 2016

Neplatí na zľavnený tovar.
Zľavy nie je možné kumulovať.

28 | INZERCIA

BLAHOŽELÁME

■ Srdečne blahoželáme našej drahej mame a starej mame **Jolane Ilčíkovej**, rod. Kamenskej, ku krásnemu životnému jubileu 80 rokov. Prajeme jej veľa zdravia, lásky a Božieho požehnanja. Dcéry Anna a Zdenka s rodinou. (160234)

SPOMÍNANIE

■ Naši rodičia **Pavol a Filoména Ozimovci** by si 21. januára pripomenuli 60. výročie sobáša a náš otec **Pavol Ozimov** by sa 24. januára dožil 90 rokov. Za starostlivosť, obetavosť a lásku, ktorú nám rodičia venovali, s úctou a vďakou na nich spomíname a ďakujeme. Naše modlitby nech sú im pomocou pre spásu ich duší. Deti Mária a Pavol, vnúčatá Andrej, Dominika a Matej. (160115)

■ Dňa 30. januára 2016 uplynie rok, čo si Pán života a smrti povolal k sebe do večnosti nášho drahého brata, uja a strýka **kňaza vdp. Emanuela Chylu**, rodáka z Hubovej. 31. januára 2016 si svätou omšou v Trenčianskych Tepliciach pripomíname 1. výročie jeho smrti. Veľmi nám všetkým chýba. Nech odpočíva v pokoji. V modlitbách na neho spomínajú sestry Anna, Mária, brat Leopold, netere a synovci. (160142)

■ Dňa 5. februára 2015 nás vo veku 55 rokov opustil náš drahý mjr. **Ing. Ladislav Mazúch**. Pri 1. výročí smrti prosí o spásu jeho duše nebeského Otca a o modlitby tých, čo ho poznali, matka s celou jeho rodinou zo Senca a z rodného Bánova. (160189)

■ Koncom januára 2016 by sa naša mama, babka a prababka **Mária Bogušová**, rod. Szczecinová, z Košíc dožila 100 rokov. Už 12 rokov však nie je medzi nami. S úctou, láskou a nádejou na spoločné stretnutie vo večnosti na ňu spomínajú synovia Viliam a Juraj a dcéra Veronika s rodinami. (160157)

■ Dňa 18. 1. 2016 sme si pripomenuli 1. výročie, čo si Pán povolal našu drahú mamičku a manželku **Jozefinu Blahovú**, rod. Volkovú, z Radošoviec. S láskou a úctou v modlitbách na ňu spomína manžel a deti s rodinami. (160194)

■ Od smrti našich drahých rodičov a starých rodičov **Jolanky a Jozefa Paulovičovcov** uplynulo už 15 rokov. Babička odišla do večnosti 5. 1. 2001 a dedínko 17. 4. 2001. Všetci, ktorí ste ich mali radi, venujte im spolu s nami tichú spomienku a modlitbu. S úctou a láskou na nich spomína dcéra s rodinou, vnúčatá Miloš, Nadka, Hubert, Róbert a Saška s rodinami. (160191)

■ Dňa 29. 1. 2016 uplynulo 5 rokov, čo nás opustil drahý manžel, otec a dedko **Emil Macura** z Hrabovky. S láskou naňho spomínajú manželka Helenka, dcéra, štyria synovia, dvanásť vnúčat, štyria pravnicy a ostatná rodina. Odpočinutie večné daj mu, ó, Pane! (160161)

■ S láskou a bolesťou v srdci si pri svätej omši 31. 1. 2016 pripomíname 10 rokov, čo Pán života a smrti povolal našu drahú manželku, mamu a babičku **Martu Šottníkovú z Trnavy**. Opustila nás ticho. O tichú spomienku a modlitbu prosia manžel, synovia, dcéra, nevesty, zať a vnúčatá. (160171)

■ Skromne žila, tvrdo pracovala, v Krista verila. Dňa 14. januára uplynul rok od úmrtia našej drahej mamičky **Adelky Barátovej z Trenčianskej Teplej**. V modlitbách na ňu nezabúdajú manžel Rudolf a dcéry Anna a Daniela s rodinami. Svetlo večné nech jej svieti. (160217)

■ Dňa 15. marca uplynie 6 rokov, čo nás bez rozlúčky opustila naša drahá mamička **Štefánia Gunárová** z Bánoviec nad Bebravou. Nech ju Pán odmení za jej dobrotu a lásku. S nádejou na stretnutie vo večnosti na ňu spomína manžel Alojz a syn Jaroslav s rodinou. (160218)

■ Dňa 12. februára uplynie 5 rokov od smrti nášho drahého syna a brata **Igora Gunára** z Bánoviec nad Bebravou. S bolesťou v srdci a modlitbou na perách nášho spomínajú otec a brat Jaroslav s rodinou. (160219)

Spomienka

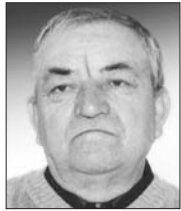
Dňa 29. 1. 2016 uplynulo 18 rokov od chvíle, keď nás opustil náš drahý manžel, otec a starý otec

Michal Sága z Rudinskej.

S láskou a úctou naňho spomínajú manželka Pelágia a deti Katarína, Lenka a Vladimír so svojimi rodinami. (160174)

■ S úctou a bolesťou si pripomíname výročia úmrtia našich drahých: 25. 1. 2016 – 20 rokov od úmrtia **Štefana Babčáka** z Bardejova; 8. 11. 2015 – 6 rokov od úmrtia **Márie Babčákovej**, rodenej Dzúbákovej, z Bardejova; 12. 2. 2016 – 2 roky od úmrtia **Ing. Vierky Tomkovej**, rodenej Babčákovej, z Bardejova. S láskou a vďakou si na nich v modlitbách spomína celá rodina. Vy, ktorí ste ich poznali, venujte im tichú spomienku. Odpočinutie večné daj im, Pane. (160196)

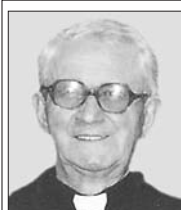
■ Klesli ruky, čo pre nás pracovali, dotkli srdce, ktoré sme milovali. Jeho odchod veľmi bolí, zabudnúť nám nedovolí. Dňa 25. 1. 2016 uplynul rok, čo odišiel do večnosti náš drahý manžel, otec, svokor a dedko **Jozef Sklár** zo Šenkvic. S láskou a úctou na neho spomína manželka Ludmila, deti Jana, Daniela, Stanislav, Jozef, zať Vladimír a vnúčatá Michaela s manželom Tomášom, Marek, Andrej. (160216)

■ Aj keď už nie je medzi nami, my stále žijeme s ním a on žije v našich srdciach. Dňa 27. 1. 2016 sme si pripomenuli 1. výročie odchodu do večnosti nášho drahého manžela, otca a starého otca **Ludevíta Pohorelca z Vyhní**. S úctou, láskou a vďačnosťou nášho spomína smútiaca rodina. Ďakujeme tým, čo mu venujú spomienku vo svojich modlitbách. (160225)

■ Mal nás všetkých rád a chcel s nami ešte žiť, ale prišla chvíľa, keď nás musel opustiť. Dňa 2. 2. 2016 si pripomenieme 25. výročie úmrtia manžela a otca **Miloslava Strádeja z Čáčova**. S láskou naňho spomínajú manželka, dcéry a syn s rodinami, kmotra a švagriná. Odpočinutie večné daj mu, Pane, a svetlo večné nech mu svieti. (160236)

■ „Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie“ (Jn 11, 25). Dňa 3. 2. 2016 si pri svätej omši pripomenieme desiate výročie smrti nášho duchovného otca **Františka Gurecku**. Prejavujeme veľkú vďačnosť predovšetkým Bohu za jeho povolanie a dlhodobé pôsobenie medzi nami. Ďakujeme za jeho prácu a obety, za skromnosť v živote, ale za veľkosť v láske a dobrote. V modlitbách naňho spomíname a nezabúdame. Vďační farníci z Lesnice. (160237)

■ Mal nás všetkých rád a chcel s nami ešte žiť, ale prišla krutá chvíľa, musel nás opustiť. 19. 1. 2016 uplynulo 5 rokov, čo nás vo veku 29 rokov opustil náš milovaný syn a brat **Peter Jurašek** z Vyšnej Šebastovej. Odišiel ticho, niet ho medzi nami, ale v našich srdciach stále žije s nami. S láskou na neho spomínajú rodičia, súrodenci a ostatná rodina. Odpočinutie večné daj mu, Pane. (160241)

■ Dňa 27. 1. 2016 sme si pripomenuli nedožitú 80. narodeninu našej drahej manželky, mamičky, svokry, starej mamičky, sestry a švagrinej **Vlasty Bacigalovej**, rod. Silnej, z Pavlíc, ktorá nás opustila 25. 7. 2013. S láskou v srdci na ňu spomínajú manžel Gejza, deti Alicka s manželom, Milík a Vlastík s rodinami a brat Ctibor s manželkou. (160252)

■ Dňa 27. 1. 2016 uplynuli 2 roky, čo si dobrotivý Pán Boh povolal našu mamku a babku **Margitu Mihálikovú** z Prešova. Vy, ktorí ste ju poznali, venujte jej svoju modlitbu. S bolesťou, ale s nádejou na stretnutie vo večnosti na ňu spomína smútiaca rodina. (160253)

ĎAKUJEME

■ Nebeský Otec, odmeň pátra **Franka Vandegehuchteho** za jeho 13-ročnú službu v pútnickom chráme bl. Zdenky Schelingovej Milosrdných sestier Svätého kríža v Podunajských Biskupiciach. Bože, žehnaj jeho službu v Kristovej Cirkvi. Vďační veriaci. (160226)

■ V mene príbuzných zosnulého **dona Antona Srhoľca SDB** ďakujeme všetkým spolubratom, veriacim a priateľom z celého Slovenska, Čiech, Rakúska i Talianska, osobitne jeho bývalým farníkom z Bratislavy, Perneka, Veľkého Zálužia, Záhorskej Vsi, ktorí sa s ním v utorok 12. 1. 2016 prišli rozlúčiť na zádušnú svätú omšu do Kostola Nanebovzatia Panny Márie (Blumentál) v Bratislave a do farského Kostola sv. Michala v Skalici, ako aj za jeho odpovedanie na poslednej pozemskej púti na skalický cintorín. Veľká vďaka patrí reholi saleziánov, farnostiam Blumentál a Skalica, hudobníkom, speváckym zborom, muzikantom, technikom, usporiadateľom i dobrovoľníkom za pomoc a spoluprácu, ktorou prispeli k dôstojnému priebehu rozlúčky. Osobitne ďakujeme Rozhlasu a televízii Slovenska za vysielanie priameho prenosu zádušnej svätej omše z Bratislavy. Ďalej ďakujeme štátnej i mestskej polícii v Bratislave a Skalici, Mestu Skalica, Správe mestského majetku Skalica, Pohrebnej službe Pekar, s. r. o. Ďakujeme za všetky prejavy priazne voči nemu a sústrasti voči pozostalým. Nech odpočíva v pokoji. Smútiaca rodina. (160229)

ČÍTANIE
S PRIDANOU
HODNOTOU

ILUSTRÁCIA © MARTIN KELLENBERGER

Od srdca k Srdcu *Malý modlitebník a spevník*

Detský modlitebník s výberom piesní z *Jednotného katolíckeho spevníka* je pre najmenších prvým učiteľom modlitby už viac ako tri desaťročia. Obsahuje základné kresťanské modlitby, slávenie svätej omše, priebeh sviatosti zmiernenia a modlitby na rozličné príležitosti. Vychádza už v dvadsiatom vydaní, v novom grafickom spracovaní s ilustráciami Martina Kellenbergera a je výborným darčekom na prvé sväté prijímanie.

Viazaný, 376 strán, **4,20 €**. Členovia SSV 3,57 €

KNIHU SI MÔŽETE KÚPIŤ V PREDAJNIACH SPOLKU SVÄTÉHO VOJTECHA ALEBO OBJEDNAŤ NA: 033/5907718; OBJEDNAVKY@SSV.SK; WWW.SSV.SK
Kníhkupectvá Spolku svätého Vojtecha: Banská Bystrica, Bardejov, Bratislava, Čadca, Košice, Malacky, Michalovce, Nitra, Partizánske, Prešov, Prievidza, Púchov, Rožňava, Ružomberok, Snina, Spišská Nová Ves, Šaštín, Topoľčany, Trenčín, Trnava, Tvrdosín, Žilina

30 | INZERCIA

KÚPA

■ STAROŽITNOSTI, POZOSTALOSTI! SERIÓZNOSŤ, HOTOVOSŤ. Mobil: 0948 475 576. (160026)

■ Odkúpime, oceníme staré veci z pozostalostí, hodiny, umelecké predmety, nábytok, porcelán, chalupárske veci. Tel.: 02/4445 0614, mobil: 0903 668 559. (160057)

■ Kúpim novší 1- alebo 2-izbový byt v Bratislave-Ružinov alebo Novom Meste, do 100 000 €, nie prízemie, nie RK. Mobil: 0904 137 810. (160091)

■ Kúpim starý stabilný motor (používal sa na pohon mláťačky, cirkulára), starý bicykel, starú motorku; aj hrdzavé, nepozajdné. Mobil: 0948 490 779. (160123)

PREDAJ

■ Predám pasce na potkany a kuny. Pošlem na dobierku. Mobil: 0902 108 016. (160010)

■ Predám vrbovku. Prospieva pri problémoch s prostatou. Mobil: 0944 346 705. (160011)

■ Plastové okná, dvere Salamander, výnimočná kvalita a cena. Ponúkame nový produkt: interiérové dvere, kuchynské linky, vstavané skrine, podlahy, schody a nábytok na mieru. Výhodné úvodné ceny a vysoká kvalita. Mobil: 0903 825 789, www.ddtrade.sk, e-mail: info@ddtrade.sk. (160035)

■ Ponúkam propolisovo-smrekovú masť výbornú na potieranie a masírovanie krížov, chrčta, pomáha hojiť rany, vredy, zápaly, liečiť reumu, kĺby, krčové žily, preležaniny, hemoroidy. 80 ml po 4 €. Ing. Anna Jančová, A. Stodolu 28/19, 036 01 Martin. Tel.: 043/4276 546. (160096)

■ Predám výborné pianino. Mobil: 0949 544 659. (160150)

■ Predám a nainštalujem číselný displej do kostola. Mobil: 0904 614 034, 0948 518 058. (160202)

■ Predám lúpané vlašské orechy, 6 €/kg. Mobil: 0949 611 902. (160214)

■ Predám od vdp. Júliusa Chalupu knihy *Posila v slove*, cyklus A, B, C. Mobil: 0903 707 923. (160246)

ROZLIČNÉ

■ Umelecká maľba kostolov, oltárov, sôch, obrazov, pozlacovanie, reštaurovanie. Výroba nového liturgického zariadenia. Mobil: 0903 228 376, 0905 234 902, 0911 130 949, 0905 272 706, www.umar.sk. (160031)

■ Maľovanie interiérov kostolov, obnova fasád, reštaurovanie oltárov, obrazov, sôch a zlatenie. Oprava a ladenie organov. Zlava z ceny. Tel.: 035/6593 139, mobil: 0905 389 162, www.reart.eu. (160040)

ŠPECIALIZUJEME SA NA PÚTNICKÉ ZÁJAZDY UŽ 25 ROKOV

Uvádzacie ceny zájazdov sú konečné

ŠPECIÁLNE ZÁJAZDY

Duchovná obnova v SVÄTEJ ZEMI € 670

✈ 29. 9. – 6. 10. 2016 – Pod duchovným vedením EXORCISTU ThDr. ICLic. Jozefa MARETTU, PhD.

✈ 5. 4. – 12. 4. 2016 – OBNOVA SVIATOSTÍ, sprevádza Mons. ThLic. Marián GAVENDA, PhD.

✈ 17. 5. – 24. 5. 2016 – BOŽIE MILOSRDENSTVO VČERA A DNES, sprevádza ThBibLic. Róbert JÁGER, PhD.

✈ 4. 5. – 11. 5. 2016 – CEZ MÁRIU K JEŽIŠOVI, sprevádza PaedDr. Martin MOJŽIŠ

✈ 10. 3. – 17. 3. 2016 – ON JE ZNAMENÍM, KTORÉMU BUDÚ ODPOROVAŤ, sprevádza PaedDr. Michal PITONIAK

SVÄTÁ ZEM + PETRA € 700
✈ 3. 3. – 10. 3. 2016

Velkonočný RÍM € 220
✈ 24. 3. – 28. 3. 2016

RÍM € 220
✈ 1. 5. – 5. 5. 2016

RÍM € 440
✈ 2. 5. – 5. 5. 2016

SVÄTÁ ZEM € 670
✈ 18. 2. – 25. 2. 2016

30. 5. – 6. 6. 2016 – sprevádza PaedDr. Michal Pitoniak

MEXIKO € 1690
✈ 7. 4. – 18. 4. 2016

ASSISI – RÍM – ROCCASECCA – S. G. ROTONDO € 490
✈ 8. 5. – 14. 5. 2016

FATIMA € 590
✈ 15. 5. – 19. 5. 2016

BARCELONA – LURDY – ANDORRA € 450
✈ 13. 6. – 17. 6. 2016

MEDŽUGORIE € 195
✈ 19. 6. – 25. 6. 2016

BENELUX € 450
sprevádza biskup Mons. Pavel Posád

✈ 27. 6. – 3. 7. 2016

www.awertour.sk
Trnavská cesta 50, Bratislava
Domiškánske nám. 13, Košice

+421 911 285 240 / 911 226 045
02 / 52 929 22

ck@awertour.sk
www.facebook.com/awertour

■ Spolok svätého Vojtecha vyhlasuje výberové konanie na miesto **predavačky** v obchode s knihami a devocionáliami v **Nitre a Prešove**. Požiadavky: stredoškolské vzdelanie s maturitou, základné počítačové zručnosti, komunikatívny, slušný vystupovanie, prehľad v súčasnej kresťanskej literatúre, schopnosť samostatne viesť predajňu v súlade s marketingom firmy. Životopis a motivačný list pošlite e-mailom na adresu ssv@ssv.sk do 15. februára 2016. (160230)

■ **www.rovnosaty.sk** na prvé sväté prijímanie – **zapožičanie**. Mobil: 0903 889 876. (160004)

■ Lacno ubytujem vo Vysokých Tatrách. Tel.: 052/7752 421, mobil: 0907 288 723. (160027)

■ Vyšívam košieľky na krst. Mobil: 0902 717 517. (160028)

■ **DLHY? FINANČNÉ PROBLÉMY** a **NÁROKY VYRIEŠI MEDIÁTOR**. Mobil: 0905 638 627. (160029)

■ Prepis/skenovanie 8 a 16 mm filmov a diazopozitívov na DVD. Mobil: 0905 248 118, www.videogama.sk. (160032)

■ Chcete rýchlo, bezpečne predat' byt, dom? Využite kompletné služby kresťanského realitného makléra. BA, okolie, mobil: 0948 975 800, e-mail: peter.dobias@remax-slovakia.sk. (160033)

■ Do zavedenej očnej optiky v Bratislave prijmem pracovníka s minimálne 5-ročnou praxou v odbore. Vzdelanie v optike vítané. E-mail: optika.effa-tha@seznam.cz. (160063)

■ Údržba a servis plastových okien, žalúzie, sieťky. BA a okolie. Mobil: 0905 705 617, e-mail: info@ddtrade.sk. (160034)

■ Vyrábame oltárne plachty a všetky liturgické odevy a doplnky. PARTA, Záhradná 3A, 962 12 Detva. Mobil: 0915 821 874, www.parta.sk. (160037)

■ **Rekonštrukcie striech kostolov a veží**. Nové strechy. Vypracovanie projektovej dokumentácie. Mobil: 0905 437 209, e-mail: svestav@stonline.sk, www.svestav.sk. (160045)

■ **Ponúkam prácu** maliarom – natieračom, živnostníkom, dlhodobo. Volat' medzi 19.00 a 20.00 h na tel.: 035/6593 139. (160133)

■ Ponúkame ubytovanie pre študentku v širšom centre **Trnavy**. Mobil: 0907 727 099. (160154)

■ Naša súkromná očná ordinácia v Beroune (ČR, PSČ 266 01) prijme atestovaného oftalmológa na plný alebo čiastočný úväzok. Požadujeme zodpovednosť, iniciatívu, profesionálny prístup ku klientele. Ponúkame zázemie stabilne rastúcej spoločnosti, ohodnotenie 70 000 CZK (cca 2 590 €), ďalšie zamestnanecké benefity, tímovú prácu v modernej ambulancii. Nástup možný ihneď. E-mail: info@ocniberoun.cz, mobil: 00420 602 202 435. (160158)

■ Poskytneme ubytovanie v Bratislave. Mobil: 0915 186 495. (160172)

■ Hľadám murára na rekonštrukciu kuchyne, najradšej z Prešova a okolia. Mobil: 0949 130 796, 0918 052 126. (160165)

■ Lučivnianska spoločnosť **IVAN** a spol., p. s., v Spišskom Bystrom zvoláva zhromaždenie členov spoločnosti, ktoré sa uskutoční dňa 6. 3. 2016 o 14.00 h v jedálni Základnej školy v Spišskom Bystrom. Po jej skončení sa bude konať zhromaždenie spoločnosti Svit Lopušná dolina, s. r. o. (160131)

PONÚKAME PÚTE

Rím – Assisi – San Giovanni Rotondo – Lanciano – Loreto – *prechod cez sväté brány*
Termín: 23. 5. – 30. 5. 2016 Cena: 260 €

Lurdy – Paríž – Lisieux – Rouen – Mont Saint-Michel – Bibione
Termín: 3. 8. – 13. 8. 2016 Cena: 290 €

Medžugorie
Termín: 3. 7. – 9. 7. 2016 Cena: 155 €

Fatima – Lurdy – Santiago de Compostela
Termín: 13. 7. – 26. 7. 2016 Cena: 440 €

Čenstochová – Licheň – Krakov
Termín: 6. 5. – 11. 5. 2016 Cena: 90 €

Informácie: 0918 413 036, 0903 218 465

CK AWERTRAVEL, s.r.o.,

Hviezdoslavova 1469/61, 905 01 Senica, www.awertravel.sk

SVÄTÁ ZEM / JORDÁNSKO – IZRAEL
12-dňový pútnický zájazd
Termín: 31. 3. – 11. 4. 2016
Cena: 730 € + 250 USD

SVÄTÁ ZEM
Termíny:
26. 2. – 5. 3. 2016 Cena: 665 €
1. 3. – 8. 3. 2016 Cena: 665 €
9. 3. – 16. 3. 2016 Cena: 750 €
6. 4. – 13. 4. 2016 Cena: 650 €

PÚTNICKÉ POJSKO – SVÄTÝ ROK
MILOSRDENSTVA
11. 3. – 13. 3. 2016 Cena: 125 €

PADOVA – RÍM – VEĽKÁ NOC lux bus
26. 3. – 31. 3. 2016 Cena: 175 €

RÍM – lux bus
– SVÄTÝ ROK MILOSRDENSTVA
KVETNÁ NEDELA
Termín: 17. 3. – 22. 3. 2016
Cena: 175 €
VEĽKÁ NOC
Termín: 23. 3. – 28. 3. 2016
Cena: 175 €

PANNA MÁRIA,
MATKA VŠETKYCH NÁRODOV,
AMSTERDAM – PÚTNICKÝ PARÍŽ
– BELGICKO A KVETINOVÁ
VÝSTAVA V HOLANDESKU
lux bus – lietadlo
Termín: 23. 4. – 27. 4. 2016
Cena: 370 €

Blížšie informácie: tel.: 034/651 3896, fax: 034/651 2995
e-mail: awertravel@awertravel.sk

Za jazykovú úpravu plošných inzerátov zodpovedá inzerent.

CKTAR – TOUR

Ing. Štefánia Gazdová
900 68 Plavecký Štvrtok 330
www.cktartour.sk,
cktartour@gmail.com
0905429045, 0908069643,
034/7793327

Zľava: 5 % pri úhrade
zájazdu do 28. 2. 2016

Miesta nástupov po trase:
Poprad – BL

Nedeľa Božieho milosrdenstva – Krakov

1. 4. – 3. 4. 2016 105 €

Pút' s Rádiom Lumen do Krakova

6. 5. – 8. 5. 2016 98 €

Rím – Neapol – Cascia (sv. Rita)

8. 5. – 13. 5. 2016 285 €

Turzovka – Litmanová – Levoča

17. 6. – 19. 6. 2016 95 €

Mariazell

18. 6. 2016 23 €

Medžugorie a 4 dni pobyt pri mori

23. 7. – 1. 8. 2016 350 €

Praha – Stará Boleslav – Plzeň

3. 8. – 7. 8. 2016 220 €

Zemplín – Šariš – Tokaj – Jasov (Košice – Prešov – Michalovce)

3. 8. – 7. 8. 2016 225 €

Lurdy a pobyt pri mori

23. 8. – 29. 8. 2016 585 €

Rím a pobyt pri mori

27. 8. – 1. 9. 2016 258 €

Košice – Prešov

15. 9. – 17. 9. 2016 155 €

Po stopách sv. Faustíny a zakončenie milostivého roku v Krakove

15. 11. – 21. 11. 2016 265 €

ROZLIČNÉ

■ Anglicko-slovenská rodina v UK hľadá AUPAIR ku dvom osemročným deťom. Pobyt 12 mesiacov. Ubytovanie a strava + 140 GBP/týždeň, vlastná izba, internet. Aupair by mala byť nefajčiarka, s čistým registrom trestov, s veselou povahou, vzťahom k deťom a k prírode. Vodičský preukaz a znalosť AJ nie sú potrebné. Ná-

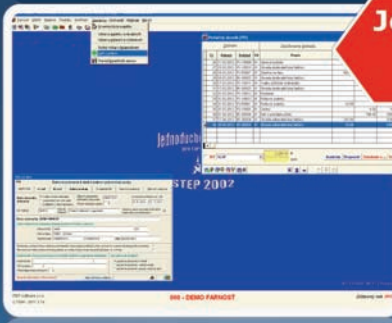
Letecké púte 2016 *exkluzívne* **SENECA** Tours

Všetky ceny sú konečné a sú vrátane aktuálnych letiskových, bezpečnostných, palivových a ďalších poplatkov platných v termíne uverejnenia inzerátu.

Izrael a Mŕtve more	Medžugorie	Rím v mimoriadnom Sv. roku milosrdenstva	Lurdy
16. 3. – 23. 3. 750 €	13. 5. – 16. 5. 475 €	27. 5. – 30. 5. 645 €	27. 5. – 29. 5. 550 €
Fatima a Santiago de Compostela	Pút' do Efezu	Po stopách sv. Pátra Pía	Assisi - Cascia a Rím
4. 6. – 8. 6. 695 €	10. 6. – 13. 6. 605 €	20. 5. – 23. 5. 615 €	17. 6. – 20. 6. 675 €

BRATISLAVA > 02/5249 4946, 02/2086 3211 BREZNO > 048/6116 729 DETVA > 045/5459 696
KOŠICE > 055/2863 210, 055/2863 213 LEVICE > 036/6345 296 LUČENEC > 047/4331 395
MARTIN > 043/4223 788 NOVÉ MESTO n/V > 032/7715 122 NOVÉ ZÁMKY > 035/6403 090
POPRAD > 052/7723 740 SENEC > 02/4592 3063 SPIŠSKÁ NOVÁ VES > 053/4297 340
STARÁ ĽUBOVŇA > 052/4326 620 TREBIŠOV > 056/6685 710 alebo v pobočkách CK TIP travel,
Tatratour a Koala Tours • Zľavy pre kolektívy > 02/5262 2101 www.seneca.sk

Jednoduché účtovníctvo pre farské úrady STEP 2002

- daňové priznanie k dani z príjmov právnickej osoby
- peňažný denník
- fakturácia
- pohľadávky
- záväzky
- ročný výkaz o hospodárení
- štatistické výkazy
- preddefinované účtovné operácie
- integrovaný HELP
- export do .DOC, .PDF, .HTML
- vedenie viacerých úradov a filiáliek

STEP software, s.r.o.
Letná 45, 040 01 Košice
www.step.sk
step@step.sk
055/633 94 70

stup od apríla. Bližšie informácie na e-mail: janaoverall@live.co.uk. (160265)

■ Hľadáme **OPATROVATELKU** do Nemecka, aj začiatníčku. Nemčina nutná. Mobil: 0944 343 482. (160203)

■ Vymením 2 + KK v Prahe, 44 m² (95 000 €), za byt v Bratislave, Nitre, Piešťanoch. Mobil: 0948 213 231. (160114)

■ **Redakcia spravodajstva TV LUX hľadá nových kolegov z celého Slovenska (prioritne z južného Slovenska).** Hľadáme spravodajské tímy, teda redaktora s kameramanom s vlastnou technikou. Podmienkou je schopnosť nahráť príspevky postríhať a následne poslať do TV vo finálnej podobe. Ak sa orientujete v Katolíckej cirkvi, ste aktívni, samostatní a ochotní učiť sa nové veci, radi vás privítame v našom kolektíve. V prípade záujmu nás môžete kontaktovať na e-maile drobny@tvlux.sk, kde čakáme vaše životopisy spolu s motivačnými listami do 26. februára. V prípade nejasností vám radi poskytneme viac organizačných či technických detailov. (160248)

■ **Akciový pobyt v kúpeľoch Kováčová, 6 dní 129 €.** Mobil: 0903 263 451. (160181)

■ **Domov dôchodcov Senires, n. o., v Ružomberku, Likavka 10, a v Poprade, Scherfelova 16, ponúkajú voľné miesta pre dôchodcov.** Zabezpečujeme 24-hodinovú starostlivosť, ubytovanie v 1- a 2-lôžkových

izbách, apartmány pre manželské páry, stravovanie 5x denne. Viac info na: www.senires.com. Mobil: Ružomberok 0905 402 631, 0918 824 252, Poprad 0918 303 533, 0917 937 463. (160192)

ZOZNÁMENIA

■ 58/173/BA s usporiadaným životom, bez záväzkov, hľadá partnerku na ďalší spoločný život. Značka: Spoločne. (160100)

■ 58/184/SŠ veriaci katolík s vlastným bytom hľadá na vážne zoznámenie veriacu katolíčku vo veku od 45 do 58 rokov. Mobil: 0949 109 333. Značka: Slovensko. (160145)

■ Slobodná 48-ročná sympatická baculka, 168 cm vysoká, rada spozná sympatického, veriaceho nefajčiara, nealkoholika s láskavým srdcom, z Košického kraja. Značka: Láska, vernosť, úprimnosť. (160201)

■ Slušná 36/168/61/VŠ z IL, pracujúca v BA, hľadá slušného VŠ, správneho partnera do života. E-mail: luzazozn@gmail.com. (160204)

■ 50-ročná sama s dvoma deťmi hľadá priateľa. Značka: BA a okolie. (160209)

■ Slobodná hľadá muža vo veku 40 – 55 rokov. Žilinský kraj je výhoda. Značka: Priateľstvo. (160071)

PRIPRAVUJEME

Modlitba Angelus Domini
Zuzana Škrinárová približuje činnosť tohto spoločenstva

Milost' a milosrdenstvo
Pôvod a bohatší význam týchto slov z biblického hľadiska

Opatrovateľky v Rakúsku za plat platia draho
Anna Nečová je jedna zo žien, ktoré pracujú ako opatrovatelky

Katolícke noviny vychádzajú každý utorok s dátumom nasledujúcej nedele. Redakcia si vyhradzuje právo na výber príspevkov a fotografií; právo krátiť a redakčne upravovať príspevky bez konzultácie s autorom a právo príspevok neuverejniť. Neobjednané rukopisy nevraciamy.

Šéfredaktor: Marian Šuráb
Zástupkyňa šéfredaktora: Linda Vasilová, tel. 02/59306944
Sekretariát: tel. 02/59306911, fax: 02/59306955
Vedúca vydania: Zuzana Artimová, tel. 02/59306913
Redaktori: Ján Lauko, tel. 02/59306924
Eva Majdová, tel. 02/59306918
Marta Majerčáková, tel. 02/59306914
Jana Martinková, tel. 02/59306921
Anna Pospíšilová, tel. 02/59306929
Jazyková redakcia: tel. 02/59306928
Adresa redakcie na osobný kontakt: Kapitulska ul. 5, Bratislava,
na poštové zásielky: Redakcia Katolíckej noviny, P. O. Box 276, 810 00 Bratislava 1,
e-mail: posta@katolickenoviny.sk, zdomova@katolickenoviny.sk, zosveta@katolickenoviny.sk, listaren@katolickenoviny.sk, oznamy@katolickenoviny.sk, mladym@katolickenoviny.sk, detom@katolickenoviny.sk, misie@katolickenoviny.sk.
Webová stránka: www.katolickenoviny.sk

Distribúcia, marketing, inzercia:
Adresa na poštové zásielky: P. O. Box 276, 810 00 Bratislava 1
Adresa distribúcie na osobný kontakt: Kapitulska ul. 5, Bratislava
Objednávky: tel.: 02/43642194,
e-mail: distribucia@katolickenoviny.sk
Adresa inzercie na osobný kontakt: Kapitulska ul. 5, Bratislava (9.00 – 16.00)
Plošná inzercia: tel.: 02/43630113
e-mail: plosna@katolickenoviny.sk
Riadková inzercia: tel.: 02/43630061,
e-mail: riadkova@katolickenoviny.sk
Marketing: tel.: 02/43630114,
e-mail: marketing@katolickenoviny.sk
Pre novinové stánky Mediaprint-Kapa, a. s. Člen ABC SR, titul prešiel auditom predného nákladu, výsledky sú zverejnené na www.abc.sk.

Vydavateľ: Spolok sv. Vojtecha – Vojtech, spol. s r. o., Radlinského 5, 917 01 Trnava. IČO: 31434541. ISSN: 0139-8512. Evidenčné číslo: EV 116/08
Cirkevné schválenie: Arcibiskupský úrad Trnava, 21. 2. 1992 pod č. 674/92
Tlač: Versus, a. s.
Cena 0,50 €

Novú detskú kliniku v Ugande budujú Slováci

DETSKÁ KLINIKA JÁNA PAVLA II. SO ZAMERANÍM NA LIEČBU HIV/AIDS V UGANDSKOM MESTE BUIKWE VZNIKLA V ROKU 2012 ZÁSLUHOU SLOVÁKOV. NEMOCNICU SPRAVUJE ORGANIZÁCIA HEALTH INITIATIVES ASSOCIATION V SPOLUPRÁCI S VYSOKOU ŠKOLOU ZDRAVOTNÍCTVA A SOCIÁLNEJ PRÁCE SV. ALŽBETY

MARTA MAJERČÁKOVÁ

Obyvateľia Ugandy, krajiny vo východnej časti Afriky, koncom minulého storočia trpeli množstvom infekčných chorôb vrátane vírusového ochorenia HIV/aids. Na túto skutočnosť reagovala Vysoká škola sv. Alžbety v Bratislave, ktorá už od roku 2007 vysiela lekárov do mesta Buikwe.

Sťahovanie z prenájmu

Pred štyrmi rokmi v Buikwe s podporou slovenskej vysokej školy a občianskeho združenia *Health Initiatives Association* (HIA) vznikla Det-ská HIV/aids klinika Jána Pavla II. V improvizovaných podmienkach a prenajatých priestoroch ju založila lekárka Barbora Šilhárová spolu s miestnymi odborníkmi, administrátorkou Zuzanou Kuraňovou, lekárom Jozefom Šuvadom a riaditeľkou sociálneho programu Silviou Manduchovou. Otvorili tri miestnosti – ordináciu, v ktorej za plachtou bola čakáreň pre chorých ľudí; laboratórium a kanceláriu. Neskôr bolo treba zriadiť konzultačnú miestnosť i kuchyňu.

V súčasnosti sa klinika z prenajatých priestorov sťahuje. Na otázku, prečo je nutná táto zmena, člen tímu HIA v Ugande Tomáš Horváth pre *Katolícke noviny* povedal: „Priestory tejto kliniky dostatočne nevyhovujú účelu – poskytovať odbornú zdravotnú starostlivosť. To však nie je jediný problém. V roku 2016 sa na tomto mieste plánuje rozširovanie cesty a časť budovy sa preto musí

HEALTH INITIATIVES ASSOCIATION

- Občianske združenie HIA v roku 2011 založili Slováci Silvia Manduchová, Jozef Šuvada a Barbora Šilhárová (na snímke).
- Cieľom HIA je zastrešiť dlhodobé humanitárne projekty na pomoc chorým, hladujúcim a opusteným deťom v Ugande a inde vo svete. Taktiež šíriť osvetu v oblasti infekčných ochorení, najmä HIV, ako aj komplexnej paliatívnej starostlivosti.
- HIA rozšírila svoj zdravotnícky projekt o sociálny program. Ide o rôzne formy podpory vzdelávania najmä pre siroty a choré deti, alebo inak znevýhodnené skupiny detí.
- V rámci komunitnej pomoci HIA podporuje projekty zamerané na výživu afrického obyvateľstva prostredníctvom *Farming program*, ako aj na zvýšenie zamestnanosti domorodých žien (na Slovensku niektoré produkty poznáme pod značkou *fair trade*).

zdemolovať. Z týchto dôvodov sa HIA rozhodla vybudovať vlastnú kliniku.“

Ordinuje slovenská lekárka

Kľúčovou pracovníčkou tímu, ktorý tvorí trinášť Afričanov, je lekárka Barbora Šilhárová, rodáčka z Pezinka. Na klinike doteraz poskytli liečbu stovkám pacientov, z ktorých polovicu tvoria deti a mládež do 25 rokov. Väčšina z pacientov užíva špeciálnu liečbu na HIV. O svojej misii mladá lekárka povedala: „Na rozvojových projektoch v Afrike pracujem už

šiesty rok. Je to úplne iná medicína ako u nás doma. Kedysi som o malárii, bilharzióze či HIV mala iba teoretické vedomosti, tu je to každodenná rutina. Na klinike sa venujeme najmä HIV pozitívnym deťom a ich rodinám. Kultúrne rozdiely a tradície zohrávajú svoju úlohu. Najprv som mala ako žena lekárka obmedzenú autoritu, ale po čase ma už domáci poznajú a našu prácu si vážia. Nepracujem však sama, mám skvelý tím zamestnancov, o bežný chod kliniky sa stará Marián Holubčík.“ Dva razy za mesiac do ambulancie prichádzajú aj diabetici či pacienti s vysokým krvným tlakom. Zdravotnú starostlivosť so svojím tímom poskytuje aj v rámci mobilnej „poľnej nemocnice“, čiže v teréne, v meste Najja a v areáli základnej školy v meste Kayanja.

Slovenská lekárka v Ugande s úsmevom dodala, že mnohé z detí už pozná – kto je sirota, kto sa dobre učí, alebo kto z nich je najväčší lapaj a či poctivo užíva lieky. Uvedomuje si, že bez správnej liečby by mali takmer nulové šance. Nová buikwská Detská HIV/aids klinika Jána Pavla II., pred ktorou si raz vysadí kvety a stromy, bude preto pre ňu, pre jej africké deti i pre celý tím splneným snom.

Viac informácií na:

<https://www.ludialudom.sk/vyzvy/2886>,

alebo finančný príspevok na číslo účtu:

SK930200000002983347054, VS 444.

SNÍMKY: TOMÁŠ HORVÁTH

Takto vyzerala výstavba kliniky v Buikwe koncom minulého roka. Člen tímu HIA Tomáš Horváth pre *KN* povedal, že ľuďom v Ugande chcú poskytovať nielen zdravotné ošetrovanie, ale aj podporovať vzdelávanie a vytvárať nové pracovné možnosti.